

آزمون خیلی سبز؛ یک آزمون استراتژیک

آزمون آزمایشی خیلی سبز
رشته تجربی
پایه دوازدهم
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

آزمون آزمایشی خیلی سبز
رشته ریاضی
مرحله ششم
پایه دوازدهم
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

آزمون آزمایشی خیلی سبز
رشته انسانی
مرحله ششم
پایه دوازدهم
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵
شروع مجدد در ۱۴۰۴

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵
شروع مجدد در ۱۴۰۴

ویژه کنکوری‌های ۱۴۰۵
شروع مجدد در ۱۴۰۴

ماده امتحانی	ردیف و نام	تعداد سوال	از شماره	داشماره	مدت پاسخگویی	نمره	وزن
فیزیک و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
شیمی	۳۰	۱	۳۰	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
بیولوژی	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
مجموع	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
تاریخ	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
زبان و ادب	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
زبان و ادب	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
زبان و ادب	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰
زبان و ادب	۱۵	۱	۱۵	۳۰ دقیقه	۳۰	۲۰	۲۰

مسئول دروس - گریته شکر
علی شهبانی

پهناز کبانی

مصدراهمپهانی

سمن زاهدی

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

دفترچه سوالات آزمون‌های خیلی سبز از هفته نظر (بعد از پایان پاسخگویی) به بخش پشتیبانی ارسال شود. سوالات تکراری و تکرار سوالات در تعداد جای خالی محل انجام محاسبات و ... در ضمیمه ترمین حاکم به دفترچه سوالات تکثیر سرمهری طراحی می‌شود.

این آزمون نمره منفی دارد.

مشاور محتوایی آزمون: فاطمه آکاتادور

سرپرست محتوایی آزمون: مریم صالحی

QR Code: Azmore.ir/label2.com

مثل کنکورترین آزمون آزمایشی

دفترچه سوالات آزمون‌های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال‌ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینه‌ها، نوع صفحه آرای، فونت سوالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و...) در شبیه‌ترین حالت به دفترچه سوالات کنکور سراسری طراحی می‌شود.

مرحله ۶ دوازدهم تجربی | زیست‌شناسی

صفحه ۲

- ۱- در بخشی از کتاب درسی، آزمایشات دانشمندی در سه مرحله کلی آورده شده است که به بحث‌ها و پژوهش‌های چندساله درباره ماهیت ماده ژنتیک خاتمه داد. در هر مرحله‌ای از این آزمایشات که از پروتئازها استفاده شد، کدام مورد زیر مشاهده می‌شود؟
 - (۱) عدم تجزیه ماده وراثتی
 - (۲) انتقال صفت بین یاخته‌های زنده
 - (۳) عدم استفاده از گریزان (سانتریفیوژ)
 - (۴) قرارگیری باکتری‌ها در چهار ظرف متمایز
- ۲- کدام ویژگی، درباره هیچ‌یک از کاتالیزورهای زیستی فعال در یاخته‌های کبدی انسان صادق نیست؟
 - (۱) در طی شرکت در واکنش‌های شیمیایی مصرف می‌شوند.
 - (۲) پس از قرارگرفتن مواد سمی در جایگاه فعال آن‌ها، به فعالیت صحیحشان ادامه می‌دهند.
 - (۳) با اثر بر یک نوع پیش‌ماده خاص، قادر به تولید چند نوع فرآورده مختلف در درون یاخته می‌باشند.
 - (۴) بدون نیاز به شکل‌گیری جایگاه فعال در نتیجه تشکیل ساختار سوم پروتئینی، به انجام واکنش‌های شیمیایی می‌پردازند.
- ۳- کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر، مناسب است؟
«فقط یکی از آنزیم‌های شرکت‌کننده در فرایند همانندسازی دنا که بلافاصله بعد از تشکیل دوراهی همانندسازی، فعالیت خود را آغاز می‌کند،.....»
 - (۱) مارپیچ دنا و دو رشته آن را از هم باز می‌کند
 - (۲) در ساخت یک رشته دنا در مقابل رشته الگو نقش دارد
 - (۳) بین گروه فسفات و گروه هیدروکسیل، پیوند اشتراکی می‌سازد
 - (۴) فاقد توانایی شکستن پیوند اشتراکی در فعالیت بسیارازی خود است
- ۴- با توجه به اطلاعات کتاب درسی درباره انواع نوکلئیک اسیدهای دورشته‌ای در یاخته‌های مورولا، نوکلئیک اسیدی که ساختار حلقوی دارد نسبت به نوکلئیک اسیدی که ساختار خطی دارد، چه مشخصه‌ای دارند؟ (در نظر بگیرید هر یک در زمان مشابهی همانندسازی می‌شوند.)
 - (۱) توسط تعداد غشای کم‌تری محصور شده است.
 - (۲) همانندسازی را در جهات بیشتری انجام می‌دهد.
 - (۳) تعداد دوراهی‌های همانندسازی بیشتری دارد.
 - (۴) برای تکثیر آن، مقدار نوکلئوتیدهای آزاد کم‌تری مصرف می‌شود.
- ۵- کدام مورد، در خصوص آزمایشات یا نتایج کارهای گریفیت، نادرست است؟
 - (۱) در یکی از آزمایشات خود، علی‌رغم استفاده از باکتری‌های زنده بدون پوشینه، سبب مرگ موش شد.
 - (۲) در یکی از آزمایشات خود، علی‌رغم تزریق باکتری‌های زنده به موش، شاهد زنده‌ماندن موش بود.
 - (۳) در یکی از آزمایشات خود، باکتری‌های پوشینه‌دار زنده را در محلی غیر از خون موش‌های مرده مشاهده کرد.
 - (۴) در یکی از آزمایشات خود، بدون پی‌بردن به ماهیت ماده ژنتیک، نحوه انتقال آن بین یاخته‌های زنده را متوجه شد.
- ۶- کدام عبارت در خصوص پیوندهایی که در ساختار «عامل اصلی انتقال صفات وراثتی» حضور دارند، نادرست است؟
 - (۱) پیوندی که بین قندهای دو نوکلئوتید مجاور برقرار است،
 - (۲) پیوندی که بین قندهای دو نوکلئوتید مجاور برقرار است،

Green Page

- سؤال‌هایی که با توجه به تمرین‌ها و مثال‌های کتاب درسی و سؤال‌های امتحان‌های نهایی برگزار شده، تو آزمون خیلی سبز براتون شبیه‌سازی شدن، البته سؤال‌های خاص امتحان نهایی؛ همون سؤال‌هایی که تضمین می‌کنه ۲۰ بگیری
- (سبک و نوع نگارش سؤال‌ها مشابهت دقیق با امتحان‌های نهایی دارن)
- تقریباً تو هر آزمون، برای هر درس ۲ یا ۳ تا سؤال شبیه‌ساز نهایی (Green Page) داریم.
- رنگ زمینه صفحه پاسخنامه این سؤال‌ها سبزرنگه به همین دلیل معروفن به (Green page)

فیزیک

۶۲ هر میکروقرن، تقریباً چند دقیقه است؟

۵ / ۲۶ (۱)
۵۲ / ۶ (۳)

۸ / ۷۶ (۲)
۸۷ / ۶ (۴)

پاسخ: گزینه ۳

تبدیل یکای زنجیره‌ای: برای تبدیل یکای یک کمیت به یکاهای دیگر، از روش تبدیل یکای زنجیره‌ای استفاده می‌کنیم. برای نمونه، برای این که ببینیم ۲۰ in معادل چند cm است، به صورت زیر عمل می‌کنیم:

الف) ابتدا تساوی بین دو یکا را می‌نویسیم، تا کسر تبدیل مناسب به دست آید:

$$1 \text{ in} = 2.54 \text{ cm} \Rightarrow \frac{1 \text{ in}}{2.54 \text{ cm}} = 1 \quad \text{یا} \quad \frac{2.54 \text{ cm}}{1 \text{ in}} = 1$$

ب) سپس به کمک کسر تبدیل مناسب، تبدیل یکای زنجیره‌ای را می‌نویسیم:

$$20 \text{ in} = 20 \cdot \text{in} \times \frac{2.54 \text{ cm}}{1 \text{ in}} = 50.8 \text{ cm}$$

از روش تبدیل یکای زنجیره‌ای استفاده می‌کنیم:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$\frac{1 \text{ میکروقرن}}{1 \text{ میکروقرن}} = \frac{10^{-6} \text{ قرن}}{1 \text{ قرن}} \times \frac{100 \text{ سال}}{1 \text{ قرن}} \times \frac{365 \text{ روز}}{1 \text{ سال}} \times \frac{24 \text{ ساعت}}{1 \text{ روز}} \times \frac{60 \text{ دقیقه}}{1 \text{ ساعت}}$$

$$1 \text{ میکروقرن} = 10^{-6} \times 100 \times 365 \times 24 \times 60 = 52.56 \text{ دقیقه} = 52/6$$

الف) هر میکروقرن، تقریباً چند دقیقه است؟

کتاب درسی

(فیزیک (۱) - تمرین ۶ پایان فصل صفحه ۱۹ کتاب درسی)

پایین صفحه پاسخنامه این سؤال‌ها، سؤال اصلی که تو امتحان نهایی اومده (یا تمرین و مثال کتاب) با ذکر آدرسش نوشته شده.

Red Page

- برای این که با سبک سؤال‌های کنکور خیلی دقیق آشنا بشین؛ خیلی سبز تو هر آزمون برای هر درس ۲ یا ۳ تا از سؤال‌های کنکور رو شبیه‌سازی می‌کنه.
- همیشه سعی میشه که این مدل شبیه‌سازی‌ها از بین (سؤال‌های کنکور) که معمولاً تکرار میشن انجام بشه
- توی پاسخنامه صفحه مربوط به پاسخ این سؤال‌ها رنگ زمینه قرمز داره به خاطر همین بهش می‌گیم (Red page)
- اگه دقت کنید می‌بینید که سبک و مدل این سؤال‌های شبیه‌سازی شده دقیقاً مثل همون سؤال کنکوره

فیزیک

۴۵ معادله سرعت - زمان متحرکی که در امتداد محور x حرکت می‌کند، در SI به صورت $v = t^2 - 4t + 5$ است. شتاب متوسط این متحرک از مبدأ زمان تا لحظه‌ای که سرعت آن به $\vec{v} = (1 \text{ m/s})\vec{i}$ می‌رسد، بر حسب متر بر مربع ثانیه کدام است؟

(۱) $4\vec{i}$
 (۲) $-4\vec{i}$
 (۳) $2\vec{i}$
 (۴) $-2\vec{i}$

پاسخ: گزینه ۴

Hint سرعت در مبدأ زمان (v_0) و لحظه t_1 که بردار سرعت در آن لحظه برابر $\vec{v}_1 = (1 \text{ m/s})\vec{i}$ است را به دست آورید و سپس از رابطه $\vec{a}_{av} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t}$ خواسته سؤال را حساب کنید.

بردار شتاب متوسط متحرک از رابطه زیر به دست می‌آید:

(\vec{v}): بردار سرعت متحرک (m/s)
 t: زمان (s)

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: سرعت متحرک در مبدأ زمان را به دست می‌آوریم:

$$v_0 = (0)^2 - 4(0) + 5 = 5 \text{ m/s}$$

گام دوم: اکنون لحظه‌ای را که سرعت متحرک ۱ m/s است، محاسبه می‌کنیم:

$$v = t^2 - 4t + 5 = 1 \Rightarrow t^2 - 4t + 4 = 0 \Rightarrow (t-2)^2 = 0 \Rightarrow t = 2 \text{ s}$$

گام سوم: بردار شتاب متوسط متحرک را در بازه زمانی ۰ تا ۲ ثانیه به دست می‌آوریم:

$$\vec{a}_{av} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t} = \frac{v_{2s} - v_0}{2 - 0} = \frac{(1-5)\vec{i}}{2} = (-2 \text{ m/s}^2)\vec{i}$$

معادله سرعت - زمان متحرکی در SI به صورت $v = 2t^2 - 8$ است. شتاب متوسط آن در ۲ ثانیه دوم چند متر بر مربع ثانیه است؟

(سؤال ۴۸ کنکور ریاضی ۱۳۰۴ - نوبت اول)

(۱) ۱۸
 (۲) ۱۲
 (۳) ۸
 (۴) ۴

سؤال اصلی کنکور که این سؤال از درشش شبیه‌سازی شده رو می‌تونن پایین صفحه پاسخنامه ببینید.

Purple Page

- مرسومه که هر سال سؤال های یکی دو تا درس تو کنکور سراسری سخت تر (یا خاص تر) طراحی میشن
- مثلاً کنکور سال ۱۴۰۴ تو رشته ریاضی و تجربی درس های ریاضی و شیمی اینجوری بودن و برای رشته انسانی این اتفاق برای علوم و فنون و فلسفه (کمی هم جغرافیا) افتاده بود.
- خیلی سبز این مدل سؤال های خاص رو هم تو هر آزمون شبیه سازی می کنه (۱ یا ۲ سؤال برای هر درس)
- صفحه پاسخ هر کدوم از این سؤال ها رنگ زمینه بنفش داره.
- Purple Page برای همه درس ها نیست و فقط برای درس هایی که سؤال خاص تر (یا سخت تر) تو کنکور همون سال داشتن از این مدل شبیه سازی ها داریم.

مشابه کنکور ۱۴۰۴

ریاضی ۱۱۴ تابع f ثابت و تابع g همانی است. اگر $6x = 2f(2x-1) + 3g(2x+1)$ باشد، حاصل $\left(\frac{g}{f}\right)(3)$ کدام است؟

$-\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۱)
 -2 (۴) 2 (۳)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: ضابطه تابع f را $f(x) = c$ و ضابطه تابع g را $g(x) = x$ در نظر می گیریم. حالا طبق رابطه مفروض داریم:

$$2c + 3(2x+1) = 6x \Rightarrow 6x + 2c + 3 = 6x$$

برای این که تساوی بالا همواره برقرار باشد، لازم است $2c + 3$ برابر صفر باشد:

$$c = -\frac{3}{2}$$

گام دوم: یعنی $f(x) = -\frac{3}{2}$ است و داریم:

$$\left(\frac{g}{f}\right)(3) = \frac{g(3)}{f(3)} = \frac{3}{-\frac{3}{2}} = -2$$

اگر f تابعی همانی و g تابع ثابت بوده و $g(3x) + 2f(3+x) = 3 + 2x$ باشد، مقدار $\frac{f(-1)}{g(4)}$ کدام است؟

(سؤال ۱۱۶ کنکور تهرمی ۱۳۰۴ - نوبت دوم)

$\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۱)
 $-\frac{1}{3}$ (۴) $-\frac{1}{4}$ (۳)

سؤال اصلی کنکور که این سؤال با توجه به اون شبیه سازی شده هم پایین صفحه پاسخنامه سؤال آورده شده که بتونی بلافاصله بعد از حل کردنش سؤال اصلی کنکور رو هم ببینی و این مدل سؤال خاص رو دقیقاً به ذهن بسپری.

پاسخنامه‌های برای تکمیل یادگیری

- پاسخنامه خیلی سبز فقط یک پاسخنامه معمولی نیست، بلکه به مسیره؛ به مسیر فکر شده و مرحله به مرحله برای تکمیل یادگیری.
- هر سؤال و پاسخ رو تو به صفحه میاریم که دسترسی به هر سؤال راحت‌تر باشه.

گاهی وقت‌ها دلیل اینکه نتونستی به جواب برسی اینه که صورت سؤال رو خوب متوجه نشدی، **تعبیر سؤال** (که دقیقاً رو قسمت خاص فهم سؤال نوشته می‌شه) به فهم دقیق سؤال کمک می‌کنه.

صورت سؤال رو دوباره اینجا میاره که حین بررسی پاسخنامه صورت سؤال هم دم دست باشه.

زیست‌شناسی

۱۶ شکل زیر، ترسیمی ساده مربوط به یکی از انواع الگوهای پیشنهادی برای همانندسازی دنا است. کد به این شکل، درست بیان شده است؟ (فرض کنید تمام نوکلئوتیدهای دنا A معمولی هستند، در فرآیند همانندسازی حفاظتی را برابر با یک رشته پلی‌نوکلئوتیدی در نظر بگیرید.)

(۱) شکستن پیوند اشتراکی در این الگو تنها به واسطه فعالیت نوکلئازی دنباسپاراز محتمل است.

(۲) در این الگو برخلاف الگوی تأییدشده توسط مزلسون و استال، تغییر ساختار رشته الگو محتمل نیست.

(۳) به دنبال ۲ دور همانندسازی دنا B با این الگو و در شرایطی مشابه با آزمایش مزلسون و استال، تشکیل نوار در میانه لوله محتمل است.

(۴) در پی ۴ دور همانندسازی دنا C با این الگو و در محیط دارای ^{15}N ، فقط یک نوار در لوله تشکیل می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: زیست دوازدهم - فصل ۱ - طرح‌های همانندسازی

شکل، نشان‌دهنده طرح همانندسازی حفاظتی است، چراکه در آن، هر دو رشته دنا اولیه به صورت دست‌نخورده باقی مانده، وارد یکی از یاخته‌های حاصل از تقسیم می‌شوند، دو رشته دنا جدید هم وارد یاخته دیگر می‌شوند؛ چون دنا اولیه به صورت دست‌نخورده در یکی از یاخته‌ها حفظ شده است.

حفاظتی: هر دو رشته دنا قبلی (اولیه) به صورت دست‌نخورده باقی مانده، وارد یکی از یاخته‌های حاصل از تقسیم می‌شوند، دو رشته دنا جدید هم وارد یاخته دیگر می‌شوند؛ چون دنا اولیه به صورت دست‌نخورده در یکی از یاخته‌ها حفظ شده است.

طرح‌های پیشنهادی همانندسازی دنا

نیمه‌حفاظتی: در این طرح در هر یاخته یکی از دو رشته دنا مربوط به دنا اولیه است و رشته دیگر با نوکلئوتیدهای جدید ساخته شده است، چون در هر یاخته حاصل، فقط یکی از دو رشته دنا قبلی وجود دارد.

غیرحفاظتی (پراکنده): هر کدام از رشته‌های دناهای حاصل، قطعاتی از رشته قبلی و صورت پراکنده در خود دارند.

اگر دنا با نیتروژن ۱۵ (دنا C)، یک بار در محیط دارای نیتروژن ۱۵ به روش حفاظتی همانندسازی شود، در دنا با نوکلئوتیدهای حاوی نیتروژن ۱۵ ایجاد می‌شود. اگر این دو دنا جدید دوباره به صورت حفاظتی همانندسازی دناهای دارای نیتروژن ۱۵ ایجاد می‌شود. پس در نهایت، فقط یک نوار در سانتیفریوژ ایجاد می‌شود که دناهای بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): طی همانندسازی دنا، هنگام اضافه شدن هر نوکلئوتید سه فسفات به انتهای رشته پلی‌نوکلئوتیدی در طی فعالیت بسپاراز، دوتا از فسفات‌های آن از نوکلئوتید جدا می‌شوند. طی فعالیت نوکلئازی د فسفودی‌استر برای رفع اشتباه شکسته می‌شود. پس هم طی همانندسازی دنا (فعالیت بسپارازی) و هم طی دنباسپاراز شکستن پیوند اشتراکی رخ می‌دهد.

اگر همانندسازی دنا در آزمایش‌های مزلسون و استال با الگوی حفاظتی ممکن باشد، به ازای هر دور همانندسازی تشکیل شده دارای چگالی سبک یا سنگین هستند و در لوله آزمایش هیچ‌گاه دنا با چگالی متوسط تشکیل

هدف اصلی این مدل پاسخنامه اینه که فقط پاسخنامه رو نخونی و رد بشی بلکه مرحله به مرحله بهت کمک بکنه خودت سؤال رو حل کنی. **Hint** به اشاره دقیقیه برای اینکه بدونی برای جواب دادن به این سؤال از کجا شروع کنی و چیکار کنی.

دزنی Box به درسنامه کامل در عین حال جمع‌وجوره برای یادآوری درسنامه مربوط به اون سؤال. اگه تا این مرحله هنوز به جواب نرسیدی درس باکس کمک می‌کنه به یادآوری و تلاش مجدد برای حل سؤال.

پاسخ خیلی تشریحی به پاسخنامه خیلی خیلی تشریحی که هم پاسخ درست رو کامل تشریح می‌کنه و هم تکتک گزینه‌ها رو بررسی می‌کنه. معمولاً این پاسخنامه گام به گام و برای اینکه با خوندن گام اول دوباره سعی کنی ادامه راه حل رو خودت پیدا کنی.

نکته نکته‌های خیلی خاص (کنکوری)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

موارد (ب) و (ت) درست‌اند.

بررسی موارد:

(الف) یون‌ها با قرارگیری در مدار الکتریکی به سوی قطب‌های ناهمنام خود حرکت می‌کنند، نه قطب‌های همنام!

(ب) گرافیت، رسانای الکترونی است و دو مادهٔ دیگر، رسانای جریان برق نیستند.

(ت) ترکیب‌های یونی در حالت جامد، رسانای جریان برق نیستند؛ زیرا یون‌ها در حالت جامد نمی‌توانند آزادانه جابه‌جا شوند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: برای این‌که نمودار سهمی پایین‌تر از خط قرار گیرد باید $(-2, 3)$ مجموعهٔ جواب‌های نامعادلهٔ زیر باشد:

$$b < 2ax + 4b \Rightarrow x^2 - 3ax - 5b < 0$$

گام دوم: با توجه به تعیین علامت عبارت درجه ۲، می‌توان نتیجه گرفت که $x = 3$ و $x = -2$ جواب

$$x^2 - 3ax - 5b = 0 \text{ هستند، در نتیجه:}$$

$$\begin{cases} 9a - 5b = 0 \\ 6a - 5b = 0 \end{cases} \xrightarrow[\text{کم می‌کنیم.}]{\text{بالایی را از پایینی}} \begin{cases} 9a - 5b = 0 \\ -3a = 0 \end{cases} \Rightarrow a = \frac{1}{3}, b = \frac{6}{5}$$

$$\frac{1}{3} \times \frac{6}{5} = \frac{2}{5} = 0.4$$

$$3a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{3}$$

$$-5b = -6 \Rightarrow b = \frac{6}{5}$$

می‌تونستی برای مشخص کردن a و b از S و P استفاده کنی.

په‌جور دیگه

گول نخوری ✖ سعی کردیم اشتباهات

متدوالی که تو هر سؤال اتفاق می‌افته رو تحت عنوان گول نخوری برای هر سؤال بیاریم.

این قراره بهت کمک کنه که تو دام سؤال‌ها نیفتی و بعد از به مدتی دام سؤال‌ها رو بشناسی.

په‌جور دیگه 🔄 اگر سؤال رو درست حل

کردی، به راه حل متفاوت هم اینجا ببین.

په‌جور دیگه نگاه کردن به هر سؤال کمک زیادی به بالا بردن سرعت حل تست‌ها می‌کنه.

تیزبازی 🏆 حتی اگر یکی دوتا سؤال

رو بتونی سر جلسه آزمون (مخصوصاً کنکور) سریع و خاص حل کنی علاوه بر ذخیره کردن زمان از نظر روحی هم خیلی خیلی بهت کمک می‌کنه.

تیزبازی په‌آیتم جذابه برای یاد گرفتن و تمرین کردن حل سؤال‌ها باروش‌های تند و تیز.

شکل‌نامه 📐 شکل‌های کتاب

تو بعضی از درس‌ها (مخصوصاً زیست‌شناسی) خیلی خیلی مهمه. موشکافی شکل‌های مهم کتاب درسی رو اینجا ببین.

مشاوره 🗣 اهمیت تست‌ها توی

کنکور، پرتکرار بودنشون و توضیحات تخصصی په‌طراح حرفه‌ای رو توی مشاوره هر تست دقیق بخون.

این همه آیتم توی پاسخنامه به خاطر اینه که هر کسی متناسب با نیاز خودش از اون بهره‌مند بشه.

مثلاً کسی که به په سؤال جواب درست داده فقط می‌تونه په‌جور دیگه یا تیزبازی سؤال رو ببینه نه همه پاسخنامه رو.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: از جدول تعیین علامت استفاده می‌کنیم؛ زیرا دامنهٔ تابع f مجموعهٔ جواب‌های نامعادلهٔ $\frac{1-2x}{\sqrt{x}-1} \geq 0$ است

$$\frac{1-2x}{\sqrt{x}-1}$$

و براساس روابط درس‌بکس، جدول تعیین علامت عبارت $\sqrt{x}-1$ را می‌نویسیم:

$$\frac{1}{-}$$

$$\frac{1}{-}$$

$$\frac{1}{-}$$

$$\frac{1}{-}$$

$$\frac{1}{-}$$

$$\frac{1}{-}$$

گام دوم: حالا جدول هم‌زمان این دو عبارت را داریم:

	1	
+	-	-
-	-	+
-	+	-

با توجه به جدول بالا، مجموعهٔ جواب‌های نامعادلهٔ $\frac{1-2x}{\sqrt{x}-1} \geq 0$ که همان دامنهٔ تابع f است، بازهٔ $(\frac{1}{4}, 1)$ خواهد هیچ عدد صحیحی را شامل نمی‌شود.

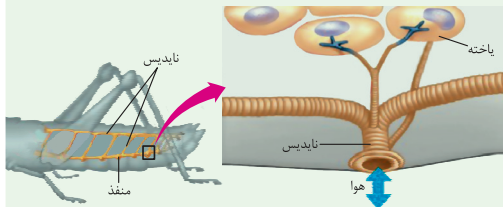
اگر $x \in \mathbb{Z}$ ، آن‌گاه $x = 0$ و ضابطهٔ تابع f به صورت $f(x) = \sqrt{-1}$ خواهد شد که غیر قابل قبول است؛ پس شامل هیچ عدد صحیحی نیست.

تیزبازی 🏆

شکل‌نامه 📐

۱) قطر نایدیس‌ها با میزان انشعابات آن‌ها، رابطهٔ عکس دارد؛ یعنی هر چه قدر از بخش‌های ابتدایی به سمت ان می‌رویم، قطر کاهش می‌یابد.

۲) جهت جریان هوا درون نایدیس‌ها دوطرفه است.

۳) از یک نایدیس می‌تواند انشعاباتی با قطر متفاوت جدا شود. این انشعابات می‌توانند به بخش‌های مختلف بدن بروند، گ به سمت منافذ تنفسی دیگر می‌روند تا با انشعابات آن‌ها یکی شوند، گروهی هم می‌توانند بروند و انشعابات پایانی نایدیس

۴) در مجاورت هر یاخته، ممکن است بیش از یک انشعاب پایانی وجود داشته باشد.

درون سیتوپلاسم کروموزوم کمکی نیز حضور دارد و از نظر تعداد جایگاه آغاز همانندسازی و یک یا دو همانند اغلب پروکاریوت‌ها است.

(الف) ساختاری متشکل از دو رشتهٔ موازی است که در جهتی خاص حول محور فرضی پیچیده شده‌اند.

(ب) در یک نقطهٔ ویژه از دنا، فرایند همانندسازی، آغاز شده و با رسیدن مجدد به آن پایان می‌یابد.

(ج) مشابه دنا، کمکی، از طریق بخش مشترکی به غشای یاخته اتصال می‌یابد.

(د) تعداد ساختارهای λ شکل آن حین همانندسازی کم‌تر از دنا، اصلی آغازیان است.

(۲) «الف»، «ب» و «د»

(۱) «الف» و «د»

(۴) «الف»، «ب»، «ج» و «د»

(۳) «ب»، «ج» و «د»

مشاوره 🗣 توی یکی از سؤال‌های کنکور که تیب مشابهی با سؤال ما داشت، یکی از موارد تو همهٔ گزینه‌ها تکرار شده بود (مثل مورد (د) تو اینجا) خب این یعنی این گزینه درسته و لازم نیست بخونیش، پس با خیالت راحت برو سراغ بقیهٔ گزینه‌ها و زمانت رو save کن.

آزمون آزمایشی خیلی سبز

پایه یازدهم

مرحله شانزدهم

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

۱۲ / تیر / ۱۴۰۵

رشته انسانی

مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی	یازدهم
ریاضی	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۷۰
زبان و ادبیات فارسی	۱۵	۱۱	۲۵	۱۵ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱۰ تا ۱۰۸
علوم اجتماعی	۱۰	۲۶	۳۵	۱۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۳۶
روانشناسی	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۸ تا ۲۰۶
زبان عربی	۱۵	۴۶	۶۰	۱۵ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۰۶
تاریخ	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۸۶
جغرافیا	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۱۵۳
فلسفه (۱)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰ دقیقه	کل کتاب صفحه ۱ تا ۹۳
مجموع	۹۰ سؤال			۹۵ دقیقه	-

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا	مسئول درس - گزینشگر
ریاضی و آمار	محمد اسکندری بگانه - علی شهبازی کارشناس علمی: میثم حصارکی	علی شهبازی
علوم و فنون ادبی	محمد علی دولت خواهی - عارفه سادات طباطبایی نژاد - حسینعلی موسی زاده کارشناس علمی: معصومه رحمانی	ابوالفضل قاضی فخر آستانه
جامعه شناسی	الهام رضایی کارشناس علمی: سید هانی رکن الدینی	فروغ نجمی تیموریان
روانشناسی	مهدی جاهدی کارشناس علمی: مهدی پارچه باف دولتی	مهدی جاهدی
عربی، زبان قرآن	بهروز حیدریکی - کیارش پورمهدی - موسی کاظم غلامی کارشناس علمی: سمیه جغتایی	موسی کاظم غلامی
تاریخ	بهروز یحیی کارشناس علمی: حبیبه محبی	بهروز یحیی
جغرافیا	سعید بهروزی فر - الهه ریاحی نسب کارشناس علمی: حبیبه محبی	سعید بهروزی فر - الهه ریاحی نسب
فلسفه (۱)	نگین تربتی سنجانی - علی سلوکی - مجید قدرتی پور کارشناس علمی: محمدرضا شریفی	مجید قدرتی پور

مدیر تألیف آزمون: فاطمه آقاچانپور

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

دفتر چه سوالات آزمون های خیلی سبز، از همه نظر (تعداد سؤال ها، زمان پاسخگویی، نوع چینش گزینش ها، نوع صفحه آرای، فونت سوالات، سایز کلمات و اعداد، جای خالی محل انجام محاسبات و...) در شبیه ترین حالت به دفتر چه سوالات کنکور سراسری طراحی می شود.

Azmoon.kheilisabz.com

ریاضی و آمار یازدهم

۱- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره‌های $\sim q$ و $(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow (r \Rightarrow p) \wedge p$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۱) درست - درست (۲) درست - نادرست (۳) نادرست - درست (۴) درست - هم‌ارزش با Γ

۲- نماد ریاضی کدام گزاره به درستی بازنویسی نشده است؟

(۱) سه برابر جذر عددی، برابر خودش است: $\sqrt[3]{x} = x$

(۲) مکعب یک عدد، بزرگ‌تر از ۴ برابر آن عدد، به علاوه ۲ است: $x^3 > 4x + 2$

(۳) هر عدد نامنفی از معکوس خود بزرگ‌تر یا مساوی با آن است: $x \neq 0 : x \geq \frac{1}{x}$

(۴) مجموع مکعبات دو عدد، بزرگ‌تر یا مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است: $(x + y)^3 \geq x^3 + y^3$

۳- اگر $f = \{(-2, n^2 - 3n), (m - 5, 4), (m + n, p)\}$ تابعی ثابت با دامنه دو عضوی باشد، حاصل $\frac{mn}{p}$ کدام است؟

$(m, n \in \mathbb{N})$

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۴- مقدار تابع $f(x) = [3x]$ به ازای $x = 0/2$ و $x = 1/3$ به ترتیب کدام است؟

(۱) صفر، ۳ (۲) صفر، ۴ (۳) ۱، ۳ (۴) ۱، ۴

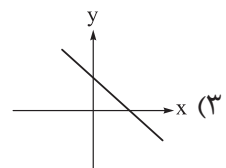
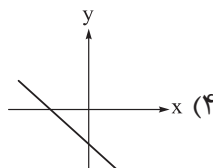
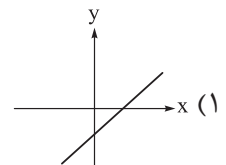
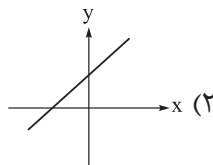
۵- نمودار تابع $y = |x + 2| - 1$ از کدام ناحیه محورهای مختصات نمی‌گذرد؟

(۱) اول (۲) دوم (۳) سوم (۴) چهارم

۶- اگر $f = \{(1, 2), (-5, 3), (-7, 6)\}$ و $g = \{(-4, 2), (1, 3), (-7, 1)\}$ باشد، حاصل ضرب اعضای برد تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) -۳ (۴) -۴

۷- اگر f تابع همانی و g تابع ثابت با برد $\{2\}$ باشد، نمودار تابع $g - f$ به کدام صورت است؟

محل انجام محاسبات

۸- اگر به متوسط درآمد هر فرد از یک جامعه ۲ میلیون تومان اضافه شود، خط فقر بر حسب میانه و میانگین چه تغییری می کند؟

(۱) خط فقر بر حسب میانه و میانگین، هر دو ۱ میلیون تومان افزایش دارند.

(۲) خط فقر بر حسب میانه، ۲ میلیون تومان افزایش دارد و خط فقر بر حسب میانگین تغییری نمی کند.

(۳) خط فقر بر حسب میانه و میانگین، هر دو ۲ میلیون تومان افزایش دارند.

(۴) در هر دو حالت، هیچ تغییری نمی کند.

۹- سبد هزینه خانواری در سال پایه از دو کالای غلات و لبنیات تشکیل شده است و قیمت دو کالا در سال پایه به ترتیب

۴۰۰۰ و ۳۰۰۰۰ هزار تومان می باشد و در سال ۱۴۰۴ به ۳۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰ تومان برسد با فرض آن که مقدار مصرف آن ها در

سال پایه ۱۰۰ و ۲۰ کیلوگرم باشد، شاخص بهای غلات و لبنیات کدام است؟

۷۵۰ (۴)

۷۰۰ (۳)

۶۵۰ (۲)

۶۰۰ (۱)

۱۰- برای کتابی انگلیسی با متوسط طول جملات ۹ کلمه ای که ۱۳ درصد کلماتش دشوار است، شاخص پایه آموزش کدام است؟

۹/۶ (۴)

۹/۲ (۳)

۸/۸ (۲)

۸/۴ (۱)

علوم و فنون ادبی یازدهم

۱۱- کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، نادرست هستند؟
 الف) شاعران بعد از حمله مغول، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند تا از جنگ دوری کنند.
 ب) فخرالدین عراقی در هر فصل از کتاب عشاق‌نامه به مباحث عاشقانه پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.
 ج) حکومت صفوی با آموزه‌های سنتی عرفانی در تضاد بود، از این‌رو شاعران به اندرز، مضمون‌آفرینی و باریک‌اندیشی روی آوردند.

د) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در سبک هندی به حوزه شعر و ادب وارد شد.
 ه) اساساً مهم‌ترین ویژگی‌های زبانی سبک عراقی درهم‌آمیختگی عشق و عرفان است.

۱) ب - ج - ه ۲) الف - ب - ه ۳) ب - ج - د ۴) الف - د - ه

۱۲- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام دو قسمت مشخص‌شده نادرست است؟
 «نثر مصنوع در قرن هفتم کم‌کم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود. تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت. سیطره درازمدت مغولان و تیموریان بر ایران و خرابی‌ها و ویرانی‌هایی که به بار آوردند، اقتصاد، فرهنگ و ادبیات را تحت‌الشعاع خود قرار داد.»

۱) مصنوع، اقتصاد ۲) هفتم، هشتم ۳) تاریخ‌نویسی، ساده ۴) ساده، اقتصاد

۱۳- کدام موارد از ویژگی‌های زبانی نثر در سبک هندی است؟

الف) کاربرد وجه وصفی و ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان

ب) آوردن تتابع اضافات در مقام تعریف و تمجید از بزرگان

ج) مطابقت صفت و موصوف و فراوانی لغات ترکی و مغولی

د) جمع‌بستن با «ات» که در واژه‌های ترکی و فارسی دیده می‌شود و کم‌شدن لغات عربی

ه) آوردن جملات طولانی و کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد

۱) الف - ج - د ۲) ب - د - ه ۳) الف - ب - د ۴) ب - ج - ه

۱۴- کدام عبارت‌ها با توضیح مقابل آن‌ها مغایرت دارند؟

الف) در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی به سبک عراقی است. (خواجوی کرمانی)

ب) این کتاب در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی است و نثر گاهی ساده است و گاهی سجع دارد. (لمعات)

ج) زبان سبک هندی را باید زبان واقع‌گرا قلمداد کرد، زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره است. (ویژگی زبانی شعر سبک هندی)

د) شعر هندی شعر معنی‌گراست، نه صورت‌گرا و شاعران بیشتر به معنی توجه دارند. (ویژگی ادبی شعر سبک هندی)

ه) بعد از حمله مغول نیاز به سخنان آرامش‌بخش بیشتر می‌شود و این امر باعث رواج بیشتر تصوف می‌گردد. (ویژگی فکری سبک عراقی)

۱) الف - ب - ج ۲) ب - ج - د ۳) الف - ب - د ۴) ب - ج - ه

۱۵- آرایه‌های ادبی «تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) من چه دانستم که اویم دشمن است در پی قصد من و خون من است

ب) رفاص تر درخت در این باغ‌ها منم زیرا درخت بختم و اندر سرم صباست

ج) صد جام درکشیدی، بر لب زدی کلوخ لیکن دو چشم مست تو درمی‌دهد صلا

د) می‌پرد این مرغ دیگر در جنان عاشقان سوی عنقا می‌کشاند استخوان عاشقان

۱) ب - الف - ج - د ۲) ب - د - الف - ج ۳) الف - د - ب - ج ۴) ج - الف - ب - د

۱۶- آرایه‌های مشترک ابیات زیر در کدام گزینه یافت می‌شود؟

● سرشک گرم را در پرده دل می‌کنم پنهان بر آب این گهر از سردی بازار می‌ترسم

● دید تا روی تو، چون گل همه تن دامن شد آن‌که بر آتش من آب نصیحت می‌زد

۱) استعاره - مجاز - جناس افزایشی - کنایه ۲) تشبیه - مجاز - جناس حرکتی - استعاره

۳) استعاره - کنایه - تضاد - تلمیح ۴) تشبیه - استعاره - تضاد - کنایه

۱۷- آرایه‌های ادبی بیت زیر در کدام بیت یافت نمی‌شود؟

«هر کس که دل به دست بتی داد همچو من سنگی گرفت و شیشه ناموس را شکست»
 (۱) شور عشق از پرده دل عاقبت بیرون فتاد
 (۲) خطی دارد ز مشک ناب گرد ارغوان پیدا
 (۳) آب رخ گل بریخت لاله رخسار تو
 (۴) وقت رفتن گر روم با آتش عشقت به خاک
 این نمک تا چند پنهان در کباب من شود
 دلی دارد چو سنگ سخت زیر پرنیان پنهان
 خرمن بلبل بسوخت، زمزمه زار من
 روز محشر در برم بینی دل پر خون کباب

۱۸- آرایه نوشته شده مقابل کدام عبارت درست می‌باشد؟

(۱) این نخلستان خاموش و پر مهتابی که هر گاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران‌های غیبی سکوتش می‌گیرم. (۲ تشبیه)
 (۲) تو قامت تمنایی ای درخت / همواره خفته در آغوش آسمان / بالای ای درخت (۱ استعاره مصرحه و ۲ استعاره مکنیه)
 (۳) ما ز آغاز و ز انجام جهان بی‌خبریم / اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است (۲ مجاز به علاقه شباهت)
 (۴) در هر طرف ز خیل حوادث کمین‌گهی است / زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر (۲ کنایه)

۱۹- وزن همه ابیات به جز به دو شکل دسته‌بندی می‌شود و دولختی است.

(۱) ای نقطه سیاهی بالای خط سبزش
 (۲) گر بانگ برآید که سری در قدمی رفت
 (۳) ای صوفی سرگردان در بند نکونامی
 (۴) تو جان مایی ماه سمایی
 خوش دانه‌ای ولیکن بس در کنار دامی
 بسیار مگویند که بسیار نباشد
 تا درد نیاشامی زین درد نیارامی
 فارغ ز جمله اندیشه‌هایی

۲۰- مصراع‌های سمت راست با کدام مصراع‌های سمت چپ هم‌وزن هستند؟

الف) در شکرش نگه کند هر که نبات می‌خورد
 ب) مطرب یاران برفت ساقی مستان بخفت
 ج) تو را من دوست می‌دارم خلاف هر که در عالم
 د) به پای خویشان آیند عاشقان به کمندت
 ه) همه عمر در فراق بگذشت و سهل باشد
 (۱) الف: ۵ - ب: ۴ - ج: ۳ - د: ۱ - ه: ۲
 (۲) الف: ۴ - ب: ۵ - ج: ۱ - د: ۲ - ه: ۳
 (۳) الف: ۴ - ب: ۵ - ج: ۳ - د: ۲ - ه: ۱
 (۴) الف: ۴ - ب: ۵ - ج: ۱ - د: ۲ - ه: ۳

۲۱- به ترتیب کدام مصراع‌ها بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و «فعولن فعولن فعولن فعل» سروده شده‌اند؟

الف) چو دل با خدای است خلوت‌نشینی
 ب) به دل گفتم ز چشمانش پرهیز
 ج) سرشک روان بر رخ زرد من
 د) عشق در دل ماند و یار از دست رفت
 ه) بی‌وفا یاران که بر بستند بار خویش را
 و) خداوند تاج و خداوند بخت
 ز) مشک را در شهر ارزان می‌کند
 ح) جای خنده است سخن گفتن شیرین پیشت

(۱) د، ز - ج، و (۲) ه، د - ح، و (۳) ز، ه - ب، الف (۴) و، ج - د، ز

۲۲- بیت «بنای مهر نمودی که پایدار نماند / مرا به بند ببستی خود از کمند بجستی» با کدام بیت هم وزن است؟

- (۱) سفر دراز نباشد به پای طالب دوست
- (۲) به جلوه‌گاه نیکوان که هست جلوه‌ بلا
- (۳) اگر مطالعه خواهد کسی بهشت برین را
- (۴) ای که به حسن قامتت سرو ندیده‌ام سهی

۲۳- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت می‌باشد؟

- (۱) مایه‌غم‌خو کرده‌ایم، ای دوست ما را غم‌فرست
- (۲) مرهم ز چه سازیم که این درد که ما راست
- (۳) نبینی باغبان را چون گل بکارد
- (۴) غم و شادی بر عارف چه تفاوت دارد

۲۴- مفهوم کدام گزینه با بیت «به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن / که شبی نخفته باشی به درازنای سالی» همسویی

معنایی دارد؟

- (۱) نیست پروا تلخ‌کامان را ز تلخی‌های عشق
- (۲) عمری است که چون خاک، جگر تشنه‌عشقم
- (۳) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
- (۴) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق

۲۵- مفهوم همه‌ی ابیات با یکدیگر یکسان است، به جز

- (۱) شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم
- (۲) بس بگردید و بگردد روزگار
- (۳) نه آخر هر شبی دارد نهاری؟
- (۴) گل این باغ ز نیرنگ شکفتن افسرد

جامعه‌شناسی یازدهم

۲۶- به ترتیب کدام ویژگی فرهنگ جهانی مطلوب، از گرفتاری افراد به بحران‌های روحی و روانی جلوگیری می‌کند و اندیشمندانی که بین علوم انسانی و طبیعی تفاوتی قائل نیستند، چه دیدگاهی دارند؟

- ۱) تعهد و مسئولیت - ظرفیت‌ها و قابلیت‌های علوم انسانی و اجتماعی را سلب می‌کنند.
- ۲) معنویت - برای ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی قائل‌اند.
- ۳) معنویت - جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند.
- ۴) تعهد و مسئولیت - استقلالی برای جهان ذهنی و تکوینی در برابر جهان فرهنگی قائل نیستند.

۲۷- پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری در چیست؟
- اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا با چه هدفی دست به نسل‌کشی زدند؟
- ۱) استبداد قومی برخلاف استبداد استعماری، هویتی اسلامی داشت. - استعمار
- ۲) استبداد قومی برخلاف استبداد استعماری پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت. - امپریالیسم سیاسی
- ۳) استبداد استعماری برخلاف استبداد قومی، اقدام به حذف مظاهر فرهنگ اسلامی می‌کرد. - تأمین سلطه خود
- ۴) استبداد استعماری برخلاف استبداد قومی، نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب را تأمین می‌کرد. - تأمین نیازهای خود

۲۸- پاسخ هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- وجه مشترک شکل‌های مختلف روشنگری در فرهنگ جدید غرب
- راه گسترش فرهنگ سکولار در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی
- ریشه انقلاب فرانسه
- ۱) کنارگذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت - هنر و تفاسیر پروتستانی - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی
- ۲) روی آوردن به شناخت عقلی و تجربی - فلسفه‌های روشنگری - دوران رنسانس
- ۳) کنارگذاشتن عقل و وحی در شناخت حقیقت - فلسفه و تفاسیر پروتستانی - اندیشه‌های فلسفی روشنگری
- ۴) روی آوردن به شناخت عقلی و شهودی - انقلاب فرانسه - هنر و تفاسیر پروتستانی

۲۹- کدام گزینه به ترتیب در مورد استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی درست و در مورد جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید نادرست است؟

- ۱) جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند، با استعمار نو و فرانو مواجه شدند. - فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.
- ۲) در دوران استعمار کشورهایی مانند عثمانی به اشغال کامل نظامی درآمدند. - روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود.
- ۳) کشورهایی که غرب نمی‌توانست به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه سیاسی خود درآورد، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند. - اگر کشوری مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفت، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بود، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کرد.
- ۴) کشورهایی مانند چین در دوران استعمار به صورت نیمه‌استعماری درآمدند. - جامعه جهانی به‌گونه‌ای بود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار می‌داد.

۳۰- کدام گزینه، در مورد ویژگی دولت - ملت‌ها درست است؟

- ۱) هویت‌های جدیدی که برای مناطق جغرافیایی جدید ساختند، هویتی ناسیونالیستی و قومی بود. - برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت قومی و سکولار می‌شناختند.
- ۲) نخستین بار در اروپای غربی با شکل‌گیری قدرت کلیسا پدید آمدند. - به دنبال فتوحات استعماری، جغرافیای سیاسی جدیدی را در مناطق حضور خود برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند.
- ۳) در مسیر توسعه خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند. - خود را با هویت دینی و معنوی می‌شناختند.
- ۴) حاکمیت‌های سیاسی و اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. - برای مناطق جدید، هویت قومی و سکولار ساختند.

۳۱- چالش بلوک شرق و غرب، چه چالشی بود؟

- ۱) چالشی منطقه‌ای نبود، بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند.
- ۲) این دو قطب با این‌که از نظر سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سوسیالیستی غرب قرار داشتند.
- ۳) چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن نوزدهم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م. ادامه یافت.
- ۴) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی نبود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، بلکه از نوع چالش‌هایی بود که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

۳۲- هر یک از موارد «عارضی و تحمیلی بودن»، «فعال‌کننده بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی»، «در بر گرفتن تمامی جامعه» و «ارسال زباله‌های سمی به کشورهای جهان سوم» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) جنگ در گذشته فرهنگ غرب از دیدگاه آگوست کنت - چالش شمال و جنوب - چالش فقر و غنا - نژادپرستی زیست‌محیطی
- ۲) جنگ در فرهنگ و جامعه غرب بعد از انقلاب صنعتی - چالش بلوک شرق و غرب - بحران اقتصادی - استعمار استبدادی
- ۳) جنگ در گذشته تاریخ - جنگ تمدن‌ها - چالش فقر و غنا - نژادپرستی اقتصادی
- ۴) جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی از دیدگاه غربی از دیدگاه آگوست کنت - چالش شمال و جنوب - بحران اقتصادی - استعمار سمی

۳۳- راه برون‌رفت از بحران معرفتی دوران رنسانس و پیامد رویگردانی از سکولاریسم در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) علم از داورهای ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد. - فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید.
- ۲) به شناخت حسی و تجربی بسنده کرده و آن را تنها راه شناخت علمی دانستند. - بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید.
- ۳) وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. - برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.
- ۴) وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه حس و تجربه بسنده کرد. - ساکنان کشورهای غربی را به سوی هویت دنیوی خود فراخواند.

۳۴- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام جریان یا اصطلاح اشاره دارد؟

- وحدت امت اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.
 - ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، در جهت رقابت با قدرت حاکم
 - با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.
 - فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود.
- (۱) نخستین بیدارگران اسلامی - مقاومت منفی - نسل دوم منورالفکران غرب‌گرا - جنبش تنباکو
 (۲) نخستین بیدارگران اسلامی - فعالیت رقابت‌آمیز - منورالفکران غرب‌گرا - جنبش عدالتخانه
 (۳) نسل اول روشنفکران غرب‌گرا - مقاومت منفی - نسل اول روشنفکران غرب‌گرا - انقلاب مشروطه
 (۴) منورالفکران غرب‌گرا - فعالیت رقابت‌آمیز - نخستین بیدارگران اسلامی - فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی

۳۵- جاهای خالی جدول زیر به ترتیب «الف تا د» با کدام گزینه کامل می‌شود؟

«ب»	نمونه‌ای از حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی تحت تأثیر انقلاب اسلامی	«ج»	به رسمیت شناختن اسرائیل توسط انورسادات
اهمیت انقلاب اسلامی ایران	«د»	پیش‌بینی امام خمینی (ره) برای آینده کشورهای مسلمان	«الف»

- (۱) تضعیف موقعیت مصر - مهم‌ترین قدرت حامی بلوک غرب در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود. - ایجاد نظم نوین جهانی بر مدار فرهنگ اسلامی - جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی
 (۲) تضعیف موقعیت مصر - مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود. - ایجاد جنبش‌های استقلال‌طلبانه - جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق
 (۳) تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی - راهکاری که برای مبارزه با بلوک غرب ارائه می‌داد. - انتقال بیداری اسلامی از سطح نخبگان به فرهنگ عمومی - شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین
 (۴) تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی - راهکاری که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد. - تشکیل دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل - تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر و پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰م. این کشور

روان‌شناسی یازدهم

- ۳۶- در کدام گزینه تعریفی دقیق و بی‌نقص از «توصیف» به عنوان یکی از اهداف علم روان‌شناسی آورده شده است؟
- ۱) بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده در دنیا، به نحوی که دانشمند علم تجربی را برای پیش‌بینی و کنترل آماده کند.
 - ۲) تعریفی که لازم است قبل از ورود به بررسی هر مفهوم یا موضوع در فرایند روش علمی داشته باشیم.
 - ۳) بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوعی که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.
 - ۴) تعریفی از پدیده که موجب سهولت در اندازه‌گیری شده و شفاف، دقیق و قابل اندازه‌گیری است.
- ۳۷- در کدام گزینه، عوامل مؤثر بر رشد قبل از تولد آدمی، به درستی مشخص شده‌اند؟

- ۱) عوامل محیطی و وراثتی اثرگذار بر زندگی والدین
- ۲) سن، کیفیت تغذیه و حالت‌های هیجانی مادر
- ۳) فشار روانی، آرامش و شرایط محیطی زندگی مادر و پدر
- ۴) میزان آمادگی و قصدمندی والدین برای فرزندآوری

- ۳۸- کدام‌یک از ابیات زیر، به عامل مؤثر بر رشد متفاوتی تأکید دارد؟

- ۱) گر خار بود و در گلستان نشیند همان خار بود و بوی گل را نداند
- ۲) هر درختی ز تخم خود روید گرچه بر جوی آب و گل باشد
- ۳) من از روییدن خار سر دیوار دانستم که ناکس کس نمی‌گردد از این بالانشینی‌ها
- ۴) گر نشیند فرشته‌ای با دیو وحشت آموزد و خیانت و ریو

- ۳۹- متین، مبین و مبینا خواهر و برادرهای سه‌قلو هستند. آن‌ها پشت میزهایی کنار هم مشغول انجام تکالیفشان بودند که مادرشان از آشپزخانه برای خوردن شام صدایشان زد. متین و مبینا سر خود را بالا آوردند و مبینا رو به برادرهایش گفت: «امیدوارم ماکارونی باشه.» در رابطه با این موقعیت کدام گزینه درست است؟

- ۱) برخلاف مبین، متین و مبینا صدای مادر را شنیده‌اند.
- ۲) تنها متین و مبینا به صدای مادر توجه کرده‌اند.
- ۳) چون متین از بوی غذا متوجه شده که شام چیست، واکنشی مشابه مبینا از خود نشان نداده است.
- ۴) مبین به محرک صدای مادر آگاهی کامل نداشته و ممکن است آگاهی نسبی داشته باشد.

- ۴۰- جاهای خالی جدول زیر، به ترتیب، با موارد کدام گزینه کامل می‌شوند؟

زمان بازیابی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	نوع رمزگردانی	مراحل حافظه انواع حافظه
ج	نامحدود	حسی	حسی
	ب	حسی (همراه با توجه)	کاری
از چند دقیقه تا آخر عمر	بی‌نهایت	الف	رویدادی

- ۱) عمدتاً معنایی - تابع میزان استفاده - حدود نیم‌ثانیه
- ۲) تجربه شخصی - 2 ± 7 ماده - حدود نیم‌ثانیه
- ۳) عمدتاً معنایی - 2 ± 7 ماده - چند ثانیه
- ۴) تجربه شخصی - تابع میزان استفاده - چند ثانیه

- ۴۱- هر یک از افراد زیر، به ترتیب، از کدام‌یک از روش‌های حل مسئله استفاده کرده‌اند؟
- برای انتخاب لباس عروس، دخترها صفحات مجازی مزون‌های لباس عروس را چک می‌کنند تا تصویر مدلی را که دوست دارند، برای خیاط ارسال کنند.
 - دانش‌آموزان معمولاً تعداد فصل‌های کتاب درسی را بر تعداد روز باقی‌مانده تا امتحان تقسیم می‌کنند تا بفهمند باید در هر روز چند فصل درس بخوانند.
 - برای کاهش وزن پایدار و آسیب‌نشدن جسم، لازم است به جای رعایت توصیه‌ی بلاگرهای تغذیه، به پزشک تغذیه مراجعه کرده و رژیم درمانی استاندارد را متعهدانه اجرا کرد.
- (۱) شروع از آخر - خرد کردن - تحلیلی
 - (۲) بارش مغزی - تحلیلی - تحلیلی
 - (۳) بارش مغزی - تحلیلی - کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
 - (۴) شروع از آخر - خرد کردن - کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب
- ۴۲- هر یک از اقدامات زیر، به کدام‌یک از مراحل تصمیم‌گیری برای خرید یک رایانه جدید اشاره دارد؟
- مشخص کردن نیازهای فرد در استفاده از رایانه.
 - لیست کردن مدل رایانه‌هایی که با توجه به توان مالی می‌توان تهیه کرد.
 - مشاهده ویدئوهای بررسی محصول برای شناخت بهتر هر مدل رایانه.
- (۱) بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر - ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - بیان ویژگی‌های هر انتخاب
 - (۲) شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر - ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر
 - (۳) بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر - شناسایی تعداد انتخاب‌های آن تصمیم - تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر
 - (۴) شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر - شناسایی تعداد انتخاب‌های آن تصمیم - بیان ویژگی‌های هر انتخاب
- ۴۳- در رابطه با سبک‌های تصمیم‌گیری، کدام گزینه درست است؟
- (۱) زیربنای سبک تصمیم‌گیری منطقی برخلاف دیگر سبک‌ها، اندیشیدن و اقدام فوری و ناگهانی است.
 - (۲) ممکن است دانش‌آموزانی که سبک تصمیم‌گیری وابسته دارند، مدرسه‌ای را برگزینند که دوستانشان انتخاب کرده‌اند.
 - (۳) برخی دانش‌آموزان که سبک تصمیم‌گیری احساسی دارند، در ایام انتخاب رشته، دست‌دست می‌کنند و عملاً تصمیم نمی‌گیرند.
 - (۴) در دوسوم قتل‌هایی که رخ می‌دهند، قاتل و مقتول پیش از واقعه یکدیگر را نمی‌شناختند که نشان از تصمیم‌گیری احساسی آن‌هاست.
- ۴۴- در هر یک از عبارات زیر، به ترتیب، اثرگذاری کدام‌یک از عوامل نگرشی به چشم می‌خورد؟
- اگر داوطلبان به این عقیده برسند که برای کسب رتبه مناسب لازم است امتحان نهایی را به خوبی پشت سر بگذارند، دروس را به صورت تشریحی نیز می‌خوانند.
 - داوطلبانی که خواسته‌ای مشخص از کنکور خود دارند، اگر در آزمونی نتیجه ناخوشایندی بگیرند، دست از تلاش برنمی‌دارند.
 - در انتخابات ریاست‌جمهوری، واجدین شرایط به کاندیدایی رأی می‌دهند که نگرش‌هایشان با نگرش‌های او هم‌سوئی بیشتری دارد.
 - برای موفقیت در کنکور لازم است داوطلبان دلیل موفقیت یا شکست خود را به تلاش‌هایشان مرتبط کنند.
- (۱) ادراک کنترل - هدفمندی - درماندگی آموخته‌شده - ادراک کارایی
 - (۲) باورها و نظام ارزشی - هدفمندی - ناهماهنگی شناختی - اسناد
 - (۳) ادراک کنترل - اراده - ناهماهنگی شناختی - ادراک کارایی
 - (۴) باورها و نظام ارزشی - اراده - درماندگی آموخته‌شده - اسناد

- ۴۵- در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب، کدام‌یک از روش‌های مقابله با فشار روانی دیده می‌شود؟
- رضا از روزی که مشاجره‌های والدینش شروع شده، برای آرام کردن خود سیگار می‌کشد.
 - بهروز که اعتقاد داشت سوالات امتحان نهایی استاندارد طرح نمی‌شوند، در امتحان روز بعد غایب شد.
 - سعید هر بار که در آزمون آزمایشی نتیجه بدی کسب می‌کند، به جای غصه خوردن تحلیل آزمون مفصلی می‌کند.
- ۱) استفاده از داروهای شیمیایی و سایر موارد مشابه - ترک موقعیت - استفاده از مهارت حل مسئله
- ۲) انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - ترک موقعیت - برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده
- ۳) استفاده از داروهای شیمیایی و سایر موارد مشابه - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - استفاده از مهارت حل مسئله
- ۴) انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده

عربی، زبان قرآن یازدهم

• عین الأنسب في الجواب للترجمة أو المفهوم أو إلى العربية (٤٦ - ٥٢):

٤٦- ﴿... أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَةً﴾:

- (۱) آبی را از آسمان نازل می کند، پس زمین را تروتازه می گرداند!
- (۲) از آسمان آب را نازل کرد و زمین را سرسبز می کند!
- (۳) از آسمان آبی را فرورفتاد و زمین سرسبز می شود!
- (۴) آبی از آسمان نازل شد، پس زمین سرسبز می گردد!

٤٧- «يَجِبُ أَنْ نَغْضُضَ مِنْ صَوْتِنَا فَإِنَّ الصَّوْتَ الْعَالِيَّ قَدْ شَبَّهَ بِصَوْتِ الْحَمِيرِ وَ صَوْتِ الْحَمِيرِ مِنْ أَنْكَرِ الْأَصْوَاتِ!»:

- (۱) می بایست که صدایمان را پایین بیاوریم؛ چراکه صدای بلند به صدای خران تشبیه شده و صدای خران از زشت ترین صداهاست!
- (۲) باید که صدایمان کم باشد؛ چه صدای بلند شبیه صدای خران است و صدای خران از بدترین صداها می باشد!
- (۳) واجب است که از صدایمان کم کنیم؛ پس همانا صدای بلند به صدای خر شبیه شده و صدای خر از زشت ترین صداها می باشد!

(۴) باید که صدایمان را پایین بیاوریم؛ زیرا صدای بلند به صدای خران شباهت دارد و صدای خران زشت ترین صداهاست!

٤٨- «رَغْمَ أَنَّي وَصَفْتُ كُلَّ مَلِيحٍ كَمَا يَحِبُّ الْمَحْبُوبُ وَ يَرْضَى وَلَكِنَّهُ قَدْ يُمَرَّرُ الْعَيْشَ عَلَيَّ!»:

- (۱) علی رغم این که من هر چیز بانمکی را همان گونه که محبوب دوست دارد و راضی می شود وصف کردم، اما او گاهی زندگانی را بر من دشوار می کند!
- (۲) با این که من هر بانمکی را همان طور که محبوب دوست می دارد و خشنود می شود وصف کردم ولیکن او گاهی زندگی را بر من تلخ می کند!
- (۳) با وجود این که من هر بانمکی را به شکلی که محبوب دوست دارد و او را راضی می کند وصف نمودم ولی او گاهی زندگی را بر من تلخ می کند!
- (۴) علی رغم این که من هر بانمکی را وصف کردم چون که محبوب دوست می دارد و خشنود می شود، اما او بی شک زندگی را بر من تلخ می کند!

٤٩- «لِيَعْلَمَ كُلُّ مَرءٍ أَنَّ بَابَ الْمَسْتَقْبَلِ مَفْتُوحٌ دَائِمًا لِكَيْلَا يَحْزَنَ عَلَيَّ مَا فَاتَهُ!»:

- (۱) هر آدمی باید بداند که در آینده دائماً باز می شود برای این که بر آن چه از دست او می رود، اندوهگین نگردد!
- (۲) برای این که هر انسانی بداند که در آینده به شکل دائمی باز است، باید اندوهگین نشود بر آن چه که از دست او رفته!
- (۳) هر انسان می بایست بداند که در آینده همیشه باز است و آن چه از دستش رفته او را غمگین نکند!
- (۴) باید هر انسانی بداند که در آینده همیشه باز است تا غمگین نشود بر آن چه که از دست او رفته است!

٥٠- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) هذا كتاب عجيب يضم الكلمات الفارسيّة المعرّبة! این یک کتاب عجیب است که واژگان فارسی عربی شده را در بر می گیرد!
- (۲) إذا تُرِيدُ أَنْ يُثَبِّتَ اللهُ أَقْدَامَكَ فَانصُرْهُ بِكُلِّ أَعْمَالِكَ! اگر می خواهی که خداوند گامهایت را استوار سازد، با تمام کارهایت او را یاری کن!
- (۳) كَثُرَتْ خِيَانَةٌ أَنْ لَا يَنْدِمَ الشَّخْصُ عَلَى ذَنْبِهِ وَ يَحَاوِلُ أَنْ يَكْرُرَ هَا! خيانت بزرگی می شود که شخص از گناهانش پشیمان نباشد و تلاش کند که آن ها تکرار شوند!
- (۴) كانت تلك البنت قد وُلدت بدون يدين ولكن تغلبت على مشاكلها! آن دختر بدون دو دست متولد شده بود، اما بر مشکلات خود چیره شد!

- ٥١- «مُشك عطري است كه از نوعی از آهوها گرفته می شود»: المِسْك ...
- (١) عَطْرٌ يُتَّخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغِزْلَانِ!
 (٢) العَطْرُ الَّذِي يُتَّخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغِزَالِيْنَ!
 (٣) عَطْرٌ يُتَّخَذُ مِنْ أَنْوَاعٍ مِنَ الْغِزَالِ!
 (٤) العَطْرُ يُتَّخَذُ مِنَ النَّوْعِ مِنَ الْغِزَالِيْنَ!
 ٥٢- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنِ الْمَفْهُومِ:

- (١) و إِنَّ هِجْرَتِي سِوَاءَ عَشِيَّتِي وَ غَدَاتِي!: كَرِ صَبْرَ كُنِي زِ غُورِهِ حَلُوَا سَاوِي!
 (٢) ﴿و لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا﴾: اِفْتَادَكِي أَمُوزَ كَرِ طَالِبِ فَيْضِي!
 (٣) الْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ!: دُورِي وَ دُوسْتِي!
 (٤) لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ!: حَرْفِ، حَرْفِ مِي أَوْرِدِ!

• اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ اجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٥٣ - ٥٥) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

«فِي الطَّبِيعَةِ مَوَادٌّ وَ مَانِعَاتٌ مُفِيدَةٌ لِلْإِنْسَانِ جَدًّا مِثْلَ الذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ الْمَاءِ وَ النَّفْطِ. لَا شَكَّ أَنَّ النَّفْطَ مِنْ أَثْمَنِ الثَّرَوَاتِ الطَّبِيعِيَّةِ الَّتِي حَصَلَ عَلَيْهَا الْإِنْسَانُ حَتَّى الْآنَ، وَ لِهَذَا سُمِّيَتْ هَذِهِ الْمَادَّةُ الْقِيَمَةُ فِي الْقُرُونِ الْأَخِيرَةِ بِالذَّهَبِ الْأَسْوَدِ. تَوَصَّلَ الْإِنْسَانُ مِنْذُ الْقَرْنِ التَّاسِعِ عَشَرَ الْمِيلَادِيِّ إِلَى كَمِيَّاتٍ كَثِيرَةٍ مِنَ النَّفْطِ عَلَى أَثَرِ حَفْرِ الْآبَارِ فِي مَنَاطِقٍ مُخْتَلِفَةٍ مِنَ الْعَالَمِ وَ اسْتِخْرَاجِ هَذَا الْمَانِعِ مِنْهَا. إِنَّ أَوَّلَ بِنْرِ النَّفْطِ أُحْدِثَ فِي أَمْرِيكَ سَنَةَ ١٨٥٩ الْمِيلَادِيِّ، وَ فِي إِيرَانَ حُفِرَتْ بِنْرٌ فِي مَدِينَةِ مَسْجِدِ سَلِيمَانَ لِأَوَّلِ مَرَّةٍ فِي سَنَةِ ١٢٨٧ الشَّمْسِيَّةِ. لِلنَّفْطِ أَثَرٌ كَبِيرٌ فِي اِقْتِصَادِ الْعَالَمِ وَ يُسْتَعْمَلُ فِي أَكْثَرِ الصَّنَاعَاتِ وَ الْفُنُونِ مِثْلَ تَوَلِيدِ الطَّاقَةِ وَ الْأَقْمِشَةِ (جَمْعُ «قُمَاش») وَ الْأَدْوِيَّةِ وَ حَرَكَةِ السَّيَّارَاتِ وَ غَيْرِهَا وَ لِهَذَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَقُولَ: إِنَّ يَرْتَفِعُ أَوْ يَنْزِلُ ثَمَنُ النَّفْطِ يُؤَثِّرُ فِي جَمِيعِ شُؤُونِ الْبِلَادِ الْاِقْتِصَادِيَّةِ.»

٥٣- متى حصل الإنسان على مقادير كثيرة من النفط؟

- (١) حينما سُمِّيَتْ هَذِهِ الْمَادَّةُ بِالذَّهَبِ الْأَسْوَدِ!
 (٢) بعد أن حُفِرَتْ فِي الْعَالَمِ آبَارُ النَّفْطِ!
 (٣) عندما أُحْدِثَتْ بِنْرٌ فِي مَدِينَةِ مَسْجِدِ سَلِيمَانَ!
 (٤) مِنْذُ الْقَرْنِ الَّذِي صَنَعَ الْإِنْسَانُ فِيهِ السَّيَّارَاتِ!

٥٤- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (١) أَوَّلَ بِنْرِ النَّفْطِ الَّذِي نَعْرِفُهَا حُفِرَ فِي مَسْجِدِ سَلِيمَانَ!
 (٢) سُمِّيَ النَّفْطُ بِالذَّهَبِ الْأَسْوَدِ لِمِشَابَهَةِ اسْلُوبِ اسْتِخْرَاجِهِ بِالذَّهَبِ!
 (٣) حَصَلَ الْإِنْسَانُ عَلَى النَّفْطِ فِي الْقَرْنِ الْعَشْرِيْنَ!
 (٤) يُمْكِنُ لِسَعْرِ النَّفْطِ أَنْ يُؤَثِّرَ عَلَى سَعْرِ الْكِهْرِبَاءِ!
 ٥٥- عَيْنَ الْخَطَأِ عَنِ الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «الأسود - السَّيَّارَاتِ - هذه - يُؤَثِّرُ»

- (١) الْأَسْوَدُ: اسْمٌ - مَفْرُودٌ مَذْكَرٌ - اسْمٌ تَفْضِيلٌ (مُؤَنَّثُهُ «سَوْدَاءُ») - مَعْرِفَةٌ - مَعْرَبٌ/ صِفَةٌ وَ مَجْرُورٌ
 (٢) السَّيَّارَاتِ: جَمْعٌ سَالِمٌ لِلْمُؤَنَّثِ (مَفْرُودُهَا: سَيَّارَةٌ) - اسْمٌ مَبَالِغَةٌ - مَعْرَفٌ بِأَلٍ - مَعْرَبٌ/ مِضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ
 (٣) هَذِهِ: اسْمٌ الْإِشَارَةِ - لِلْمُؤَنَّثِ الْغَرِيبَةِ أَوْ لَجَمْعٍ غَيْرِ عَاقِلٍ - مَعْرِفَةٌ - مَبْنِيٌّ/ نَائِبُ الْفَاعِلِ وَ فِي مَحَلِّ الرَّفْعِ
 (٤) يُؤَثِّرُ: فِعْلٌ مِضَارَعٌ - لِلْمَفْرُودِ الْمَذْكَرِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِيٌّ (مِنْ مَصْدَرٍ «تَأَثَّرَ») - مَعْرَبٌ/ فِعْلٌ وَ مَعِ فَاعِلُهُ جُمْلَةٌ فِعْلِيَّةٌ

• عَيْنَ الْجَوَابِ الْمُنَاسِبِ لِلْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٥٦ - ٦٠)

٥٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) إِيَاكَ وَ مُصَادَقَةَ الْأَحْمَقِ فَإِنَّهُ يَضُرُّكَ ضَرَرًا كَبِيرًا!
 (٢) الطَّائِرُ الطَّنَانُ يُحَرِّكُ جَنَاحِيهِ ثَمَانِينَ مَرَّةً فِي ثَانِيَةٍ!
 (٣) قَدْ نَقَلْتَ أَلْفَاظَ فَارِسِيَّةً إِلَى الْعَرَبِيَّةِ بِسَبَبِ التَّجَارَةِ!
 (٤) عَالَمٌ يُنْتَفَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ!

٥٧- عَيْن ما فيه اسم تفضيل و اسم فاعل مَعًا:

- (١) السَّنَجَابُ الطَّائِرُ يَطِيرُ أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ قَدَمٍ فِي قَفْزَةٍ!
- (٢) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ!
- (٣) كَانَ ذَلِكَ السَّرْوَالُ الْأَزْرَقَ غَالِيًا فَمَا قَدَرْتُ عَلَى شِرَائِهِ!
- (٤) تُعَدُّ حِكْمَ لِقْمَانٍ مِنْ أَعْظَمِ الْحِكْمِ وَالْمَوَاعِظِ الْأَخْلَاقِيَّةِ!

٥٨- عَيْن ما فيه فعلٌ يُوضِحُ اسم نكرة:

- (١) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ أَيَّ طَائِرٍ يُسَاعِدُ التَّمْسَاحَ فِي تَنْظِيفِ أَسْنَانِهِ؟
- (٢) يُحْكِي أَنَّ شَابًا نَدِمَ مِنْ أَعْمَالِهِ السَّيِّئَةِ وَ حَاوَلَ أَنْ يُصَلِّحَهَا!
- (٣) كَلَّمَا أَرَادَ الشَّابُّ أَنْ يَرْتَكِبَ ذَنْبًا اِمْتَنَعَ عَنْهُ لِالْتِزَامِهِ بِالصِّدْقِ!
- (٤) فِي هَذِهِ الْمَنْطِقَةِ سَلَالَاتٌ تَجْذِبُ السِّيَّاحَ مِنْ مَنَاطِقٍ مُخْتَلَفَةٍ!

٥٩- عَيْن «اللام» يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ:

- (١) الْمُؤْمِنُ لِيُسَاعِدَ جِيرَانَهُ فِي مَشَاكِلِ يُوَاجِهُونَهَا!
- (٢) لِنِتَخَلَّصَ مِنَ الْكُذْبِ حَتَّى نَحْصَلَ عَلَى اِعْتِمَادِ الْآخَرِينَ!
- (٣) تَكَلَّمْتُ مَعَ أَصْدِقَائِي لِيَعْلَمُوا كَيْفَ يُمَكِّنُ أَنْ يَنْجَحُوا فِي بَرَامِجِهِمْ!
- (٤) لِنَعْلَمَ أَنَّ اِلْتِمَاتَانَاتِ تُسَاعِدُنَا عَلَى تَعَلُّمِ الدَّرُوسِ!

٦٠- عَيْن الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعِينَ: « الشَّبَابُ يَلْعَبُونَ بِالْكُرَةِ عَلَى شَاطِئِ الْبَحْرِ، فَصَارُوا بَعْدَ لَعِبِهِمْ! »:

- (١) كانوا - نشيطونَ
- (٢) كانَ - نشيطينَ
- (٣) كانوا - نشيطينَ
- (٤) كانَ - نشيطونَ

تاریخ یازدهم

۶۱- کدام گزینه به ترتیب از مزایا و معایب کتاب «اخبار الطوال» محسوب می‌گردد؟

- ۱) ذکر همه روایت‌ها بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی - دورماندن برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ
- ۲) تهیه یک گزارش از همه روایت‌ها - فقدان هرگونه نقد و نظر در مورد روایت‌ها
- ۳) تهیه یک گزارش از همه روایت‌ها - دورماندن برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ
- ۴) ذکر همه روایت‌ها بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی - فقدان هرگونه نقد در مورد روایت‌ها

۶۲- کدام مورد تا سال هشتم قمری، یکی از شروط بیعت با پیامبر (ص) و پذیرش دعوت اسلام به شمار می‌رفت؟

- ۱) هجرت به مدینه و ترک‌نکردن این شهر
- ۲) دوری کردن از یهودیان و مشرکان مدینه
- ۳) هجرت به مدینه و شرکت در جنگ با مشرکان
- ۴) دوری کردن از منافقان و مشرکان مدینه

۶۳- کدام گزینه در مورد قیام عباسیان و سقوط امویان به درستی آورده شده است؟

- ۱) ابومسلم خراسانی ابتدا ابوالعباس سفاخ را به خلافت نشانده و بعد آخرین خلیفه اموی را از میان برداشت.
- ۲) دعوت عباسیان به دنبال پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان، به طرز چشمگیری افزایش یافت.
- ۳) با اوج‌گیری مخالفت با حکومت اموی در اواخر قرن دوم هجری، خاندان عباسی شبکه منظمی از داعیان را به وجود آورد.
- ۴) پس از مرگ هشام بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت داعیان وارد مرحله سرنوشت‌سازی شد.

۶۴- کدام مورد درباره استناد مؤلفین کتاب درسی به منابع برای توضیح یا اثبات موضوعات مطرح‌شده زیر به درستی آورده شده است؟

- الف) گرویدن عده کمی از ایرانیان به اسلام در خلال فتح ایران
ب) تدریجی بودن روند اسلام‌پذیری ایرانیان

- ۱) الف) اشارات کوتاه منابع تاریخی - ب) برخی روایت‌ها
- ۲) الف) شواهد و مستندات تاریخی - ب) اشارات منابع تاریخی
- ۳) الف) اشارات کوتاه منابع تاریخی - ب) شواهد و مستندات تاریخی
- ۴) الف) برخی روایت‌ها - ب) شواهد و مستندات تاریخی

۶۵- کدام مورد درباره مهم‌ترین مراکز شیعه‌نشین در دوره سلجوقیان، درست است؟

- ۱) نیشابور، ساری، بیهق و مرو
- ۲) اصفهان، گرگان، مرو و قم
- ۳) ری، اصفهان، مرو و نیشابور
- ۴) بیهق، ری، گرگان، ساری و قم

۶۶- کدام گزینه مقایسه درستی از زبان و ادبیات فارسی در دوره ایلخانان (۱) و تیموریان (۲) ارائه داده است؟

- ۱) در دوره (۱) بسیاری از شاعران از میان قشرهای مختلف مردم برخاسته بودند و در دوره (۲) شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی رواج یافت.
- ۲) در دوره (۱) شعر و شاعری رواج بیشتری داشت و در دوره (۲) نظم و نثر رشد چشمگیری یافت.
- ۳) در دوره (۱) شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی متداول بود و در دوره (۲) شعر و شاعری در میان مردم عادی گسترش فراوانی یافت.
- ۴) در دوره (۱) نظم و نثر رو به رشد گذاشت و در دوره (۲) زبان فارسی موجب احیا و تقویت هویت ایرانی گردید.

۶۷- کدام گزینه عبارت داده شده را به درستی تکمیل می کند؟

«هم‌زمان با قدرت‌گیری دولت صفوی در ایران،»

- الف) یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین بابر در هندوستان حکومت گورکانیان هند را پایه‌گذاری کرد
 ب) یکی از قبایل ترک مسلمان به رهبری شخصی به نام عثمان حکومتی معروف به عثمانی تأسیس کرد
 ج) ازبکان که طایفه‌ای از مغولان بودند بر منطقهٔ ماوراءالنهر حکومت می‌کردند
 د) اروپاییان در تلاش بودند که با ایرانیان روابط دوستانه برقرار کنند و علیه عثمانی با ایران متحد شوند
- (۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۶۸- کدام گزینه در مورد نتایج نهضت پروتستان در اروپا درست است؟

الف) بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان کلیسا و پادشاهان

ب) تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی

ج) از بین رفتن وحدت کلیسای پروتستان

د) کاهش نقش کلیسای کاتولیک در زندگی مردم و جوامع اروپایی

- (۱) «ب» - «د» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «ج» (۴) «الف» - «د»

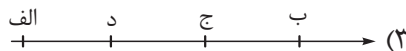
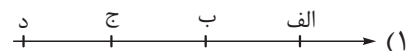
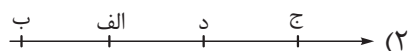
۶۹- در کدام مورد، تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

الف) گسترش و تحکیم نظام فئودالیسم

ب) انقراض امپراتوری شارلمانی

ج) روی کار آمدن شاهان نیرومند در اروپا

د) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس

۷۰- به چه دلیل پرثغالی‌ها و اسپانیایی‌ها انگیزه و شوق بیشتری برای کشف راه‌ها و سرزمین‌های جدید از خود نشان می‌دادند؟

الف) سود سرشار از تجارت برده‌داری

ب) دشمنی و ستیز با حکومت عثمانی

ج) ناتوانی در رقابت با دولت‌شهرهای ایتالیایی در دریای مدیترانه

د) رقابت با سایر کشورهای اروپایی بر سر مستعمرات

- (۱) «الف» - «ج» (۲) «ب» - «د» (۳) «الف» - «د» (۴) «ب» - «ج»

جغرافیای یازدهم

۷۱- با توجه به دسته‌بندی‌های زیر، کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

با توجه به زبان‌های ایرانی، مورد با آن منطبق است و همگی عضوی از خانوادهٔ زبانی هستند.

الف	ب	ج
فارسی طبری ترکی	پشتو بلوچی ترکی	فارسی لری کردی

- (۱) ب/ هند و اروپایی
(۲) ج/ آفرو - آسیایی
(۳) الف/ آفرو - آسیایی
(۴) ج/ هند و اروپایی

۷۲- با توجه به طبقه‌بندی کوپن و ویژگی این نواحی، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) در نواحی A برخلاف B هوازدگی شیمیایی بیشتر رخ می‌دهد.
(۲) در نواحی B برخلاف A هوازدگی فیزیکی بیشتر رخ می‌دهد.
(۳) در نواحی A برخلاف B هوازدگی زیستی بیشتر رخ می‌دهد.
(۴) در نواحی B برخلاف A هوازدگی زیستی بیشتر رخ می‌دهد.

۷۳- عبارت زیر در مورد جغرافیای کشور چین است. کدام گزینه به عبارات نادرست در این متن اشاره کرده است؟

«کشور چین از نظر جغرافیای طبیعی، فرهنگی و اقتصادی دارای ویژگی‌های متنوعی است؛ برای مثال بیابان تکله‌ماکان در این کشور قرار دارد (الف) و کلوتهای بزرگی در مناطق بیابانی این کشور دیده می‌شود (ب). این کشور جزئی از ناحیهٔ فرهنگی شمال و شمال شرق آسیا (ج) به شمار می‌آید. هم‌چنین از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان گندم جهان است و در دسته‌بندی نظام سرمایه‌داری، جزء کشورهای پیرامون محسوب می‌شود (د). علاوه بر این، دارای نواحی خودمختار نیز هست (ه).»

- (۱) ج - د
(۲) الف - ج
(۳) د - ه
(۴) الف - ه

۷۴- با توجه به تصاویر زیر کدام گزینه درست است؟

(ب) معماری سوسیالیستی در کشورهای کمونیستی عضو شوروی سابق

(الف) تونل مانش میان فرانسه و انگلستان

- (۱) «الف» برخلاف «ب» بیانگر این است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
(۲) «الف» همانند «ب» بیانگر این است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
(۳) «ب» برخلاف «الف» بیانگر این است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی حکومت‌ها هستند.
(۴) «الف» همانند «ب» بیانگر این است که نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند و تأثیر می‌گذارند.

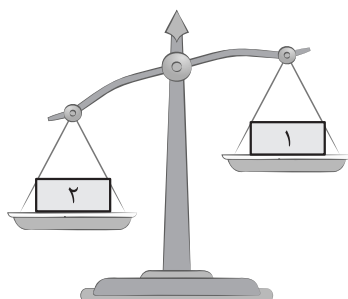
۷۵- کدام گزینه تفسیر درستی از نقشه نواحی فرهنگی جهان ارائه می‌دهد؟

- (۱) ناحیه‌بندی قلمروهای فرهنگی کاری است که جغرافی‌دان‌ها با همکاری جامعه‌شناسان انجام می‌دهند.
- (۲) هر ناحیه فرهنگی خود از تعداد زیادی ناحیه کوچک تشکیل شده است.
- (۳) ناحیه‌بندی قلمروهای فرهنگی راحت‌تر از ناحیه‌بندی زیست‌بوم‌ها است.
- (۴) این نقشه، قلمروهای فرهنگی را در مقیاس جزئی نشان می‌دهد.

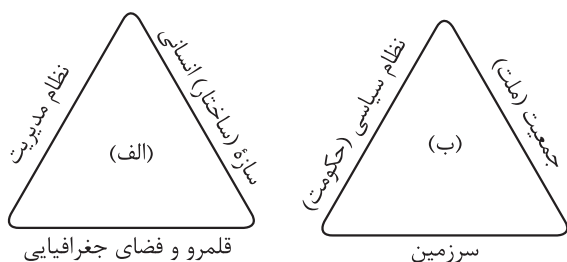
۷۶- برای دستیابی به هدف تأسیس اتحادیه‌های اقتصادی و تجاری، «صادرات» و «واردات» به ترتیب باید در کدام یک

از کفه‌های ترازو قرار گیرند و ایران عضو کدام یک از این اتحادیه‌ها است؟

- (۱) واردات - صادرات / آکو
- (۲) صادرات - واردات / آسه‌آن
- (۳) واردات - صادرات / نفتا
- (۴) صادرات - واردات / اوپک

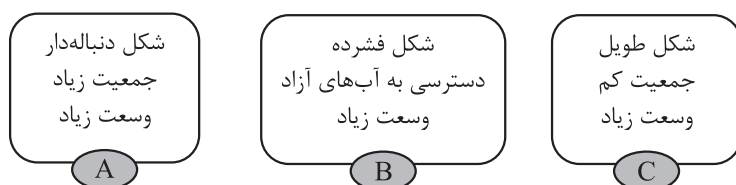
۷۷- با توجه به نمودارهای زیر، کدام گزینه درست است؟

- (۱) «الف» زیرمجموعه‌ای از «ب» می‌تواند باشد و کشور مصر به عنوان یک ناحیه ملی مصدافی برای «ب» است.
- (۲) «الف» زیرمجموعه‌ای از «ب» می‌تواند باشد و اتحادیه اروپا به عنوان یک ناحیه ویژه مصدافی برای «ب» است.
- (۳) «ب» زیرمجموعه‌ای از «الف» می‌تواند باشد و ناحیه نخجوان به عنوان یک ناحیه فروملی مصدافی برای «ب» است.
- (۴) «ب» زیرمجموعه‌ای از «الف» می‌تواند باشد و شهر طبرس در ایران به عنوان یک ناحیه ملی مصدافی برای «الف» است.

۷۸- با توجه به اطلاعات جغرافیایی خود درباره منابع قدرت ملی کشورها، به ترتیب (از راست به چپ) کدام کشورها،

قدرت ملی بیشتری دارند؟

- (۱) C - B - A
- (۲) A - C - B
- (۳) C - A - B
- (۴) A - B - C

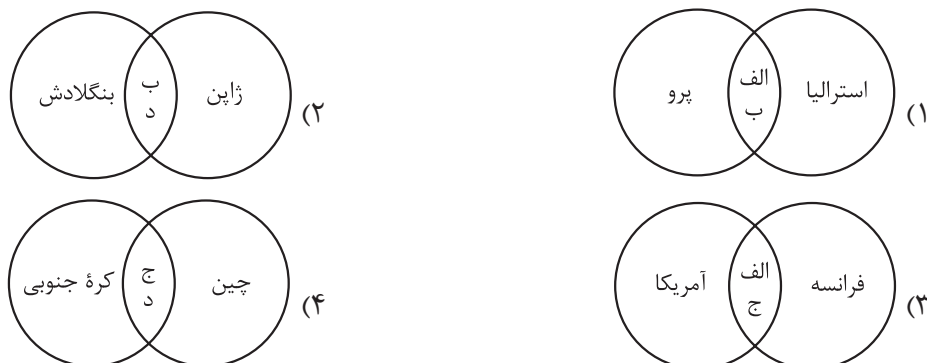
۷۹- با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه تصویر درستی را ارائه می‌دهد؟

(الف) بر خورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته

(ب) تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه

(ج) نقش واسطه در نظام سرمایه‌داری

(د) وقوع تغییرات و تحولات صنعتی در ساختار اقتصادی و اجتماعی در چند دهه اخیر

۸۰- با توجه به موارد زیر و مفهوم ارتباط انسان‌ها با نواحی جغرافیایی، کدام گزینه تحلیل درستی ارائه داده است؟

(الف) تغییر محیط طبیعی توسط انسان‌ها

(ب) تأثیر نواحی طبیعی بر فعالیت‌های انسان‌ها

(ج) عوامل اثرگذار بر مرزهای نواحی

(۱) بازارهای شناور بانکوک مصادقی از «الف» است، استفاده از روش‌های متفاوت برای کنترل محیط در نواحی

گرم و خشک از نتایج مورد «ب» است و تخریب اکوسیستم بر اثر تغییرات آب‌وهوایی با مورد «ج» در ارتباط است.

(۲) انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر با مورد «ج» در ارتباط است، شکل‌گیری نواحی صنعتی اطراف تهران

مصادقی برای مورد «ب» و کاهش قیمت جهانی غله در ارتباط با «الف» است.

(۳) احداث راه‌آهن در نواحی مرتفع نتیجه مورد «الف» است، ساخت جزایر مصنوعی در خلیج فارس مصادقی برای «ب»

و رشد جمعیت بدون برنامه‌ریزی یکی از مصادیق مورد «ج» است.

(۴) افزایش قیمت زمین‌های کشاورزی با مورد «ج» در ارتباط است، کاهش قیمت زمین‌های کشاورزی آمریکا مصادقی

برای مورد «ب» است و تخریب ناحیه مسلمان‌نشین میانمار در نتیجه مورد «الف» است.

فلسفه یازدهم

۸۱- کدام گزینه درباره نسبت «هستی‌شناسی» و «معرفت‌شناسی» در فلسفه صحیح است؟

- (۱) هستی‌شناسی مقدم بر معرفت‌شناسی است؛ زیرا بدون شناخت ابزارهای معرفت، اساساً بحث از وجود و قوانین حاکم بر آن امکان‌پذیر نیست.
- (۲) معرفت‌شناسی مقدم بر هستی‌شناسی است؛ زیرا هر گونه سخن‌گفتن از هستی و قواعد حاکم بر آن، متوقف بر بررسی امکان و ابزار شناخت انسان است.
- (۳) هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی دو بخش کاملاً مستقل‌اند؛ اولی از وجود بحث می‌کند و دومی از ذهن انسان و هیچ‌یک پیش‌فرض دیگری نیست.
- (۴) هرچند بحث اصلی فلسفه بررسی وجود و قوانین کلی حاکم بر آن است، اما چون معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است، فلسفه ناگزیر است توانایی انسان در شناخت هستی را نیز پس از آن بررسی کند.

۸۲- کدام یک از گزینه‌های زیر نقش متفکران در مواجهه با عقاید رایج جامعه را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) متفکران، چون عقاید مردم را برخاسته از عادت می‌دانند، در ابتدا با آن‌ها مخالفت می‌کنند ولی برخی از آن‌ها را برای دلسوزی و پافشاری مردم می‌پذیرند.
- (۲) متفکران، پس از آن که اکثریت مردم یک جامعه عقایدی را پذیرفتند، آن‌ها را با عقل و استدلال توجیه می‌کنند و می‌پذیرند.
- (۳) از آن‌جا که اکثر باورهای جوامع از طریق عادات و رسوم و بدون استدلال بین آن‌ها رواج یافته، اندیشمندان عقاید بدون استدلال را انکار می‌کنند، ولی متأسفانه با استقبال عمومی مواجه نمی‌شوند.
- (۴) وظیفه اصلی اندیشمندان و متفکران درباره باورهای رایج در جامعه آن است که چون همه باورهای جامعه از طریق عادت به آن‌ها رسیده، آن‌ها را با عقل و منطق سازگار کنند.

۸۳- کدام گزینه درباره نظر تالس درباره مبدأ اولیه جهان درست است؟

- (۱) با تکیه بر شهود عرفانی و بدون توجه به تجربه‌های حسی، آب را به عنوان مبدأ همه‌چیز معرفی کرد.
- (۲) با مشاهده تجربی دگرگونی‌های آب به این نتیجه رسید که آب پذیرنده صورت‌های گوناگون می‌باشد.
- (۳) چون به پیش‌بینی‌های نجومی آگاه بود، با روش عقلی، اعداد را به عنوان مبدأ عناصر معرفی کرد.
- (۴) با تلفیق تجربه و ریاضیات، مبدأ مواد جهان را ترکیب آب با عناصر مختلفی مثل خاک، عنوان نمود.

۸۴- سقراط احضار خویش به دادگاه را در چه صورت درست می‌دانست؟

- (۱) ادعای دانشمندبودن
- (۲) سرپیچی از فرمان خداوند
- (۳) مبارزه‌نکردن با سوفیست‌ها
- (۴) انکار خدایان

۸۵- عبارت کدام گزینه در مورد «معرفت» و «معرفت‌شناسی» صحیح است؟

- (۱) معرفت‌شناسی از وقتی که فیلسوفانی مانند کانت به صورت جدی به آن پرداختند، به صورت بخشی از دانش فلسفه درآمد.
- (۲) ممکن نیست فیلسوفی نظری در مورد هستی ارائه دهد بدون این که پیش از آن، نظری در مورد معرفت داشته باشد.
- (۳) همه مسائل معرفت‌شناسی امروزی در گذشته در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد، اما اکنون به علت طرح پرسش‌های جدی و جدید، این بخش به صورت شاخه‌ای مستقل درآمده است.
- (۴) این‌که ما می‌توانیم یک مسئله ریاضی را حل کنیم، نشانه‌ای از امکان شناخت است، ولی این مطلب که گاه به اشتباه‌بودن راه‌حل خود در مسائل پی‌می‌بریم، چیزی را در این مورد اثبات نمی‌کند.

۸۶- کدام گزینه به درستی به مقایسه وحی الهی و شهود عرفانی می‌پردازد؟

- ۱) معرفت شهودی یک امر تدریجی است که با تمرین و ممارست عارف در خودسازی و تقرب به خدا به دست می‌آید، در حالی که شهود وحیانی امری دفعی است که خدا در آن خودش شخص پیامبر را برمی‌گزیند.
- ۲) همان‌طور که وحی الهی که از جانب خداوند نازل می‌شود، بدون هرگونه اشتباه است، شهود قلبی عارف نیز چون به جهان والاتر متصل است، خالی از هر اشکال و اشتباهی است.
- ۳) شهود عارفانه بدون واسطه بر قلب عارف و سالک الی الله نازل می‌شود، اما شهود وحیانی به وسیله ملک وحی به پیامبر می‌رسد و از این جهت با واسطه محسوب می‌شود.
- ۴) از آن‌جا که هر دو معرفت شهودی و وحیانی از جانب خداوند نازل می‌شود، عمل کردن مردم به محتوای دستورات آن‌ها لازم است.

۸۷- کدام گزینه با دیدگاه کانت در باب شناخت سازگار است؟

- ۱) با پذیرش همکاری حس و عقل در فرایند شناخت، می‌توان دریافت که ذهن انسان به طور پیشینی دارای مقولاتی چون زمان و مکان است.
- ۲) اگر مفاهیم پیشینی و غیرتجربی که در ذهن انسان وجود دارند از بین بروند، دیگر امکان شناخت و ادراک واقعیات فراهم نخواهد بود.
- ۳) انسان با ادراک مفهوم زمان و مکان می‌تواند در مشاهده طلوع خورشید، دریابد که هم‌زمان با بالآمدن خورشید، زمین نیز روشن می‌گردد.
- ۴) از آن‌جا که مفهوم علیت در ذهن انسان وجود دارد، می‌توان تنها به کمک حواس، علت پدیده‌های طبیعی را جست‌وجو کرد و علیت را به طور مستقیم مشاهده نمود.

۸۸- کدام یک از عبارتهای زیر به طور مستقیم جزء نظریه انسان‌شناسی فیلسوفان ماتریالیست نیست؟

- ۱) ذهن و روان انسان چیزی جز مغز و سلسله اعصاب نیست.
- ۲) نیازهای اصلی انسان همان نیازهای مادی و طبیعی او است.
- ۳) ذهن انسان یک ماشین پیچیده است که به طور خودکار فعالیت می‌کند.
- ۴) تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد و نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد.

۸۹- چرا در حکمت متعالیه روح انسان بالاترین درجه کمالی است که موجود زنده می‌تواند به آن برسد؟

- ۱) چون روح انسانی توانایی رسیدن به کمالات بی‌نهایت را دارد.
- ۲) چون روح انسانی در ابتدای تولد هویت معینی ندارد و حق انتخاب دارد.
- ۳) چون روح انسانی مستقیماً توسط خداوند و از طرف بالا در وجود او دمیده شده است.
- ۴) چون روح و جسم انسان در یکدیگر تأثیر متقابل دارند و ظاهر و باطن یکدیگرند.

۹۰- کدام عبارت می‌تواند بیانگر تفاوت دیدگاه کانت و افلاطون درباره فضیلت باشد؟

- ۱) درونی‌بودن اخلاق از نظر افلاطون و مخالفت کانت
- ۲) وجدانی‌بودن اخلاق از نظر کانت و مخالفت افلاطون
- ۳) تبعیت فضیلت از وجدان یا از سعادت حقیقی
- ۴) قابلیت تشخیص خوب و بد اخلاقی توسط همه انسان‌ها

پاسخنامه تشریحی آزمون را ساعت ۱۶ از صفحه
شخصی خودتان در سایت آزمون خیلی سبز دریافت کنید.

azmoon.kheilisabz.com

اساتید، مشاوران و دانش آموزان گرامی؛
نظرات، پیشنهادات، انتقادات و بازخوردهای خود نسبت به سؤالات این آزمون را می توانید
از طریق آیدی @Kheilisabz_edit در همه پیام رسان ها با ما به اشتراک بگذارید.

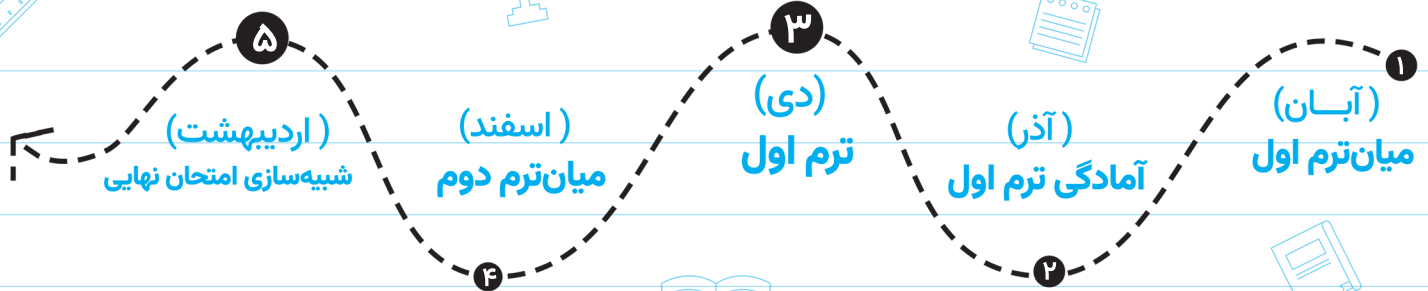
آزمون‌های تشریحی خیلی سبز

۵ مرحله در طول سال

شبیه‌سازی کامل امتحان نهایی

- منطبق بر بارم‌بندی آموزش و پرورش
- تشابه کامل فرم برگه سوال، پاسخبرگ، کلید، پاسخنامه و حتی فونت سوال‌ها با امتحان نهایی
- پوشش همه مطالب و انواع سوالات
- ارائه یک یا دو تست عینا مشابه امتحان نهایی
- هم‌سطح با دشواری سوالات امتحان نهایی

پاسخنامه‌های خیلی تشریحی

- ارائه پاسخ کامل و مرحله به مرحله
- محتوای یاددهنده شامل درسنامه
- ارائه نکات کلیدی هر سوال

تصحیح کاملا مکانیزه

- تصحیح کاملا حرفه‌ای توسط دو مصحح
- تصحیح سوم در صورت اختلاف نظر دو مصحح قبل
- تصحیح به صورت بررسی یک سوال برای گروهی از دانش‌آموزان
- امکان کامنت‌گذاری مصحح در فرایند تصحیح
- امکان درخواست تصحیح مجدد در پنل ثبت اعتراض

کارنامه‌های بسیار کاربردی

- کارنامه تحلیلی و مقایسه‌ای
- نمره به تفکیک سوال
- کارنامه مبحثی

باسح نامه آزمون آزمایشی خیلی سبز

پایه یازدهم

مرحله شانزدهم

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۰۵

۱۲/ تیر/ ۱۴۰۵

رشته انسانی

ویژه یازدهمی های ۱۴۰۴

نام درس	طراحان به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	محمد اسکندری یگانه - علی شهبابی
زبان و ادبیات فارسی	محمدعلی دولت خواهی - عارفه سادات طباطبایی نژاد - حسینعلی موسی زاده
علوم اجتماعی	الهام رضایی
روانشناسی	مهدی جاهدی
زبان عربی	بهروز حیدریکی - کیارش پورمهدی - موسی کاظم غلامی
تاریخ	بهروز یحیی
جغرافیا	سعید بهروزی فر - الهه ریاحی نسب
فلسفه (۱)	نگین تربتی سنجانی - علی سلوکی - مجید قدرتی پور

نام درس	مستعمل درس	گزینشگر	مؤلف پاسخنامه	کارشناسان علمی	ویراستاران به ترتیب حروف الفبا
ریاضی	علی شهبابی	علی شهبابی	علی شهبابی	میثم حصارکی	منصور زرکش عادل حسینی زهرا جالینوسی
زبان و ادبیات فارسی	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	ابوالفضل قاضی فخر آستانه	معصومه رحمانی	امیرمحمد شیرزاد معصومه رحمانی صادق محرمی
علوم اجتماعی	فروغ نجمی تیموریان	فروغ نجمی تیموریان	فروغ نجمی تیموریان	فرناز سلیمانی	نگار کاتبی علی سلوکی
روانشناسی	مهدی جاهدی	مهدی جاهدی	مهدی جاهدی	مهدی پارچه باف دولتی	مهدی پارچه باف دولتی نگار کاتبی
زبان عربی	موسى کاظم غلامی	موسى کاظم غلامی	کیارش پورمهدی	سمیه جغتایی	پروانه حسینی فرد مریم آقایی محمد مهدی عسکرآبادی
تاریخ	بهروز یحیی	بهروز یحیی	بهروز یحیی	حبیبه محبی	کیان کیانی دوست واقع وجیهه صادقی مالواجردی
جغرافیا	سعید بهروزی فر	الهه ریاحی نسب	الهه ریاحی نسب	حبیبه محبی	وجیهه صادقی مالواجردی حبیبه محبی بهروز یحیی
فلسفه (۱)	مجید قدرتی پور	مجید قدرتی پور	مجید قدرتی پور	محمد رضا شریفی	سحر محمدزاده سالیانی علی سلوکی

مدیر تألیف آزمون: فاطمه آقاچانپور
مستعمل پروژه: فرناز سلیمانی

آزمون آزمایشی خیلی سبز

فرناز سلیمانی - مینا کریمزاده - حبیبه محبی - مژده میرزایی

تیم اجرایی و تألیف آزمون

سرپرست تولید	الناز علی‌باری‌زاده
ویراستاران فنی	نیلوفر اعتمادی - نیوشا پیمان - زهرا صفری الهه صفری - فاطمه علی‌اکبری - محیا غنی‌فرد نادره نازآوری - ساعده نمازی
رسام	ندا فخاری سارا گنجی آزادپور
صفحه‌آرایی	صدف امام - مریم حسین‌زاده سپیده سخائی - الهام سهرابی - طاهره صادق‌نژاد مانده صبری - نیلوفر فرخجسته - فاطمه قیاسوند مهدیه گل‌پور - دریا لطفی

ویژه یازدهمی‌های ۱۴۰۴

۱ اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره‌های $\sim q$ و $(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q$ و $(r \Rightarrow p) \wedge p$ به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

- (۱) درست - درست
 (۲) درست - نادرست
 (۳) نادرست - درست
 (۴) درست - هم‌ارزش با Γ

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: فصل ۱ - درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: ارزش گزاره اول را پیدا می‌کنیم:

$$(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q \equiv (\sim T \Rightarrow r) \Rightarrow \sim F \equiv (F \Rightarrow r) \Rightarrow T \equiv T \Rightarrow T \equiv T$$

گام دوم: ارزش گزاره دوم را پیدا می‌کنیم:

$$(r \Rightarrow p) \wedge p \equiv (r \Rightarrow T) \wedge T \equiv (\sim r \vee T) \wedge T \equiv T \wedge T \equiv T$$

تبدیل شرطی به فصلی

۲ نماد ریاضی کدام گزاره به درستی بازنویسی نشده است؟

(۱) سه برابر جذر عددی، برابر خودش است: $\sqrt[3]{x} = x$

(۲) مکعب یک عدد، بزرگتر از ۴ برابر آن عدد، به علاوه ۲ است: $x^3 > 4x + 2$

(۳) هر عدد نامنفی از معکوس خود بزرگتر یا مساوی با آن است: $x \geq \frac{1}{x} : x \neq 0$

(۴) مجموع مکعبات دو عدد، بزرگتر یا مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است: $(x+y)^3 \geq x^3 + y^3$

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۱- درس ۲

درس Box

(۱) در تبدیل جملات فارسی به زبان ریاضی، چند اصطلاح پرکاربرد داریم که در جدول زیر آورده ایم:

اسم اصطلاح	معنی	مثال با x
قرینه	پشت عدد، منفی می گذاریم	-x
معکوس (وارون)	جای صورت و مخرج را عوض می کنیم	$\frac{1}{x}$
مربع (مجذور)	به توان ۲ رساندن	x^2
مکعب	به توان ۳ رساندن	x^3
جذر	رادیکال گرفتن	\sqrt{x}
نصف، ثلث، ربع و خمس	به ترتیب $\frac{1}{2}$ ، $\frac{1}{3}$ ، $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{5}$ عددی	$\frac{x}{5}$ ، $\frac{x}{4}$ ، $\frac{x}{3}$ ، $\frac{x}{2}$

(۲) وقتی می خواهیم عبارات فارسی را به ریاضی تبدیل کنیم، از سمت چپ به راست عمل می کنیم:

مثال «نصف مجذور یک واحد کم تر از عددی»

مرحله ۳ مرحله ۲ مرحله ۱

$$x : \text{ عدد اولیه} \xrightarrow{\text{مرحله ۱}} x-1 \xrightarrow{\text{مرحله ۲}} (x-1)^2 \xrightarrow{\text{مرحله ۳}} \frac{(x-1)^2}{2}$$

فقط گزینه (۴) نادرست است. صورت درست آن را ببینید:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$x^3 + y^3 \geq (x+y)^3 \leftarrow \text{به زبان ریاضی}$$

مجموع مکعبات دو عدد، بزرگتر یا مساوی مکعب مجموع آن دو عدد است.

$$\underbrace{x^3 + y^3}_{(x+y)^3} \geq \underbrace{(x+y)^3}_{(x+y)^3}$$

۳ اگر $f = \{(-2, n^2 - 3n), (m - 5, 4), (m + n, p)\}$ تابعی ثابت با دامنه دوعضوی باشد، حاصل $\frac{mn}{p}$ کدام است؟
 $(m, n \in \mathbb{N})$

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۱

درسی Box

در نمایش زوج مرتبی تابع ثابت، مؤلفه دوم همه زوج مرتبها یکسان است. مثلاً: $\{(1, 4), (-2, 4), (\sqrt{2}, 4)\}$

گام اول: باید مؤلفه دوم زوج مرتبهای $(-2, n^2 - 3n)$ ، $(m - 5, 4)$ و $(m + n, p)$ برابر باشند:

$$n^2 - 3n = 4 = p$$

دوتا معادله داریم:

$$\begin{cases} n^2 - 3n = 4 \Rightarrow n^2 - 3n - 4 = 0 \xrightarrow{\text{جمله مشترک}} (n - 4)(n + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 4 \checkmark \\ n = -1 \times (n \in \mathbb{N}) \end{cases} \\ p = 4 \end{cases}$$

گام دوم: با جای گذاری $n = 4$ و $p = 4$ ، رابطه f را می نویسیم:

$$f = \{(-2, n^2 - 3n), (m - 5, 4), (m + n, p)\} \xrightarrow{\substack{n=4 \\ p=4}} f = \{(-2, 4), (m - 5, 4), (m + 4, 4)\}$$

گام سوم: برای آن که f ، دو عضوی باشد، باید دوتا از مؤلفه های اول زوج مرتبها برابر باشند. $m - 5$ و $m + 4$ که نمی توانند برابر باشند، پس باید $m - 5$ یا $m + 4$ با -2 برابر شوند:

$$\begin{cases} m - 5 = -2 \Rightarrow m = 3 \checkmark \\ m + 4 = -2 \Rightarrow m = -6 \times (m \in \mathbb{N}) \end{cases}$$

گام چهارم: در نتیجه:

$$\frac{mn}{p} = \frac{3 \times 4}{4} = 3$$

۴ مقدار تابع $f(x) = [3x]$ به ازای $x = 0/2$ و $x = 1/3$ به ترتیب کدام است؟

۴، ۱ (۴)

۳، ۱ (۳)

۴، صفر (۲)

۳، صفر (۱)

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: مقدار تابع $f(x) = [3x]$ به ازای $x = 0/2$ برابر است با:

$$f(0/2) = [3 \times 0/2] = \underbrace{[0/6]}_{\text{بین } 0 \text{ و } 1} = 0$$

گام دوم: مقدار تابع $f(x) = [3x]$ به ازای $x = 1/3$ برابر است با:

$$f(1/3) = [3 \times 1/3] = \underbrace{[3/9]}_{\text{بین } 3 \text{ و } 4} = 3$$

نمودار تابع $y = |x + 2| - 1$ از کدام ناحیه محورهاى مختصاتی نمی گذرد؟

۵

(۴) چهارم

(۳) سوم

(۲) دوم

(۱) اول

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۲

درس Box

(۱) انتقالها روی نمودار $y = |x|$ (با فرض $a, b > 0$):

$y = - x $	$y = x - b$	$y = x + b$	$y = x - a $	$y = x + a $
قرینه نسبت به محور Xها	b واحد به پایین	b واحد به بالا	a واحد به راست	a واحد به چپ

(۲) ترتیب مراحل در رسم تابع $y = \pm |x \pm a| \pm b$

$$y = \pm |x \pm a| \pm b$$

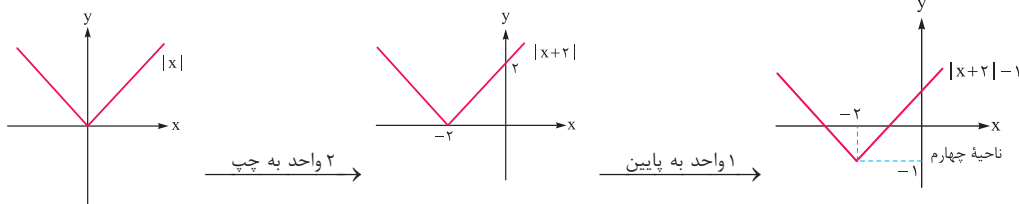
\downarrow سوم \downarrow اول \downarrow دوم

گام اول: مراحل رسم را مشخص می کنیم:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$y = |x + 2| - 1$$

\downarrow مرحله دوم \downarrow مرحله اول

گام دوم: از روی نمودار تابع $y = |x|$ ، نمودار مورد نظر را می کشیم:

نمودار مرحله آخر از ناحیه ۴ عبور نمی کند.

۶ اگر $f = \{(1, 2), (-5, 3), (-7, 6)\}$ و $g = \{(-4, 2), (1, 3), (-7, 1)\}$ باشد، حاصل ضرب اعضای برد تابع $\frac{f}{g}$ کدام است؟

-۴ (۴)

-۳ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گام اول: دامنه تابع $\frac{f}{g}$ را حساب می‌کنیم:

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\} = \{1, -5, -7\} \cap \{-4, 1, -7\} - \{1, -7\}$$

مولفه دوم صفر نمی‌شود.

گام دوم: مقدار تابع $\frac{f}{g}$ را در $x = 1$ و $x = -7$ به دست می‌آوریم:

$$\bullet \left(\frac{f}{g}\right)(1) = \frac{f(1)}{g(1)} = \frac{2}{3}$$

$$\bullet \left(\frac{f}{g}\right)(-7) = \frac{f(-7)}{g(-7)} = \frac{6}{1} = 6$$

گام سوم: پس برد $\frac{f}{g}$ ، مجموعه $\left\{\frac{2}{3}, 6\right\}$ است که حاصل ضرب اعضایش برابر است با:

$$\frac{2}{3} \times 6 = \frac{12}{3} = 4$$

اگر دو تابع $f = \{(-1, 2), (5, 3), (7, 1)\}$ و $g = \{(4, 2), (-1, 3), (7, 5)\}$ را داشته باشیم:

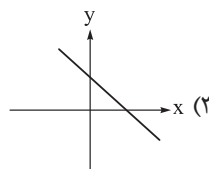
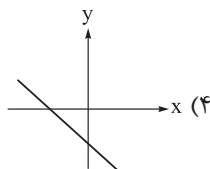
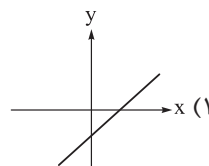
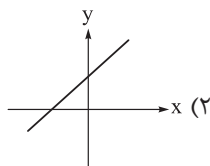
(سوال ۱۲ قسمت (ب) - شهریور ۱۴۰۲)

الف) دامنه تابع $f + g$ را مشخص کنید.ب) تابع $\frac{f}{g}$ را تشکیل دهید.

۷ اگر f تابع همانی و g تابع ثابت با برد $\{2\}$ باشد، نمودار تابع $g-f$ به کدام صورت است؟

$$g(x) = 2$$

$$f(x) = x$$

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: فصل ۲ - درس ۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓ گام اول: f تابع همانی است. پس:

$$f(x) = x$$

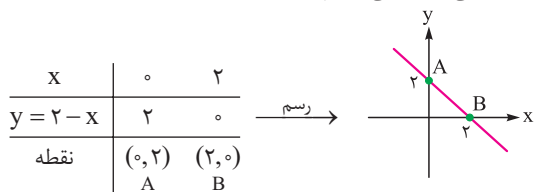
g تابع ثابت با برد $\{2\}$ است. پس:

$$g(x) = 2$$

گام دوم: ضابطه $g-f$ را تشکیل می‌دهیم:

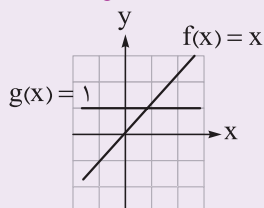
$$(g-f)(x) = g(x) - f(x) = 2 - x$$

گام سوم: باید نمودار خط $y = 2 - x$ را رسم کنیم. از جدول نقطه‌یابی کمک می‌گیریم:

به کمک نمودارهای رسم‌شده f و g ، نمودار تابع $f+g$ را در نقاط $x=0$ و $x=1$ مشخص کنید. سپس تابع $f+g$ را رسم کنید.

(سوال ۱۲ - امتحان نوایی فرداد ۱۴۰۲)

- اگر به متوسط درآمد هر فرد از یک جامعه ۲ میلیون تومان اضافه شود، خط فقر بر حسب میانه و میانگین چه تغییری می کند؟
- (۱) خط فقر بر حسب میانه و میانگین، هر دو ۱ میلیون تومان افزایش دارند.
 - (۲) خط فقر بر حسب میانه ۲ میلیون تومان افزایش دارد و خط فقر بر حسب میانگین تغییری نمی کند.
 - (۳) خط فقر بر حسب میانه، و میانگین، هر دو ۲ میلیون تومان افزایش دارند.
 - (۴) در هر دو حالت، هیچ تغییری نمی کند.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبمبث: فصل ۳ - درس ۱

خط فقر:

درسی Box

۱	تعریف	به حداقل درآمدی که برای زندگی یک نفر در یک ماه مورد نیاز است، خط فقر می گوئیم.
۲	روش های محاسبه	(۱) به کمک میانگین: $\text{خط فقر} = \frac{\text{میانگین}}{۲}$ (۲) به کمک میانه: $\text{خط فقر} = \frac{\text{میانه}}{۲}$ ← وقتی داده دور افتاده داریم.
۳	اثر تغییرات حقوق ها روی خط فقر	(۱) همه حقوق ها، a واحد افزایش یابد ← خط فقر $\frac{a}{۲}$ افزایش می یابد. (۲) همه حقوق ها، b برابر شوند ← خط فقر b برابر می شود. (۳) به همه حقوق ها، c درصد اضافه شود ← خط فقر، c درصد افزایش می یابد.

به همه حقوق ها ۲ میلیون تومان اضافه شده، پس خط فقر، نصف آن یعنی ۱ میلیون تومان اضافه می شود.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

اگر به متوسط درآمد هر فرد از یک جامعه ۲۰۰۰ تومان اضافه شود. خط فقر بر حسب میانه و میانگین چه تغییری می کند؟
(سؤال ۱۳ قسمت (د) - شهریور ۱۴۰۲)

- (۱) خط فقر بر حسب میانه و میانگین، هر دو ۱۰۰۰ تومان افزایش دارند.
- (۲) خط فقر بر حسب میانه ۲۰۰۰ تومان افزایش دارد.
- (۳) خط فقر بر حسب میانه و میانگین هر دو ۲۰۰۰ تومان افزایش دارند.
- (۴) هیچ تغییری نمی کند.

سبد هزینه خانواری در سال پایه از دو کالای غلات و لبنیات تشکیل شده است و قیمت دو کالا در سال پایه به ترتیب ۴۰۰۰ و ۳۰۰۰۰ تومان می‌باشد و در سال ۱۴۰۴ به ۳۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰ تومان برسد با فرض آن که مقدار مصرف آن‌ها در سال پایه ۱۰۰ و ۲۰ کیلوگرم باشد، شاخص بهای غلات و لبنیات کدام است؟

۷۵۰ (۴)

۷۰۰ (۳)

۶۵۰ (۲)

۶۰۰ (۱)

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبمب: فصل ۳ - درس ۱

درسی Box

شاخص بهای دو کالا از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\times 100 = \frac{(\text{قیمت جدید کالای ۲} \times \text{مقدار اولیه کالای ۲}) + (\text{قیمت جدید کالای ۱} \times \text{مقدار اولیه کالای ۱})}{(\text{قیمت اولیه کالای ۲} \times \text{مقدار اولیه کالای ۲}) + (\text{قیمت اولیه کالای ۱} \times \text{مقدار اولیه کالای ۱})}$$

گام اول: اطلاعات سؤال را در فرمول مربوطه جای‌گذاری می‌کنیم:

اطلاعات سؤال را در فرمول مربوطه جای‌گذاری می‌کنیم:

$$\text{شاخص بهای دو کالای غلات و لبنیات} = \frac{(\overbrace{\text{قیمت جدید لبنیات}}^{200000} \times \overbrace{\text{مقدار اولیه لبنیات}}^{20}) + (\overbrace{\text{قیمت جدید غلات}}^{300000} \times \overbrace{\text{مقدار اولیه غلات}}^{100})}{(\overbrace{\text{قیمت اولیه لبنیات}}^{30000} \times \overbrace{\text{مقدار اولیه لبنیات}}^{20}) + (\overbrace{\text{قیمت اولیه غلات}}^{40000} \times \overbrace{\text{مقدار اولیه غلات}}^{100})} \times 100$$

$$= \frac{3000000 + 4000000}{4000000 + 6000000} \times 100$$

گام دوم: ۵ تا صفر از هر چهار عبارت صورت و مخرج حذف می‌کنیم:

$$\frac{30 + 40}{4 + 6} \times 100 = \frac{70}{10} \times 100 = 700$$

سبد هزینه خانواری در سال پایه از دو کالای غلات و لبنیات تشکیل شده است و قیمت دو کالا در سال پایه به ترتیب ۲۰۰۰ و ۱۵۰۰۰ تومان می‌باشد و در سال ۱۴۰۲ به ۳۰۰۰ و ۲۰۰۰۰ تومان برسد با فرض آن که مقدار مصرف آن‌ها در سال پایه ۱۰۰ و ۲۰ کیلوگرم باشد، شاخص بهای غلات و لبنیات چه قدر است؟

(سؤال ۱۴ - شهریور ۱۴۰۲)

۱۰. برای کتابی انگلیسی با متوسط طول جملات ۹ کلمه‌ای که ۱۳ درصد کلماتش دشوار است، شاخص پایه آموزش کدام است؟

۹ / ۶ (۴)

۹ / ۲ (۳)

۸ / ۸ (۲)

۸ / ۴ (۱)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: فصل ۳ - درس ۱

درس Box

(۱) میانگین تعداد کلمات در هر جمله + درصد کلمات دشوار) $\times 0.4 =$ شاخص پایه آموزش
 (۲) اگر عدد به دست آمده از رابطه بالا، عددی اعشاری مثل $9/6$ بود، می‌گوییم این کتاب برای دانش‌آموزی که پایه نهم (جزء صحیح $9/6$) را به پایان رسانده، مناسب است.

از فرمول استفاده می‌کنیم:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

$$0.4 \times 22 = 8.8 = \frac{8}{0.9} = \frac{8}{9} \times 100 = 88.8\% \approx 89\%$$

$\underbrace{\hspace{10em}}_{13} + \underbrace{\hspace{10em}}_9$

(سؤال ۱۵ - امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۲)

برای کتابی با متوسط طول جملات ده کلمه‌ای و ۱۷ درصد کلمه سخت:

الف) شاخص پایه آموزش را محاسبه کنید.

ب) این کتاب مناسب چه پایه‌ای است؟

کدام عبارت‌ها از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، نادرست هستند؟

- الف) شاعران بعد از حمله مغول، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند تا از جنگ دوری کنند.
 ب) فخرالدین عراقی در هر فصل از کتاب عشاق‌نامه به مباحث عاشقانه پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.
 ج) حکومت صفوی با آموزه‌های سنتی عرفانی در تضاد بود، از این‌رو شاعران به اندرز، مضمون‌آفرینی و باریک‌اندیشی روی آوردند.
 د) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در سبک هندی به حوزه شعر و ادب وارد شد.
 ه) اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی سبک عراقی درهم‌آمیختگی عشق و عرفان است.
- (۱) ب - ج - ه
 (۲) الف - ب - ه
 (۳) ب - ج - د
 (۴) الف - د - ه

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۰

● شاعران بعد از حمله مغول می‌خواستند به آرامش برسند تا بتوانند وقت خود را بیشتر به شعر و ادبیات اختصاص دهند؛ بنابراین به تصوف پناه بردند.

● سبک هندی در دوره صفویه از قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم به مدت ۱۵۰ سال رواج داشت. اگرچه این حکومت مذهبی بود، اما با اندیشه‌های سنتی عرفان در تضاد بود و با شعر عاشقانه زمینی میانه خوبی نداشت.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) شاعران بعد از حمله مغول، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند تا (از جنگ دوری کنند) به آرامش برسند.
 ب) فخرالدین عراقی در هر فصل از کتاب عشاق‌نامه به مباحث (عاشقانه) عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

ه) اساساً مهم‌ترین ویژگی زبانی سبک عراقی درهم‌آمیختگی (عشق و عرفان) مختصات نو و کهن است.

باید بتوانید درآمیختگی سبک نو و کهن را در عبارت «ه» و عرفانی را در عبارت «ب» تشخیص دهید، سپس پاسخ را می‌یابید.

مشاوره سبک هندی از سبک‌های مهم شعر فارسی است که در دوره صفوی پدید آمد و ویژگی‌های ادبی آن اهمیت بیشتری دارد.

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تیزبازی

۱۲

از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام دو قسمت مشخص شده نادرست است؟

«نثر مصنوع در قرن هفتم کم‌کم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود. تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت. سیطره درازمدت مغولان و تیموریان بر ایران و خرابی‌ها و ویرانی‌هایی که به بار آوردند، اقتصاد، فرهنگ و ادبیات را تحت‌الشعاع خود قرار داد.»

- (۱) مصنوع، اقتصاد
(۲) هفتم، هشتم
(۳) تاریخ‌نویسی، ساده
(۴) ساده، اقتصاد

مشاوره مغولان در سده هفتم به ایران حمله کردند و ویرانی‌های بسیاری به وجود آوردند، سپس در قرن هشتم تیموریان هجوم آوردند و همان خرابی‌ها را تکرار کردند.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبدا: درس ۴

«نثر فنی در قرن هفتم کم‌کم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران از میان می‌رود. تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت. سیطره درازمدت مغولان و تیموریان بر ایران و خرابی‌ها و ویرانی‌هایی که به بار آوردند؛ دانش، فرهنگ و ادبیات را تحت‌الشعاع خود قرار داد.»

مصنوع نادرست و فنی درست است. اقتصاد نادرست و دانش درست است.

تیموریان دوستدار تاریخ‌نویسی بودند، چون می‌خواستند نام و آوازه آن‌ها در کتاب‌ها باقی بماند.

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام موارد از ویژگی‌های زبانی نثر در سبک هندی است؟

- الف) کاربرد وجه وصفی و ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان
 ب) آوردن تتابع اضافات در مقام تعریف و تمجید از بزرگان
 ج) مطابقت صفت و موصوف و فراوانی لغات ترکی و مغولی
 د) جمع بستن با «ات» که در واژه‌های ترکی و فارسی دیده می‌شود و کم‌شدن لغات عربی
 ه) آوردن جملات طولانی و کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد

- ۱) الف - ج - د
 ۲) ب - د - ه
 ۳) الف - ب - د
 ۴) ب - ج - ه

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۰

موضوعات دستوری (صرف و نحو) مربوط به ویژگی‌های زبانی، آرایه‌های ادبی از ویژگی‌های ادبی و محتوا مربوط به ویژگی‌های فکری است.

الف) کاربرد وجه وصفی و ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان
 د) جمع بستن با «ات» که در واژه‌های ترکی و فارسی دیده می‌شود و کم‌شدن لغات عربی
 عبارت‌های مشخص شده نادرست هستند و مربوط به ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی هستند.

مشاوره برخی از سؤالات سبک‌شناسی حفظی نیست، بلکه با دقت در گزینه‌ها متوجه می‌شوید که شاید آن گزینه مربوط به آن ویژگی نباشد.

درسی Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام عبارت‌ها با توضیح مقابل آن‌ها مغایرت دارند؟

- الف) در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی به سبک عراقی است. (خواجوی کرمانی)
 ب) این کتاب در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی است و نثر گاهی ساده است و گاهی سجع دارد. (لمعات)
 ج) زبان سبک هندی را باید زبان واقع‌گرا قلمداد کرد، زیرا زبان حقیقی مردم آن دوره است. (ویژگی‌های زبانی شعر سبک هندی)
 د) شعر هندی شعر معنی‌گراست، نه صورت‌گرا و شاعران بیشتر به معنی توجه دارند. (ویژگی‌های ادبی شعر سبک هندی)
 ه) بعد از حمله مغول نیاز به سخنان آرامش‌بخش بیشتر می‌شود و این امر باعث رواج بیشتر تصوف می‌گردد. (ویژگی‌های فکری سبک عراقی)

۲) ب - ج - د

۱) الف - ب - ج

۴) ب - ج - ه

۳) الف - ب - د

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۰

- الف) در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی به سبک عراقی است. (خواجوی کرمانی) ← سلمان ساوجی)
 ب) این کتاب در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی است و نثر گاهی ساده است و گاهی سجع دارد. (لمعات) ← مرصادالعباد)
 د) شعر هندی شعر معنی‌گراست، نه صورت‌گرا و شاعران بیشتر به معنی توجه دارند. (وقتی اشاره به معنی دارد، پس ویژگی فکری است، نه ادبی.)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● خواجو بر حافظ تأثیرگذار بوده و خود نیز از نظامی پیروی کرده است.

● زبان سبک هندی واقع‌گراست، چون زبان مردم کوچه و بازار وارد آن شد.

آرایه‌های ادبی «تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) من چه دانستم که اویم دشمن است	در پی قصد من و خون من است
ب) رقاص‌تر درخت در این باغ‌ها منم	زیرا درخت بختم و اندر سرم صباست
ج) صد جام درکشیدی، بر لب زدی کلوخ	لیکن دو چشم مست تو درمی‌دهد صلا
د) می‌برد این مرغ دیگر در جنان عاشقان	سوی عنقا می‌کشاند استخوان عاشقان
- (۱) ب - الف - ج - د
(۲) ب - د - الف - ج
(۳) الف - د - ب - ج
(۴) ج - الف - ب - د

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبنا: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

آرایه ادبی تشبیه:

فقط در بیت «ب» مشهود است: شاعر خود را به «درخت» تشبیه کرده است و «درخت بخت» نیز اضافه تشبیهی است.

آرایه ادبی استعاره:

در بیت «د» دو مورد استعاره است: مرغ استعاره از روح / عنقا استعاره از معشوق

آرایه ادبی مجاز:

توجه کنید این آرایه در دو بیت مشهود است.

در بیت «ج»: جام مجاز از شراب

در بیت «الف»: خون مجاز از کشتن، به قتل رساندن

آرایه ادبی کنایه:

در بیت «ج»: بر لب زدن کلوخ، کنایه از سکوت کردن است.

۱۶ آرایه‌های مشترک ابیات زیر در کدام گزینه یافت می‌شود؟

- سرشک گرم را در پرده دل می‌کنم پنهان
- دید تا روی تو، چون گل همه تن دامن شد
- بر آب این گهر از سردی بازار می‌ترسم
- آن‌که بر آتش من آب نصیحت می‌زد
- (۱) استعاره - مجاز - جناس افزایشی - کنایه
- (۲) تشبیه - مجاز - جناس حرکتی - استعاره
- (۳) استعاره - کنایه - تضاد - تلمیح
- (۴) تشبیه - استعاره - تضاد - کنایه

مشاوره در تیپ‌بندی سؤالات آرایه‌های ادبی که به دو نوع (تک‌آرایه و چندآرایه) تقسیم می‌شوند، آرایه‌هایی مانند استعاره، تشبیه و مجاز می‌توانند در تیپ تک‌آرایه بیابند و این مسئله از دید طراحان کنکور سراسری دور نمانده است و در سال‌های اخیر با استفاده از این آرایه‌ها سؤالاتی به صورت تک‌آرایه طراحی شده است. ولی آرایه ادبی مانند کنایه اغلب به صورت چندآرایه و ترکیبی از سایر آرایه‌های ادبی می‌آید.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی آرایه‌های ادبی:

تلمیح: ندارد / جناس حرکتی: ندارد / جناس افزایشی: ندارد

تشبیه:

پرده دل: اضافه تشبیهی / آب نصیحت: اضافه تشبیهی

آن‌که (مشبه)، چون (ادات)، گل (مشبّه‌به)، همه تن دامن شد (وجه‌شبهه): تشبیه

کنایه:

سردی بازار: کنایه از بی‌رونقی

همه تن دامن شد: کنایه از حیرت‌کردن

تضاد:

سرد ≠ گرم

آب ≠ آتش

استعاره:

گهر: استعاره از اشک

آتش: استعاره از عشق

آرایه‌های ادبی بیت زیر در کدام بیت یافت نمی‌شود؟

- «هر کس که دل به دست بتی داد همچو من
 ۱) شور عشق از پرده دل عاقبت بیرون فتاد
 ۲) خطی دارد ز مشک ناب گرد ارغوان پیدا
 ۳) آب رخ گل بریخت لاله رخسار تو
 ۴) وقت رفتن گر روم با آتش عشقت به خاک
 سنگی گرفت و شیشه ناموس را شکست»
 این نمک تا چند پنهان در کباب من شود
 دلی دارد چو سنگ سخت زیر پرنیان پنهان
 خرمن بلبل بسوخت، زمزمه زار من
 روز محشر در برم بینی دل پر خون کباب

مشاوره دانش‌آموزان عزیز در پاسخ‌دهی به این تیپ از سؤالات، به یاد داشته باشید طراح سؤال معمولاً از آرایه‌های ادبی برجسته مانند تشبیه، استعاره و مجاز استفاده می‌کند و شما باید اغلب پیگیر این آرایه‌های ادبی باشید تا به راحتی به پاسخ برسید.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۹

پاسخ خیلی تشریحی ✓

از واژه «همچو» می‌توان دریافت که یکی از آرایه‌های ادبی برجسته تشبیه است.

هر کس که دل به دست بتی داد همچو من: تشبیه (مشبه: هر کس)، (مشبه‌به: من)، (ادات تشبیه: همچو)، (وجه‌شبه: دل به دست بت دادن) شیشه ناموس: اضافه تشبیهی

بت: استعاره از معشوق، یار عاشق / دل به دست دادن: کنایه از عاشق شدن

بررسی گزینه ۴):

اضافه تشبیهی: آتش عشق / به خاک رفتن: کنایه از مردن / استعاره: ندارد

توجه دقت کنید شاید برخی دانش‌آموزان واژه خاک را استعاره بگیرند، در حالی که چنین نیست. خاک در این‌جا مجاز از قبر می‌باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

آرایه‌های ادبی بیت گزینه ۱):

پرده دل: اضافه تشبیهی / از پرده بیرون‌افتادن: کنایه از عیان‌شدن، مشهورشدن، رسواشدن، آشکارشدن / نمک: استعاره از شور و هیجان عشق / کباب: استعاره از دل خونین عاشق

آرایه‌های ادبی بیت گزینه ۲):

دلی دارد چو سنگ سخت: تشبیه ((دل: مشبه)، (چو: ادات تشبیه)، (سنگ: مشبه‌به)، (وجه‌شبه: سخت‌بودن)) / سنگدل بودن: کنایه از بی‌رحم‌بودن / ارغوان: استعاره از چهره یار / پرنیان: استعاره از جسم

آرایه‌های ادبی بیت گزینه ۳):

لاله رخسار تو: تشبیه رخسار معشوق به لاله / سوزاندن خرمن: کنایه از نابودکردن / بلبل: تشخیص و استعاره مکنیه است. رخ گل: استعاره مکنیه

توجه در این بیت تشبیه تفضیلی هم به کار رفته است؛ رخسار یار از گل برتر دانسته شده است و زمزمه سوزان عاشق از نغمه بلبل برتر دانسته شده است.

آرایه نوشته شده مقابل کدام عبارت درست می باشد؟

- (۱) این نخلستان خاموش و پرمهتابی که هرگاه مشت خونین و بی تاب قلبم را در زیر باران های غیبی سکوتش می گیرم. (۲ تشبیه)
- (۲) تو قامت تمثایی ای درخت / همواره خفته در آغوش آسمان / بالایی ای درخت (۱ استعاره مصرحه و ۲ استعاره مکنیه)
- (۳) ما ز آغاز و ز انجام جهان بی خبریم / اول و آخر این کهنه کتاب افتاده است (۲ مجاز به علاقه شباهت)
- (۴) در هر طرف ز خیل حوادث کمین گهی است / زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر (۲ کنایه)

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در این گزینه ۲ تشبیه یافت می شود.

مشت قلب: اضافه تشبیهی (تشبیه قلب به مشت از لحاظ اندازه) / باران های غیبی سکوت: اضافه تشبیهی (تشبیه سکوت به باران) بررسی سایر گزینه ها:

گزینه (۲): در این گزینه استعاره مصرحه وجود ندارد، ولی درخت و آسمان تشخیص و استعاره مکنیه دارند.

گزینه (۳): در این گزینه فقط کتاب مجاز به علاقه شباهت (استعاره مصرحه) است.

گزینه (۴): در این گزینه یک مورد کنایه مشهود است. عنان گسسته دواندن کنایه از شتابان و تند و تیز گذشتن می باشد.

آشکارترین آرایه عبارت «تو قامت تمثایی ای درخت / همواره خفته در آغوش آسمان / بالایی ای درخت» را از داخل کمانک انتخاب کنید. (استعاره مکنیه - استعاره مصرحه - تشبیه)

(سوال ۱۷ - امتحان نوبتی فروردین ۱۳۰۳)

وزن همهٔ ابیات به جز به دو شکل دسته‌بندی می‌شود و دولختی است.

خوش دانه‌ای ولیکن بس در کنار دامی	۱) ای نقطهٔ سیاهی بالای خط سبزش
بسیار مگوئید که بسیار نباشد	۲) گر بانگ برآید که سری در قدمی رفت
تا درد نیشامی زین درد نیارامی	۳) ای صوفی سرگردان در بند نکونامی
فارغ ز جمله اندیشه‌هایی	۴) تو جان مایی ماه سمایی

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبث: درس ۱۱

بررسی گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینهٔ (۱): مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)
 گزینهٔ (۲): مستفعل مستفعل مستفعل مستف (مفعول مفاعیل مفاعیل مفعولن) ← این وزن دولختی نیست.
 گزینهٔ (۳): مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)
 گزینهٔ (۴): فعلن مفعولن فعلن مفعولن (مستفعلن فع مستفعلن فع)

کدام بیت به دو صورت دسته‌بندی می‌شود؟ در صورت تقطیع به پایه‌های آوایی ۳ تایی ۴ تایی رکن اول و دوم را بنویسید.

(سوال ۲۷ - امتحان نوپای فردار ۱۴۰۳)

الف) غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل	شاید که چو وایینی خیر تو در این باشد
ب) الفبای درد از لبم می‌تراود	نه شبنم که خون از شبنم می‌تراود
ج) چو دل برنهی بر سرای کهن	کند نیاز وز تو بیوشد سخن

۲۰

مصراع‌های سمت راست با کدام مصراع‌های سمت چپ هم‌وزن هستند؟

الف) در شکرش نگه کند هر که نبات می‌خورد	۱: گدایی پادشاهی را به شوخی دوست می‌دارد
ب) مطرب یاران برفت ساقی مستان بخت	۲: چه میان نقش دیوار و نشان آدمیت؟
ج) تو را من دوست می‌دارم خلاف هر که در عالم	۳: پیاده‌رفتن و ماندن به از سوار بر اسبی
د) به پای خویشتن آیند عاشقان به کمندت	۴: پرده اگر برافکنی وه که چه فتنه‌ها رود
ه) همه عمر در فراق بگذشت و سهل باشد	۵: ما نتوانیم و عشق پنجه در انداختن
- (۱) الف: ۵ - ب: ۴ - ج: ۳ - د: ۱ - ه: ۲
- (۲) الف: ۴ - ب: ۵ - ج: ۱ - د: ۳ - ه: ۲
- (۳) الف: ۴ - ب: ۵ - ج: ۳ - د: ۲ - ه: ۱
- (۴) الف: ۵ - ب: ۴ - ج: ۱ - د: ۲ - ه: ۳

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبهمت: درس‌های ۵ و ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- الف و ۴: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن
 ب و ۵: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
 ج و ۱: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
 د و ۳: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن
 ه و ۲: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

۲۱

به ترتیب کدام مصراع‌ها بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و «فعولن فعولن فعولن فعل» سروده شده‌اند؟

الف) چو دل با خدای است خلوت‌نشینی

ب) به دل گفتم ز چشمانش بیرهیز

ج) سرشک روان بر رخ زرد من

د) عشق در دل ماند و یار از دست رفت

ه) بی‌وفا باران که بر بستند بار خویش را

و) خداوند تاج و خداوند بخت

ز) مشک را در شهر ارزان می‌کند

ح) جای خنده است سخن گفتن شیرین بیشتر

۱) د، ز - ج، و

۲) ه، د - ح، و

۳) ز، ه - ب، الف

۴) و، ج - د، ز

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبدا: درس‌های ۲، ۵ و ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✓

الف: فعولن فعولن فعولن فعولن	ب: مفاعیلن مفاعیلن فعولن
«ج» و «و»: فعولن فعولن فعولن فعل	«د» و «ز»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
ه: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن	ح: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

۲۲ بیت «بنای مهر نمودی که پایدار نماند / مرا به بند بیستی خود از کمند بجستی» با کدام بیت هموزن است؟

- (۱) سفر دراز نباشد به پای طالب دوست
 (۲) به جلوه‌گاه نیکوان که هست جلوه‌ بلا
 (۳) اگر مطالعه خواهد کسی بهشت برین را
 (۴) ای که به حسن قامتت سرو ندیده‌ام سهی
- که خار دشت محبت گل است و ریحان است
 کسی درون پرده شد که از بلا برون نشد
 بی‌ا مطالعه کن گو به نوبهار زمین را
 گر همه دشمنی کنی از همه دوستان بهی

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبند: درس ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

وزن بیت صورت سؤال: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
 بررسی گزینه‌ها:

- گزینه (۱): مفاعلن فعلاتن مفاعلن فععلن
 گزینه (۲): مفاعلن مفاعلن مفاعلن مفاعلن
 گزینه (۳): مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
 گزینه (۴): مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

۲۳ مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات متفاوت می‌باشد؟

تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست
 دانیم که از درد توان جست دوا را
 چه مایه غم خورد تا گل برآرد
 ساقیا باده بده شادی آن کاین غم از اوست

(۱) ما به غم خو کرده‌ایم، ای دوست ما را غم فرست
 (۲) مرهم ز چه سازیم که این درد که ما راست
 (۳) نبینی باغبان را چون گل بکارد
 (۴) غم و شادی بر عارف چه تفاوت دارد

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۱۲

در ابیات گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴)، به غم و رنج مثبت اشاره شده است، اما در بیت گزینه (۳) این‌گونه نیست.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۲۴ مفهوم کدام گزینه با بیت «به تو حاصلی ندارد غم روزگار گفتن / که شبی نخفته باشی به درازنای سالی» همسویی معنایی دارد؟

- (۱) نیست پروا تلخ کامان را ز تلخی‌های عشق
 آب دریا در مذاق ماهی دریا خوش است
- (۲) عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم
 و ایام به من جرعه جامت نرسانید
- (۳) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
 یادگاری که در این گنبد دوار بماند
- (۴) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق
 با آن نتوان گفت که بیدار نباشد

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبهد: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه (۴):
 کسی عشق را می‌فهمد که غم و رنج عشق را تجربه کرده باشد.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 مفهوم گزینه (۱): عاشق از سختی‌های راه عشق نمی‌ترسد.
 مفهوم گزینه (۲): اشاره به مفهوم عدم کامیابی و وصال به معشوق و چشم‌انتظاری عاشق در راه وصال به معشوق دارد.
 مفهوم گزینه (۳): اشاره به مفهوم ماندگاری عشق، وجود دائمی و جاودانگی عشق دارد.

۲۵

مفهوم همهٔ ابیات با یکدیگر یکسان است، به جز

زود می‌آیند و زود می‌گذرند	۱) شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم
دل به دنیا در نبندد هوشیار	۲) بس بگرید و بگردد روزگار
نه آید هر زمستان را بهاری؟	۳) نه آخر هر شبی دارد بهاری؟
باخبر باش که شادی همه غم می‌آرد	۴) گل این باغ ز نیرنگ شکفتن افسرد

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبهم: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

مفهوم بیت گزینهٔ (۳) امیدواربودن و نفی ناامیدی است.

مفهوم مشترک ابیات سایر گزینه‌ها:

سایر گزینه‌ها به مفهوم ناپایداری دنیا و دگرگون شدن اوضاع جهان هستی اشاره دارند.

- ۲۶ به ترتیب کدام ویژگی فرهنگ جهانی مطلوب، از گرفتاری افراد به بحران‌های روحی و روانی جلوگیری می‌کند و اندیشمندانی که بین علوم انسانی و طبیعی تفاوتی قائل نیستند، چه دیدگاهی دارند؟
- ۱) تعهد و مسئولیت - ظرفیت‌ها و قابلیت‌های علوم انسانی و اجتماعی را سلب می‌کنند.
 - ۲) معنویت - برای ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی قائل‌اند.
 - ۳) معنویت - جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند.
 - ۴) تعهد و مسئولیت - استقلالی برای جهان ذهنی و تکوینی در برابر جهان فرهنگی قائل نیستند.

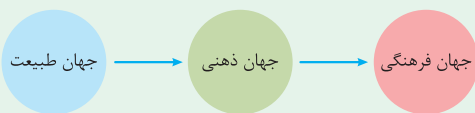
پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس‌های ۱ و ۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی جهان‌شمول است برخوردار باشد و از گرفتاری افراد به بحران‌های روحی و روانی جلوگیری می‌کند. ← معنویت
- اندیشمندانی که بین علوم انسانی و طبیعی تفاوتی قائل نیستند (دیدگاه اول) ← جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند. آن‌ها معتقدند ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. نادیده‌گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی در این دیدگاه، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

● دیدگاه اول در تعامل میان جهان‌های تکوینی، ذهنی و فرهنگی:

- فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

● تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری در چیست؟

● اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا با چه هدفی دست به نسل‌کشی زدند؟

(۱) استبداد قومی برخلاف استبداد استعماری، هویتی اسلامی داشت. - استعمار

(۲) استبداد قومی برخلاف استبداد استعماری پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت. - امپریالیسم سیاسی

(۳) استبداد استعماری برخلاف استبداد قومی، اقدام به حذف مظاهر فرهنگ اسلامی می‌کرد. - تأمین سلطه خود

(۴) استبداد استعماری برخلاف استبداد قومی، نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب را تأمین می‌کرد. - تأمین

نیازهای خود

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس‌های ۳ و ۴

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری این است که استبداد قومی با وجود این‌که دارای هویتی غیراسلامی بود،

به دلیل این‌که پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و

می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل این‌که در سایه قدرت و سلطه

جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

● اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا، برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند.

اروپاییان در یک دوره پنجاه‌ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند و مناطقی نظیر هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا

را که تراکم جمعیتی بالایی داشتند، از جمعیت خالی کردند.

نکته

(سؤال ۱۲ - امتحان نوبت فروردین ۱۴۰۴)

تفاوت راهبردی استبداد قومی با استبداد استعماری چیست؟

پاسخ هر یک از موارد زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- وجه مشترک شکل‌های مختلف روشنگری در فرهنگ جدید غرب
- راه گسترش فرهنگ سکولار در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی
- ریشه انقلاب فرانسه

- ۱) کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت - هنر و تفاسیر پروتستانی - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی
- ۲) روی آوردن به شناخت عقلی و تجربی - فلسفه‌های روشنگری - دوران رنسانس
- ۳) کنار گذاشتن عقل و وحی در شناخت حقیقت - فلسفه و تفاسیر پروتستانی - اندیشه‌های فلسفی روشنگری
- ۴) روی آوردن به شناخت عقلی و شهودی - انقلاب فرانسه - هنر و تفاسیر پروتستانی

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبهم: درس‌های ۵ و ۶

● وجه مشترک شکل‌های مختلف روشنگری در فرهنگ جدید غرب ← کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت

روشنگری در معنای خاص، به مبنای معرفت‌شناسی پذیرفته‌شده در فرهنگ غرب گفته می‌شود و روشی از معرفت و شناخت است که با سکولاریسم و اومانیزم همراه شده است.

● راه گسترش فرهنگ سکولار در زندگی اجتماعی و فرهنگ عمومی ← هنر و تفاسیر پروتستانی

دنیایگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

● ریشه انقلاب فرانسه ← دوران رنسانس، اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

نکته

کدام گزینه به ترتیب در مورد استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی درست و در مورد جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید نادرست است؟

- (۱) جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند، با استعمار نو و فرانو مواجه شدند. - فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.
- (۲) در دوران استعمار کشورهایی مانند عثمانی به اشغال کامل نظامی درآمدند. - روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود.
- (۳) کشورهایی که غرب نمی‌توانست به صورت مستقیم آن‌ها را تحت سلطه سیاسی خود درآورد، از طریق نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در نظام نوین جهانی ادغام شدند. - اگر کشوری مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفت، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بود، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کرد.
- (۴) کشورهایی مانند چین در دوران استعمار به صورت نیمه‌استعماری درآمدند. - جامعه جهانی به گونه‌ای بود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار می‌داد.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبث: درس ۷

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): درست - درست

گزینه (۲): نادرست؛ عثمانی به حالت نیمه‌استعماری درآمد. - درست

- کشورهایی که در دوران استعمار به اشغال کامل نظامی درآمدند. ← هندوستان (کمپانی هند شرقی)، الجزایر و اندونزی (هند - هلند)
- کشورهایی که در دوران استعمار در شرایط نیمه‌استعماری به سر می‌بردند. ← چین، عثمانی و ایران

گزینه (۳): درست - درست

گزینه (۴): درست - نادرست؛ جامعه جهانی به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

۳۰. کدام گزینه، در مورد ویژگی دولت - ملت‌ها درست است؟

- (۱) هویت‌های جدیدی که برای مناطق جغرافیایی جدید ساختند، هویتی ناسیونالیستی و قومی بود. - برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت قومی و سکولار می‌شناختند.
- (۲) نخستین بار در اروپای غربی با شکل‌گیری قدرت کلیسا پدید آمدند. - به دنبال فتوحات استعماری، جغرافیای سیاسی جدیدی را در مناطق حضور خود برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند.
- (۳) در مسیر توسعه خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند. - خود را با هویت دینی و معنوی می‌شناختند.
- (۴) حاکمیت‌های سیاسی و اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. - برای مناطق جدید، هویت قومی و سکولار ساختند.

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✓

دولت - ملت‌ها حاکمیت‌های سیاسی و اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. آن‌ها برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت دینی و معنوی نمی‌شناختند و کاملاً سکولار بودند. هویت آن‌ها اغلب ناسیونالیستی و قومی است. این کشورها در مسیر توسعه خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند و به دنبال فتوحات استعماری، جغرافیای سیاسی جدیدی را در مناطق حضور خود برای دیگر فرهنگ‌ها پدید آوردند. پس برای هر یک از این مناطق، هویت جدیدی ساختند. بدین ترتیب، دولت - ملت‌های جدید در بخش‌های دیگری از جهان شکل گرفت. هویت‌های جدیدی که برای هر یک از این مناطق جغرافیایی جدید ساخته می‌شود، هویتی قومی و سکولار است.

چالش بلوک شرق و غرب، چه چالشی بود؟ ۳۱

(۱) چالشی منطقه‌ای نبود، بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند. (۲) این دو قطب با این که از نظر سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ سوسیالیستی غرب قرار داشتند. (۳) چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن نوزدهم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م. ادامه یافت. (۴) چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی نبود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید، بلکه از نوع چالش‌هایی بود که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبدا: درس ۹

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۲): این دو قطب با این که از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحدی تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک، درون فرهنگ سکولار غرب قرار داشتند. گزینه (۳): چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در سراسر قرن بیستم تا زمان فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱م. ادامه یافت. گزینه (۴): چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی بود که درون یک فرهنگ و تمدن پدید می‌آید و از نوع چالش‌هایی نبود که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد.

مخالفان و طرفداران سرمایه‌داری طی قرن بیستم، بلوک شرق و غرب را شکل دادند. بلوک شرق شامل شوروی سابق، کشورهای اروپای شرقی و چین بود و بلوک غرب، آمریکا و اروپای غربی را در بر می‌گرفت.

نکته

هر یک از موارد «عارضی و تحمیلی بودن»، «فعال‌کننده بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی»، «در بر گرفتن تمامی جامعه» و «ارسال زباله‌های سمی به کشورهای جهان سوم» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) جنگ در گذشته فرهنگ غرب از دیدگاه آگوست کنت - چالش شمال و جنوب - چالش فقر و غنا - نژادپرستی زیست‌محیطی
- ۲) جنگ در فرهنگ و جامعه غرب بعد از انقلاب صنعتی - چالش بلوک شرق و غرب - بحران اقتصادی - استعمار استبدادی
- ۳) جنگ در گذشته تاریخ - جنگ تمدن‌ها - چالش فقر و غنا - نژادپرستی اقتصادی
- ۴) جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی از دیدگاه آگوست کنت - چالش شمال و جنوب - بحران اقتصادی - استعمار سمی

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبهد: درس‌های ۱۰ و ۱۱

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- عارضی و تحمیلی بودن ← جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی از دیدگاه آگوست کنت
- فعال‌کننده بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی ← چالش شمال و جنوب
- در بر گرفتن تمامی جامعه ← بحران اقتصادی
- ارسال زباله‌های سمی به کشورهای جهان سوم ← استعمار سمی یا نژادپرستی زیست‌محیطی

نکته

● در قرن بیست‌ویکم، صادرات زباله همچنان یک تجارت بین‌المللی پررونق و رو به گسترش است که در کشورهای جهان سوم بحران ایجاد می‌کند. «بحران ابیجان» در ساحل عاج و «بحران بوپال» در هند نمونه‌هایی از بحران‌های زیست‌محیطی در این دو قرن است.

● از دیدگاه آگوست کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست، بلکه امری عارضی و تحمیلی است. وقوع دو جنگ بزرگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم، خطاب‌بودن نظریه کنت را نشان می‌دهد.

۳۳

- راه برون‌رفت از بحران معرفتی دوران رنسانس و پیامد رویگردانی از سکولاریسم در کدام گزینه به درستی آمده است؟
- (۱) علم از دآوری‌های ارزشی دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد. - فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید.
 - (۲) به شناخت حسی و تجربی بسنده کرده و آن را تنها راه شناخت علمی دانستند. - بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید.
 - (۳) وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. - برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.
 - (۴) وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه حس و تجربه بسنده کرد. - ساکنان کشورهای غربی را به سوی هویت دنیوی خود فراخواند.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبمش: درس ۱۳

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● در دوران رنسانس، روش معرفتی قرون وسطی (کتاب مقدس، شهود آباء کلیسا) مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد. شناخت عقلی جدید بیش از دو سده دوام نیاورد. به همین دلیل، در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.

● پیامدهای گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی عبارت‌اند از: (۱) برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت. (۲) مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن غرب شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند. (۳) بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید.

خرافه پرستی، شیطان پرستی، انواع بازسازی‌شده ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخ‌پوستی، نمونه‌هایی از معنویت‌های دروغین هستند.

۳۴ به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام جریان یا اصطلاح اشاره دارد؟

- وحدت امت اسلامی و عزّت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.
- ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، در جهت رقابت با قدرت حاکم
- با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند.
- فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود.

- ۱) نخستین بیدارگران اسلامی - مقاومت منفی - نسل دوم منورالفکران غرب‌گرا - جنبش تنباکو
- ۲) نخستین بیدارگران اسلامی - فعالیت رقابت‌آمیز - منورالفکران غرب‌گرا - جنبش عدالتخانه
- ۳) نسل اول روشنفکران غرب‌گرا - مقاومت منفی - نسل اول روشنفکران غرب‌گرا - انقلاب مشروطه
- ۴) منورالفکران غرب‌گرا - فعالیت رقابت‌آمیز - نخستین بیدارگران اسلامی - فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبمش: درس‌های ۱۳ و ۱۴

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- وحدت امت اسلامی و عزّت جهان اسلام را دنبال می‌کردند. ← نخستین بیدارگران اسلامی
- ورود فعال به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی، در جهت رقابت با قدرت حاکم ← فعالیت رقابت‌آمیز
- با حمایت کشورهای غربی، در جوامع خود حکومت‌های سکولار تشکیل دادند. ← منورالفکران غرب‌گرا

منورالفکران غرب‌گرا مورد حمایت دولت‌های استعمارگر غربی بودند و این دولت‌ها به کمک آنان توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند.

نکته

- فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود. ← جنبش عدالتخانه

جنبش عدالتخانه با توجه به شرایط داخلی و خارجی در پی تأسیس مجلسی بود که قوانین عادلانه الهی را تدوین کند و شاه را ملزم سازد که در چارچوب این قوانین عمل کند. این حرکت، حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می‌کرد. البته در فقه اجتماعی و سیاسی تشیع، این نوع حاکمیت نیز آرمانی نبود، اما فساد آن از استبداد کم‌تر بود و ظلم را کنترل می‌کرد. به همین دلیل، فقط در شرایطی که برقراری حاکمیت آرمانی امکان نداشت، پذیرش آن ممکن بود.

نکته

جاهای خالی جدول زیر به ترتیب «الف تا د» با کدام گزینه کامل می‌شود؟

«ب»	نمونه‌ای از حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی تحت تأثیر انقلاب اسلامی	«ج»	به رسمیت شناختن اسرائیل توسط انورسادات
اهمیت انقلاب اسلامی ایران	«د»	پیش‌بینی امام خمینی (ره) برای آینده کشورهای مسلمان	«الف»

- (۱) تضعیف موقعیت مصر - مهم‌ترین قدرت حامی بلوک غرب در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود. - ایجاد نظم نوین جهانی بر مدار فرهنگ اسلامی - جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی
- (۲) تضعیف موقعیت مصر - مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود. - ایجاد جنبش‌های استقلال طلبانه - جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق
- (۳) تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی - راهکاری که برای مبارزه با بلوک غرب ارائه می‌داد. - انتقال بیداری اسلامی از سطح نخبگان به فرهنگ عمومی - شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین
- (۴) تضعیف موقعیت گروه‌های فلسطینی - راهکاری که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد. - تشکیل دولت اسلامی با جمهوری‌های آزاد و مستقل - تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر و پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰م. این کشور

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۱۵

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- الف) دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود، اما پس از مرگ او، انورسادات، رئیس‌جمهور وقت مصر با امضای قرارداد کمپ دیوید، اسرائیل را به رسمیت شناخت و این مسئله، موقعیت گروه‌های فلسطینی را تضعیف کرد.
- ب) اهمیت انقلاب اسلامی ایران فقط به این دلیل نبود که مهم‌ترین قدرت حامی اسرائیل در منطقه، یعنی شاه را ساقط کرده بود، بلکه در راهکاری بود که برای مبارزه با صهیونیسم ارائه می‌داد.
- ج) امام خمینی در وصیت‌نامه الهی - سیاسی خود، تشکیل یک دولت اسلامی را با جمهوری‌های آزاد و مستقل برای آینده کشورهای مسلمان ترسیم می‌کند.
- د) شکل‌گیری انتفاضه و جنبش‌های جدید اسلامی در فلسطین، جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق، تشکیل جبهه نجات اسلامی در الجزایر و پیروزی اسلام‌گرایان در انتخابات ۱۹۹۰م. این کشور، نمونه‌هایی از حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی در جهان اسلام است که تحت تأثیر انقلاب اسلامی ایجاد شد.

مهم‌ترین پیامد انقلاب اسلامی ایران در جهان اسلام، جنبش‌ها و انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه.ش است که تاکنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی منجر شده است.

(سؤال ۱۳ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

انقلاب اسلامی ایران چه تأثیری بر مسئله اسرائیل داشت؟

در کدام گزینه تعریفی دقیق و بی‌نقص از «توصیف» به عنوان یکی از اهداف علم روان‌شناسی آورده شده است؟

- (۱) بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده در دنیا، به نحوی که دانشمند علم تجربی را برای پیش‌بینی و کنترل آماده کند.
- (۲) تعریفی که لازم است قبل از ورود به بررسی هر مفهوم یا موضوع در فرایند روش علمی داشته باشیم.
- (۳) بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوعی که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم.
- (۴) تعریفی از پدیده که موجب سهولت در اندازه‌گیری شده و شفاف، دقیق و قابل اندازه‌گیری است.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبحث: درس ۱

درس‌نویس Box

اهداف علوم تجربی:

● **توصیف:** بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوع مورد نظر است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم. توصیف یعنی تعریف ما از پدیده چیست.

● **مثال** حافظه یعنی قدرت یادآوری و بازشناسی خاطرات گذشته.

قبل از ورود به بررسی هر موضوع باید بدانیم که با چه توصیفی از آن موضوع قصد بررسی آن را داریم.

توصیف باید دقیق و بی‌طرفانه باشد. با این وجود روان‌شناسان تحت تأثیر (۱) پیش‌فرض‌ها، (۲) نظریات پذیرفته‌شده در هر علم، (۳) ارزش‌ها و غالباً (۴) جهت‌گیری‌های ذهنی خود هستند که این امور بر مشاهده و دقت آن‌ها تأثیر جدی می‌گذارد.

چگونگی توصیف هر دانشمند از یک موضوع یا پدیده تأثیر بسیار زیادی در مواجهه او با موضوع دارد.

● **تبیین:** ناظر بر چرایی اتفاق افتادن یک پدیده است. یعنی هر دانشمند هنگام تبیین در حال بیان علل اتفاق افتادن آن پدیده در جهان است.

● **مثال** تکرار به موقع خاطرات موجب تحکیم حافظه می‌شود.

برای هر موضوع تبیین‌های متفاوت و در عین حال صحیحی وجود دارد. به همین دلیل نباید با دست یافتن به یک تبیین خاص، تبیین‌های محتمل یا صحیح دیگر را رد کرد.

پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر علت‌های متعددی هستند.

توصیف و تبیین در روان‌شناسی دشوار است زیرا انسان دارای ابعاد و ویژگی‌های مختلف و بسیار پیچیده است و به همین دلیل پیش‌بینی و کنترل در موضوعات روان‌شناختی دشوارتر از سایر علوم تجربی است. این دشواری ناشی از ابعاد جسمانی و غیرجسمانی و ویژگی‌های مختلف آدمی است.

تبیین چرایی انبساط فلزات در اثر گرما راحت‌تر از تبیین انگیزه پیشرفت براساس امید به آینده است.

● **پیش‌بینی:** برآورد وقوع پدیده در آینده یا دیده‌نشدن پدیده در آینده.

● **کنترل:** مداخله برای وقوع پدیده در آینده یا رخ‌ندادن پدیده در آینده.

پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده تا حد زیادی می‌توان به پیش‌بینی و کنترل آن پدیده دست یافت، زیرا در صورتی می‌توانیم پدیده‌ای را پیش‌بینی کنیم که بدانیم عوامل زیربنایی آن چیست. به همین خاطر است که پیش‌بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روشن‌تری داشته باشد، آسان‌تر است.

تعریف توصیف در گزینه سوم آورده شده است.

● **توصیف:** بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوع مورد نظر است که قصد مطالعه و بررسی آن را داریم. توصیف یعنی تعریف ما از پدیده چیست.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بررسی گزینه‌های نادرست:

- گزینه (۱): در این گزینه تعریف «تبیین» و ویژگی آن به عنوان دیگر هدف علم روان‌شناسی آورده شده است.
- گزینه (۲): در رابطه با جایگاه توصیف در فرایند روش علمی است، نه تعریف آن.
- گزینه (۴): تعریف «تعریف عملیاتی» متغیر به عنوان یکی از ویژگی‌های روش علمی آورده شده است.

۳۷ در کدام گزینه، عوامل مؤثر بر رشد قبل از تولد آدمی، به درستی مشخص شده‌اند؟

- ۱) عوامل محیطی و وراثتی اثرگذار بر زندگی والدین
- ۲) سن، کیفیت تغذیه و حالت‌های هیجانی مادر
- ۳) فشار روانی، آرامش و شرایط محیطی زندگی مادر و پدر
- ۴) میزان آمادگی و قصدمندی والدین برای فرزندآوری

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۲

درس‌Box

رشد قبل از تولد (رشد جنین در رحم مادر):

- رشد در دوره قبل از تولد از زمان تشکیل نطفه (بارورشدن تخمک مادر توسط اسپرم پدر) شروع می‌شود. تخمک بارور شده طبیعی ۴۶ کروموزوم (۲۳ تا از مادر و ۲۳ تا از پدر) دارد که از طریق همین کروموزوم‌ها صفات به ارث برده می‌شوند.
- سن مادر، کیفیت تغذیه، فشار روانی، آلودگی محیط، حالت‌های هیجانی، آرامش به‌ویژه ارتباط معنوی با خالق هستی، استفاده از داروها توسط مادر و عوامل شیمیایی استفاده‌شده در جنگ بر رشد پیش از تولد مؤثر است.
- شرایط رحم مادر برای جنین، عامل محیطی مؤثر بر رشد است، زیرا بیرون از جنین وجود دارد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

سن مادر، کیفیت تغذیه او و داروهای مصرفی، فشارهای روانی، حالت‌های هیجانی و آرامش مادر بر رشد پیش از تولد آدمی مؤثر است. هم‌چنین عوامل محیطی به‌مانند آلودگی محیط و عوامل شیمیایی حاضر نیز بر رشد جنین مؤثر است. در این مرحله از رشد، پدر نقش مؤثر و اشاره‌شده‌ای ندارد.

کدام‌یک از ابیات زیر، به عامل مؤثر بر رشد متفاوتی تأکید دارد؟

همان خار بود و بوی گل را نداند	۱) گر خار بود و در گلستان نشیند
گرچه بر جوی آب و گل باشد	۲) هر درختی ز تخم خود روید
که ناکس کس نمی‌گردد از این بالانشینی‌ها	۳) من از رویدن خار سر دیوار دانستم
وحشت آموزد و خیانت و ریو	۴) گر نشیند فرشته‌ای با دیو

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۲

عوامل مؤثر بر رشد:

● **عوامل وراثتی:** ایجادکننده صفاتی که از قبل در فرد نهفته است.

برخی از ویژگی‌های رشدی تحت تأثیر وراثت از بدو تولد در رفتار نوزاد ظاهر شده و برخی در سنین بالاتر بروز پیدا می‌کنند.

به دلیل اهمیت وراثت در بسیاری از موارد با بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان برخی ویژگی‌های رفتاری و شناختی فرد را در دامنه سنی خاص پیش‌بینی کرد.

انسان دارای برنامه رشد طبیعی و منظم است، یعنی برای مثال آدمی طبق برنامه‌ای مشخص، ابتدا چهار دست و پا راه رفته و سپس می‌تواند روی پاهای خود بایستد.

به رفتارهای وابسته به آمادگی زیستی، **رشد** یا پختگی می‌گویند.

📌 **مثال** راه‌افتادن، حرف‌زدن، خواندن و نوشتن، قلم به دست گرفتن

رشد اسم مصدر از رسیدن است. یعنی رشد جسمانی باید به حد مشخصی برسد تا فرد بتواند آن رفتار یا ویژگی را از خود بروز دهد. اگر رشد جسمانی به حد مورد نیاز نرسیده باشد، هر چه‌قدر هم که به فرد برای یادگیری آن فعالیت آموزش داده شود، مؤثر نخواهد بود.

شباهت‌های بین فردی بیشتر حاصل عوامل وراثتی است.

📌 **مثال** پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است تربیت ناهل را چون گردکان بر گنبد است

● **عوامل محیطی:** عوامل محیطی در بیرون فرد، یعنی محیطی که در آن رشد می‌کند، قرار دارند.

بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار هستند.

یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی اسباب‌بازی است.

یادگیری یکی از عوامل محیطی است.

عوامل محیطی (خانواده پرجمعیت و خانواده تک‌فرزند) در تسلط کودکان بر لغات تأثیر بسزایی دارد.

رشد و عوامل وراثتی تحت تأثیر عوامل محیطی قرار می‌گیرند.

تفاوت‌های بین فردی بیشتر حاصل عوامل محیطی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): اگر خار را در گلستان و محیط مناسب هم بکاریم، محصولی که حاصل می‌شود همان خار است و بوی گل نمی‌دهد. (اهمیت عوامل وراثتی)

گزینه (۲): هر درختی حاصل دانه و وراثت خودش است و کاشتن دانه در محیط مناسب، کنار جوی آب و همنشین گل‌ها، تفاوتی در گیاهی که از دانه می‌روید ایجاد نمی‌کند. (اهمیت عوامل وراثتی)

درس‌Box

نکته

نکته

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۳): خار با توجه به ویژگی‌های وراثتی خود، در هر صورت خار و بی‌ارزش است، حتی اگر بالای دیوار و در جایی نیکو و محیطی برتر برآید، همچنان خار است و ارزشمند نمی‌شود. (اهمیت عوامل وراثتی)

گزینه (۴): اگر موجودی فرشته‌خو و با وراثتی پاک، همنشین دیوان و دیومنشان شود و محیط متفاوتی را تجربه کند، در اثر این همنشینی خیانت و پلیدی را می‌آموزد. (اهمیت عوامل محیطی)

متین، مبین و مبینا خواهر و برادرهای سه‌قلو هستند. آن‌ها پشت میزهایی کنار هم مشغول انجام تکالیفشان بودند که مادرشان از آشپزخانه برای خوردن شام صدایشان زد. متین و مبینا سر خود را بالا آوردند و مبینا رو به برادرهایش گفت: «امیدوارم ماکارونی باشه.» در رابطه با این موقعیت کدام گزینه درست است؟

- ۱) برخلاف مبین، متین و مبینا صدای مادر را شنیده‌اند.
- ۲) تنها متین و مبینا به صدای مادر توجه کرده‌اند.
- ۳) چون متین از بوی غذا متوجه شده که شام چیست، واکنشی مشابه مبینا از خود نشان نداده است.
- ۴) مبین به محرک صدای مادر آگاهی کامل نداشته و ممکن است آگاهی نسبی داشته باشد.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۳

درس‌Box

● **محرک:** هر چیزی که گیرنده‌های حسی را تحریک می‌کند.

● **مثال:** صدای وزوز پرواز مگس که گیرنده‌های حسی گوش انسان را تحریک می‌کنند.

● **احساس:** حاصل تحریک گیرنده‌های حسی توسط محرک‌های محیطی احساس است. تحریک اندام‌های حسی موجب احساس می‌شود.

● **مثال:** سلول‌های گیرنده حسی داخل حلزونی گوش تحت تأثیر ارتعاش پرواز مگس، محرک را احساس می‌کنند.

● **توجه:** انتخاب محرک خاص از بین محرک‌های بی‌شمار پیرامون، توجه نام دارد.

● **مثال:** ساختار شناختی مغز از بین محرک‌های بی‌شمار محیط، صدای وزوز ناشی از پرواز مگس را که احساس شده، انتخاب می‌کند.

● **ادراک:** تعبیر و تفسیر کردن و معنی و مفهوم و سازمان دادن به محرک‌های توجه‌شده، ادراک نام دارد.

● **مثال:** ساختار شناختی آدمی با فرایند ادراک است که به صدای وزوزی که احساس کرده، معنا داده و آن را صدای مگس می‌داند.

فاصله زمانی میان احساس، توجه و ادراک آن‌قدر سریع است که انسان آن را نادیده می‌گیرد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

با توجه به مشابهت گیرنده‌های حسی در تمامی اعضای یک گونه، شدت محرک صدای مادر به نحوی بوده است که گیرنده‌های حسی هر سه نفر آن را احساس کرده باشند؛ یعنی هم متین، هم مبین و هم مبینا صدای مادر را احساس کرده‌اند. (رد گزینه (۱)) از میان این سه نفر، تنها متین و مبینا سر خود را به سمت صدای مادر چرخانده‌اند، به همین خاطر این دو نفر به صدای مادر توجه کرده‌اند (تأیید گزینه (۲))، اما فقط مبینا است که صدای مادر را ادراک نیز کرده است، زیرا به آن واکنشی ارادی داده است (رد گزینه (۳)). البته می‌بایست توجه داشت که در پدیده «آگاهی نسبی به محرک» فرد متوجه می‌شود مادر او را صدا زده، اما نمی‌داند چه چیزی گفته، زیرا آگاهی او به محرک صدای مادر کامل نبوده است. در این صورت، مبین ممکن است بعد از مدتی سر خود را بالا بیاورد و از خواهر و برادرش بپرسد: «مامان چی گفت؟» (رد گزینه (۴))

محمد، حسن و جواد در حال مطالعه مطالب درسی هستند. حمید از دور با صدای بلند می‌گوید: «بچه‌ها چه کار می‌کنید؟» دو نفر سرشان را بالا آورده نگاه می‌کنند. یکی اصلاً سر خود را بالا نمی‌آورد. در این مثال صدای حمید به گوش هر سه رسید (احساس)، اما دو نفر سرشان را بالا آوردند (توجه). در بین این دو نفر که سرشان را بالا آوردند یک نفر (محمد) گفت: «چه قدر داد می‌زنی؟» (ادراک)!

این مثال را در مورد موضوع بویایی و سوختن یک غذا یا پختن یک کیک خوشمزه به کار ببرید. (اسم سه نفر که این بو را در فاصله‌ای مناسب استشمام می‌کنند، بنویسید.)

(روان‌شناسی - فعالیت ۳ - ۳ صفحه ۷۰ کتاب درسی)

۴۰. جاهای خالی جدول زیر، به ترتیب، با موارد کدام گزینه کامل می‌شوند؟

انواع حافظه	مراحل حافظه	نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	زمان بازیابی
حسی	حسی	حسی	نامحدود	ج
کاری	کاری	حسی (همراه با توجه)	ب	
رویدادی	رویدادی	الف	بی‌نهایت	از چند دقیقه تا آخر عمر

(۱) عمدتاً معنایی - تابع میزان استفاده - حدود نیم‌ثانیه

(۲) تجربه شخصی - 2 ± 7 ماده - حدود نیم‌ثانیه

(۳) عمدتاً معنایی - 2 ± 7 ماده - چند ثانیه

(۴) تجربه شخصی - تابع میزان استفاده - چند ثانیه

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۴

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

بخش «الف»: حافظه رویدادی یکی از انواع حافظه بلندمدت است و نوع رمزگردانی در حافظه بلندمدت «عمدتاً معنایی» است، یعنی اطلاعات در پیوند با اطلاعات پیشین به حافظه سپرده می‌شوند. برخورداری از زمان و مکان مشخص در رویداد به خصوصی که رخ داده از ویژگی‌های حافظه رویدادی است، اما مربوط به نوع رمزگردانی آن نمی‌شود.

بخش «ب»: از آن‌جا که شکل‌گیری حافظه کاری، علاوه بر اثرپذیری از زمان، تابع میزان استفاده ما هم هست؛ بنابراین ظرفیت ذخیره‌سازی و زمان بازیابی اطلاعات، برخلاف حافظه کوتاه‌مدت می‌تواند بیشتر باشد.

بخش «ج»: اطلاعات پیرامون ما ابتدا از طریق گیرنده‌های حسی دریافت می‌شوند و سپس در مدت‌زمان کم‌تر از یک ثانیه اثری یا ردی از آن در حافظه حسی ما باقی می‌ماند.

هر یک از افراد زیر، به ترتیب، از کدام یک از روش‌های حل مسئله استفاده کرده‌اند؟

- برای انتخاب لباس عروس، دخترها صفحات مجازی مزون‌های لباس عروس را چک می‌کنند تا تصویر مدلی را که دوست دارند، برای خیاط ارسال کنند.
- دانش‌آموزان معمولاً تعداد فصل‌های کتاب درسی را بر تعداد روز باقی‌مانده تا امتحان تقسیم می‌کنند تا بفهمند باید در هر روز چند فصل درس بخوانند.
- برای کاهش وزن پایدار و آسیب‌نندیدن جسم، لازم است به جای رعایت توصیه‌ی بلاگرهای تغذیه، به پزشک تغذیه مراجعه کرده و رژیم درمانی استاندارد را متعهدانه اجرا کرد.

(۱) شروع از آخر - خردکردن - تحلیلی

(۲) بارش مغزی - تحلیلی - تحلیلی

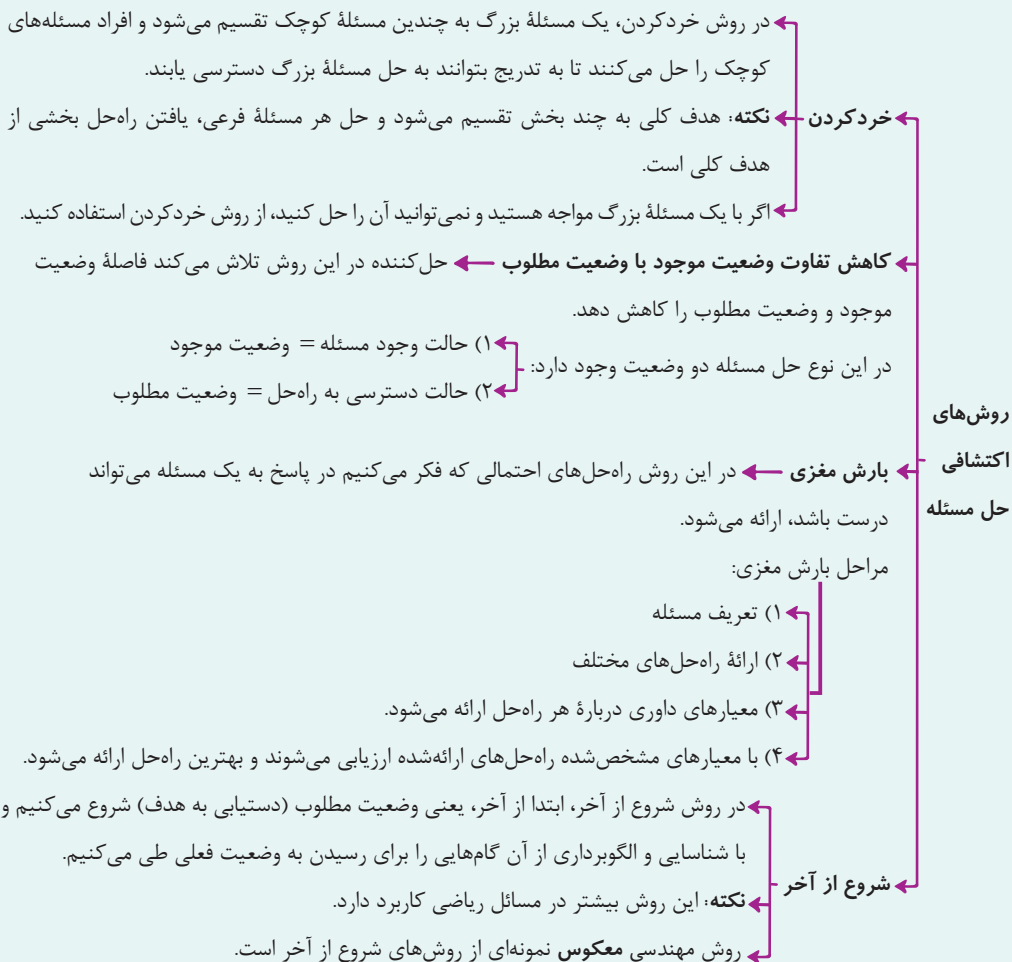
(۳) بارش مغزی - تحلیلی - کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب

(۴) شروع از آخر - خردکردن - کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبهد: درس ۵

دروس Box

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عبارت اول: در روش مهندسی معکوس که یکی از روش‌های شروع از آخر است، فرد حل‌کننده مسئله، فرایند خود را از نمونه‌ای آماده و شرایط حل‌شده مسئله و مطلوب شروع می‌کند و با شناسایی و الگوبرداری از آن گام‌هایی را برای رسیدن به وضعیت فعلی طی می‌کند. یکی از مصادیق استفاده از این روش آن است که از الگو و تصویر لباسی آماده که مطلوب است، شروع به دوخت آن کنیم.

عبارت دوم: در روش خردکردن، یک مسئله بزرگ به چندین مسئله کوچک تقسیم می‌شود و افراد مسئله‌های کوچک را حل می‌کنند تا به تدریج به تمام خواسته خود برسند. یکی از مصادیق روش خردکردن، مطالعه خردکردن است.

عبارت سوم: روش‌های تحلیلی حل مسئله دلایل مشخصی دارند و مبتنی بر قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی هستند. این روش‌ها بدون آن‌که موجب آسیب‌ها و مسائل بیشتری شوند، دستیابی به راه‌حل را تضمین می‌کنند. این ویژگی‌ها، همان‌هایی هستند که روش مراجعه به متخصصین و رعایت توصیه آن‌ها، در بر دارد.

هر یک از اقدامات زیر، به کدام‌یک از مراحل تصمیم‌گیری برای خرید یک رایانه جدید اشاره دارد؟

- مشخص کردن نیازهای فرد در استفاده از رایانه.
 - لیست کردن مدل رایانه‌هایی که با توجه به توان مالی می‌توان تهیه کرد.
 - مشاهده ویدئوهای بررسی محصول برای شناخت بهتر هر مدل رایانه.
- (۱) بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر - ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - بیان ویژگی‌های هر انتخاب
 (۲) شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر - ارزیابی پیامدهای هر انتخاب - تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر
 (۳) بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر - شناسایی تعداد انتخاب‌های آن تصمیم - تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر
 (۴) شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر - شناسایی تعداد انتخاب‌های آن تصمیم - بیان ویژگی‌های هر انتخاب

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۶

مراحل تصمیم‌گیری:

درس‌Box

مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	انتخاب رشته تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین چهار انتخاب
۳	بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علائق تحصیلی
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مطالعه دقیق، هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	بیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

بررسی عبارت‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عبارت اول: در اولین مرحله تصمیم‌گیری، فرد تصمیم مورد نظر را شناسایی و تعریف می‌کند، یعنی مشخص می‌کند وضعیت مطلوب او کدام است و هدف او از این تصمیم‌گیری چیست.

عبارت دوم: در دومین مرحله تصمیم‌گیری لازم است، فرد تصمیم‌گیرنده تعداد گزینه‌هایی را که می‌بایست از میان آن‌ها دست به انتخاب بزند، شناسایی کرده و لیست کند، یعنی همان کاری که در این عبارت صورت گرفته است.

عبارت سوم: در سومین مرحله تصمیم‌گیری، لازم است فرد تصمیم‌گیرنده ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت را شناسایی کرده و بیان کند. در مثال خرید رایانه لازم است فرد با بررسی ویژگی‌های هر مدل براساس اطلاعات موجود، آن مدل را بهتر بشناسد.

در رابطه با سبک‌های تصمیم‌گیری، کدام گزینه درست است؟

- ۱) زیربنای سبک تصمیم‌گیری منطقی برخلاف دیگر سبک‌ها، اندیشیدن و اقدام فوری و ناگهانی است.
- ۲) ممکن است دانش‌آموزانی که سبک تصمیم‌گیری وابسته دارند، مدرسه‌ای را برگزینند که دوستانشان انتخاب کرده‌اند.
- ۳) برخی دانش‌آموزان که سبک تصمیم‌گیری احساسی دارند، در ایام انتخاب رشته، دست‌دست می‌کنند و عملاً تصمیم نمی‌گیرند.
- ۴) در دوسوم قتل‌هایی که رخ می‌دهند، قاتل و مقتول پیش از واقعه یکدیگر را نمی‌شناختند که نشان از تصمیم‌گیری احساسی آن‌هاست.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۶

درس‌Box

سبک‌های تصمیم‌گیری

به روش‌های ثابت و یکنواخت تصمیم‌گیری افراد، سبک تصمیم‌گیری می‌گویند.

تکانشی:

فرد به صورت ناگهانی، با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.

بدون توجه به عواقب خطرناک بوده و بلافاصله با پشیمانی همراه است.

در میان نوجوانان رایج است.

براساس گزارش محاکم قضایی در دوسوم قتل‌هایی که اتفاق می‌افتد، قاتل و مقتول همدیگر را نمی‌شناسند، یعنی از قبل هیچ نقشه‌ای برای کشتن ندارند و فقط در یک موقعیت معمولی، مثلاً برخورد جزئی دو خودرو در یک تصادف، به دلیل سبک تصمیم‌گیری تکانشی، واقعه‌ای خطرناک شکل می‌گیرد.

احساسی:

ملاک این نوع تصمیم‌گیری، عواطف و هیجانات زودگذر است.

احساسات به دلیل زودگذر بودن، نمی‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد. تصمیم‌گیری یک امر مهم و پایدار است و همه ابعاد زندگی را در بر می‌گیرد؛ در نتیجه به روش‌های پایدار و ماندنی نیاز دارد.

همواره در متون دینی نهی شده است.

وابسته:

ملاک تصمیم‌گیری در این سبک، به جای فکر کردن، اطاعت کورکورانه است.

دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند؛ در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد.

اجتنابی:

فرد قصد دارد تصمیم بگیرد ولی هیچ‌گاه تصمیم وی عملی نمی‌شود.

فرد دست‌دست کرده و کار امروز را به فردا می‌اندازد.

افراد دارای این سبک تصمیم‌گیری بر این باورند که همه‌چیز به‌خودی‌خود درست می‌شود در حالی که زمان را از دست می‌دهند و مشکل آن‌ها بیشتر می‌شود.

منطقی یا عقلانی:

زیربنای این تصمیم‌گیری نه عجله و شتاب و نه احساسات و هیجان‌های زودگذر، نه اطاعت و پیروی کورکورانه و نه اجتناب، بلکه اندیشیدن است.

تابع یک روش قاعده‌مند و منظم است.

فرد پله‌پله و طبق قوانین پیش می‌رود.

در این روش تمام راهکارهای ممکن سنجیده می‌شود.

از میان سبک‌های تصمیم‌گیری تنها سبک منطقی یا عقلانی کارآمد بوده و باقی سبک‌ها، شامل تکانشی، احساسی، وابسته و اجتنابی، ناکارآمد هستند.

بررسی گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۱): نادرست؛ زیربنای سبک تصمیم‌گیری منطقی، برخلاف دیگر سبک‌ها، اندیشیدن است. در این سبک تصمیم‌گیری عجله و شتاب و احساسات و هیجانات زودگذر جایی ندارد. اقدام فوری و ناگهانی زیربنای سبک تصمیم‌گیری تکانشی است، نه منطقی. گزینه (۲): درست؛ در سبک تصمیم‌گیری وابسته، فرد به جای فکر کردن، از دیگران کورکورانه اطاعت و تبعیت می‌کند. در این روش دلیل انتخاب فرد این است که دیگران چنین تصمیمی گرفته‌اند، در حالی که انتخاب دیگران ممکن است برای ما انتخاب مناسبی نباشد.

گزینه (۳): نادرست؛ در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی (نه احساسی) است که فرد قصد دارد تصمیم بگیرد، اما هیچ‌گاه تصمیم او عملی نمی‌شود؛ به بیان دیگر این افراد دست‌دست می‌کنند و کار امروز را به فردا می‌اندازند.

گزینه (۴): نادرست؛ وقتی قاتل و مقتول از پیش یکدیگر را شناسند، می‌توان مطمئن بود تصمیمی ناگهانی و بدون تفکر موجب وقوع قتل شده است و زیربنای این اقدام، تصمیم‌گیری تکانشی بوده است، نه احساسی.

در هر یک از عبارات زیر، به ترتیب، اثرگذاری کدام یک از عوامل نگرشی به چشم می‌خورد؟

- اگر داوطلبان به این عقیده برسند که برای کسب رتبه مناسب لازم است امتحان نهایی را به خوبی پشت سر بگذارند، دروس را به صورت تشریحی نیز می‌خوانند.
- داوطلبانی که خواسته‌ای مشخص از کنکور خود دارند، اگر در آزمون نتیجه ناخوشایندی بگیرند، دست از تلاش برنمی‌دارند.
- در انتخابات ریاست‌جمهوری، واجدین شرایط به کاندیدایی رأی می‌دهند که نگرش‌هایشان با نگرش‌های او هم‌سوئی بیشتری دارد.
- برای موفقیت در کنکور لازم است داوطلبان دلیل موفقیت یا شکست خود را به تلاش‌هایشان مرتبط کنند.

- ۱) ادراک کنترل - هدفمندی - درماندگی آموخته‌شده - ادراک کارایی
- ۲) باورها و نظام ارزشی - هدفمندی - ناهماهنگی شناختی - اسناد
- ۳) ادراک کنترل - اراده - ناهماهنگی شناختی - ادراک کارایی
- ۴) باورها و نظام ارزشی - اراده - درماندگی آموخته‌شده - اسناد

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

درس‌Box

● باورها و نظام ارزشی فرد:

اعتقاد قوی به چیزی که شناخت داریم، نظام باورهای ما را شکل می‌دهد.

اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام‌پذیر بودن یا انجام‌ناپذیر بودن کاری.

باورها می‌توانند اثر نیروبخش، مثبت و سازنده داشته باشند. اگر باورهای غلط شکل بگیرد حتی اگر توانایی انجام کاری را داشته باشیم، باز نمی‌توانیم با موفقیت آن کار را انجام دهیم.

عوامل مؤثر بر شکل‌گیری باورهای غلط:

- ۱) فردی: احساس ناتوانی، ناامیدی و بی‌ارزشی
- ۲) بیرونی: تحقیر دیگران و عدم حمایت اجتماعی

● هدفمندی:

هدف هر چیزی است که ۱) انسان سعی دارد به آن برسد، ۲) فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید بوده و ۳) به رفع نیازهایش کمک می‌کند. مزایای داشتن هدف:

- ۱) انتخاب هدف منجر به ایجاد توانمندی می‌شود.
- ۲) علاوه بر توانمندی، باعث انسجام در رفتار می‌شود.
- ۳) هدف معین فرد را از بیراهه‌رفتن مصون می‌دارد.
- ۴) فرد را از اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.
- ۵) حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت تلقی می‌شود، در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زودگذر و عواملی چون خستگی قرار نمی‌گیرد.
- ۶) انتخاب هدف، امید به موفقیت را به همراه می‌آورد.

برای رسیدن به اهداف بالاتر باید آن را به اهداف کوچک‌تر قابل وصول تقسیم کرد.

● ناهماهنگی شناختی:

شناخت ما همچون نظام قاعده‌مندی است که بین عناصر آن پیوندهای بسیاری برقرار است و این پیوندها تمایل زیادی به هماهنگ‌بودن دارند. در صورتی که این پیوندها و هماهنگی آسیب ببیند، ناهماهنگی شناختی به وجود می‌آید.

ناماهنگی شناختی **ناخوشایند و تنش‌زا است** و در دو صورت دیده می‌شود:

(۱) **هماهنگ‌نبودن رفتار و باور** که منتج به ناهماهنگی ذهنی می‌شود.

فرد در مواجهه با ناهماهنگی شناختی می‌تواند دو واکنش احتمالی داشته باشد:

الف) رفتارش را تغییر دهد.

ب) شناختش را تغییر دهد.

(۲) **وجود دو شناخت هم‌زمان و در تضاد** موجب ناهماهنگی شناختی است.

● اسناد:

زمانی که فرد اسناد می‌کند، در واقع علت مؤثر پدیده‌ای را مشخص می‌کند.

اسناد افراد براساس سه مؤلفه تقسیم‌بندی می‌شود:

(۱) **درونی در برابر بیرونی:**

● در اسناد درونی، فرد دلیل پدیده را در خود می‌داند.

● در اسناد بیرونی، فرد دلیل پدیده را بیرون از خود می‌داند.

(۲) **پایدار در برابر ناپایدار:**

● در اسناد پایدار، فرد عامل مؤثر را عاملی پایدار می‌داند که تحت تأثیر موقعیت‌ها و شرایط مختلف تغییر نمی‌کند.

● در اسناد ناپایدار، فرد عامل مؤثر را عاملی ناپایدار می‌داند که محتمل است تحت تأثیر شرایط و موقعیت‌های مختلف تغییر کند.

(۳) **قابل کنترل در برابر غیر قابل کنترل:**

● زمانی که فرد باور داشته باشد عامل زیربنایی پدیده‌ای را می‌تواند تغییر دهد، اسناد او قابل کنترل است.

● زمانی که فرد باور داشته باشد عامل زیربنایی پدیده‌ای را نمی‌تواند تغییر دهد، اسناد او غیر قابل کنترل است.

بررسی عبارت‌ها:

✓ پاسخ خیلی تشریحی

عبارت اول: اعتقاد قوی به چیزی که نسبت به آن شناخت داریم، نظام باورهای ما را شکل می‌دهد. اگر این باور را داشته باشیم که برای موفق شدن، تلاش و سخت‌کوشی در جهتی به‌خصوص، شرط ضروری است، در واقع باور داریم که با پشتکار موفقیت حاصل می‌شود. این عامل نگرشی، یعنی، باورها و نظام ارزشی فرد، یکی از عوامل سوق‌دهنده فرد به سمت رفتار است.

عبارت دوم: حرکت در مسیر دستیابی به هدف، نوعی موفقیت تلقی می‌شود و در نتیجه فرد تحت تأثیر موانع زودگذر قرار نمی‌گیرد. در این عبارت نیز عامل نگرشی مؤثر هدفمندی است.

عبارت سوم: ناهماهنگی شناختی وضعیت عاطفی ناخوشایندی است که فرد دوست ندارد در آن باقی بماند. یکی از حالت‌هایی که موجب تجربه ناهماهنگی شناختی می‌شود، عدم تطابق میان شناخت (باور) و رفتار فرد است و افراد برای دوری از این حالت و تجربه هماهنگی شناختی به انتخاب‌های رفتاری دست می‌زنند که با باورهایشان هم‌سویی و هماهنگی داشته باشد، مثلاً به کسی رأی می‌دهند که نگرش‌هایش به نگرش‌های آن‌ها نزدیک باشد.

عبارت چهارم: در اسناد، ما به دنبال دلایل زیربنایی وقوع پدیده‌ها در دنیا هستیم، یعنی هر داوطلبی با سبک اسنادی خود، مشخص می‌کند، دلیل موفقیت یا شکست‌هایش در موضوعات مختلف چیست. برای برخورداری از انگیزه بهتر نیز لازم است افراد به مسائل درونی اسناد دهند که در کنترل خودشان است، مثلاً دلیل موفقیت یا شکست در مسیر کنکور را تلاش و زحمات خود بدانند.

(سؤال ۱۹ - امتحان نهایی فروردار ۱۴۰۳)

در نمونه‌های زیر نوع عوامل نگرشی را مشخص کنید.

- الف) علی می‌گوید: من حافظه خوبی دارم ولی نام معلم پایه اول ابتدایی خود را فراموش کرده‌ام.
- ب) پیروزی رزمندگان اسلام در جنگ تحمیلی با وجود تنگناهای اقتصادی
- ج) فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.
- د) جراحی که با توجه به دانش و مهارت‌های لازم در خود، انتظار دارد از پس عمل جراحی بر بیاید.
- ه) کیان علت موفقیت خود را در امتحان به شانس نسبت می‌دهد.
- و) فردی که با وجود محدودیت‌های جسمانی، موفق به کسب مدال‌های ورزشی می‌شود.

در هر یک از موقعیت‌های زیر، به ترتیب، کدام‌یک از روش‌های مقابله با فشار روانی دیده می‌شود؟

- رضا از روزی که مشاجره‌های والدینش شروع شده، برای آرام کردن خود سیگار می‌کشد.
 - بهروز که اعتقاد داشت سؤالات امتحان نهایی استاندارد طرح نمی‌شوند، در امتحان روز بعد غایب شد.
 - سعید هر بار که در آزمون آزمایشی نتیجه بدی کسب می‌کند، به جای غصه خوردن تحلیل آزمون مفصلی می‌کند.
- (۱) استفاده از داروهای شیمیایی و سایر موارد مشابه - ترک موقعیت - استفاده از مهارت حل مسئله
- (۲) انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - ترک موقعیت - برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده
- (۳) استفاده از داروهای شیمیایی و سایر موارد مشابه - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - استفاده از مهارت حل مسئله
- (۴) انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - انجام دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر - برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبهمت: درس ۸

درس‌Box

در این مقابله فرد منبع استرس و فشار روانی را یک مسئله در نظر می‌گیرد.

حل مسئله: نکته: با روش‌های حل مسئله در درس پنجم آشنا شدیم. در صورتی که از این روش‌ها برای مقابله با فشار روانی استفاده کنیم، از روش «استفاده از مهارت حل مسئله» سود برده‌ایم.

انواع روش‌های مقابله سازگارانه:

- ← **مشورت و راهنمایی گرفتن** ← زمانی که فرد در مواجهه با فشار روانی نتواند به تنهایی مشکل خود را حل کند، می‌تواند از این روش استفاده کند.
- ← **استفاده از حس شوخ‌طبعی** ← در مواردی استفاده می‌شود که امکان از بین بردن مشکل در کوتاه‌مدت وجود ندارد و برای سازگاری بهتر با فشار روانی، از این روش استفاده می‌شود.
- ← **فعالیت بدنی و ورزش کردن** ← مثال: اگر در یک اردوی دانش‌آموزی در وسط زمستان، در جاده ماشین خراب شود و منتظر نیروهای امدادگر باشیم، شوخی کردن و مشکل را سبک شمردن می‌تواند برای گذران آن اوقات سخت کمک کند.

مشکل و فشار روانی بی‌توجه شود.

سایر روش‌های مقابله سازگارانه:

روش‌های کوتاه‌مدت:

تنفس عمیق / گفتن عبارت ایست / شمردن اعداد

تلقین برخی جملات / خواندن یک بیت یا یک جمله / ترک موقعیت

خوردن یک لیوان آب خنک / به خاطر آوردن یک رویداد خوشایند یا یک بیت شعر خوشایند

روش‌های بلندمدت:

ورزش‌های هوازی / تمرین آرام‌سازی خود / نوشتن خاطرات

تغذیه مناسب / استفاده از روش‌های حل مسئله / استفاده از حمایت‌های اجتماعی

تفریح و سرگرمی / برنامه‌ریزی زمان‌بندی شده

انواع روش‌های مقابله ناسازگارانه:

● منفعل بودن:

در این روش مقابله، فرد دست از فعالیت برمی‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی تلاش نمی‌کند.

● در انتظار معجزه بودن:

فرد بدون تلاش در انتظار اتفاق‌های خارق‌العاده است.

● انجام‌دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل:

فرد از لحاظ هیجانی به شدت تحریک می‌شود، به طوری که بر هیجانات و رفتار خود کنترل ندارد، بسیار عصبی و پرخاشگر است و حتی ممکن است به خود و دیگران آسیب برساند.

● استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه

نه تنها کمکی به کنترل فشار روانی نمی‌کند، بلکه فشارآورهای بزرگ‌تری را ایجاد کرده و بر سلامت فرد تأثیر مخرب دارد.

بررسی عبارت‌ها:

✓ پاسخ خیلی تشریحی

عبارت اول: فرد در روش مقابله استفاده از داروهای شیمیایی، دخانیات و سایر موارد مشابه، برای فراموش کردن هیجان‌های منفی و رهایی از آن‌ها، از داروهای آرام‌بخش، مواد اعتیادآور یا سیگار استفاده می‌کند.

عبارت دوم: در روش مقابله انجام‌دادن رفتارهای تکانشی و بدون فکر و تأمل، فرد هنگام رویارویی با فشار روانی، از نظر هیجانی، به شدت تحریک شده، به نحوی که بر هیجان‌ها و رفتارهای خود کنترلی ندارد و دست به رفتارهای ناگهانی می‌زند که پیامدهایی آسیب‌زا برای خود و دیگران دارد. توجه داشته باشید که نمی‌توان اقدام به‌روز را مصداق «ترک موقعیت» دانست زیرا ترک موقعیت روش مقابله‌ای سازگارانه است، اما رفتار سعید مقابله‌ای سازگارانه نیست.

عبارت سوم: در روش مقابله استفاده از روش‌های حل مسئله، فرد موقعیت پیش‌آمده را به صورت یک مسئله در نظر می‌گیرد و برای مقابله با آن از مهارت‌های حل مسئله استفاده می‌کند. سعید هم با تحلیل آزمون مفصل، مرحله اول از حل مسئله، یعنی تشخیص مسئله را طی می‌کند. توجه داشته باشید که نمی‌توان رفتار سعید را مصداق «برنامه‌ریزی زمان‌بندی‌شده» دانست زیرا سعید اقدامی در راستای برنامه‌ریزی نکرده و تنها تحلیل آزمون انجام داده است.

عربی، زبان قرآن

• عین الأنسب في الجواب للترجمة أو المفهوم أو إلى العربية (٤٦ - ٥٢):

﴿... أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً﴾: ٤٦

- (١) آبی را از آسمان نازل می کند، پس زمین را تروتازه می گرداند!
- (٢) از آسمان آب را نازل کرد و زمین را سرسبز می کند!
- (٣) از آسمان آبی را فرورستاد و زمین سرسبز می شود!
- (٤) آبی از آسمان نازل شد، پس زمین سرسبز می گردد!

مشاوره در آزمون‌ها غالباً سؤال اول عربی یکی از آیات قرآن داخل کتاب هست، پس حتماً از قبل معنای آیات رو با دقت یاد بگیرید چون گاهی ممکنه نکاتی داشته باشن که نیاز به بررسی شدن قبل از آزمون دارن.

پاسخ: گزینه ٣

زیرمبحث: درس ٧

«أَنْزَلَ» فعل ماضی باب «إفعال» و متعدیه نه لازم!

Hint

درس Box

به شباهت ظاهری و تفاوت معنایی دو فعل زیر توجه کنید:

ویژگی	معنا	مضارع	ماضی
ثلاثی مجرد - لازم	نازل شدن	يُنزِلُ	(١) نَزَلَ
ثلاثی مزید - متعدی	نازل کردن	يُنزِلُ	(٢) أَنْزَلَ

کلمات مهم: «أَنْزَلَ»: فرورستاد / «من السماء»: از آسمان / «ماء»: آبی / «تُصْبِحُ»: می شود / «الأرض»: زمین / «مُخْضَرَّةً»: سرسبز

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی

- گزینه (١): نازل می کند (أَنْزَلَ فعل ماضی باب «إفعال» است نه مضارع.) / تروتازه (معادل درستی برای «مُخْضَرَّةً» نیست و معادل دقیق تروتازه «خَضْرَاء» می شود.) / می گرداند (معادل درستی برای «تُصْبِحُ» نیست و «می گرداند» به عربی «تُصَيِّرُ» می شود.)
- گزینه (٢): آب («ماء») نکره است که به اشتباه معرفه ترجمه شده.) / سرسبز می کند («تُصْبِحُ» یعنی «می شود» و نباید مانند فعل‌های متعدی ترجمه شود.)
- گزینه (٤): نازل شد («أَنْزَلَ» فعل متعدی است که به اشتباه لازم ترجمه شده است.)

(عربی، زبان قرآن (٢) - صفحه ٩٤ کتاب درسی)

﴿... أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً﴾ الْحَجَّ: ٦٣
از آسمان آبی را فرو فرستاد و زمین سرسبز می شود.

۴۷

«يجب أن نغضض من صوتنا فإنّ الصوت العالي قد شُبّه بصوت الحمير و صوت الحمير من أنكر الأصوات»:

- (۱) می‌بایست که صدایمان را پایین بیاوریم؛ چراکه صدای بلند به صدای خران تشبیه شده و صدای خران از زشت‌ترین صداهاست!
- (۲) باید که صدایمان کم باشد؛ چه صدای بلند شبیه صدای خران است و صدای خران از بدترین صداها می‌باشد!
- (۳) واجب است که از صدایمان کم کنیم؛ پس همانا صدای بلند به صدای خر تشبیه شده و صدای خر از زشت‌ترین صداها می‌باشد!
- (۴) باید که صدایمان را پایین بیاوریم؛ زیرا صدای بلند به صدای خران شباهت دارد و صدای خران زشت‌ترین صداهاست!

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبهد: درس ۱

«حمير» جمع مکسر و مفردش «حمار» می‌شود!

کلمات مهم: «أن نغضض من صوتنا»: که صدایمان را پایین بیاوریم / «فإنّ»: چراکه / «الصوت العالي»: صدای بلند / «قد شُبّه»: تشبیه شده / «بصوت الحمير»: به صدای خران / «أنكر الأصوات»: زشت‌ترین صداها

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): کم باشد (معادل درست و دقیقی برای «نغضض» نیست.) / شبیه است («قد شُبّه» به صورت ماضی نقلی و مجهول باید ترجمه شود که نادرست ترجمه شده.)

گزینه (۳): به صدای خر («الحمير» جمع مکسر است که به اشتباه مفرد ترجمه شده.)

گزینه (۴): شباهت دارد (مانند گزینه (۲))

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتر است ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها را پیدا کنید و هم‌چنین از طولانی‌بودن گزینه‌ها نترسید!

 Hint

 پاسخ خیلی تشریحی ✓

«رغم أني وصفْتُ كلَّ مَليحٍ كما يحبُّ المَحبوبُ و يرضى ولكنَّه قد يُمرَّر العيشَ عليّ!»: ۴۸

- (۱) علی‌رغم این‌که من هر چیز بانمکی را همان‌گونه که محبوب دوست دارد و راضی می‌شود وصف کردم، اما او گاهی زندگانی را بر من دشوار می‌کند!
- (۲) با این‌که من هر بانمکی را همان‌طور که محبوب دوست می‌دارد و خشنود می‌شود وصف کردم ولیکن او گاهی زندگی را بر من تلخ می‌کند!
- (۳) با وجود این‌که من هر بانمکی را به شکلی که محبوب دوست دارد و او را راضی می‌کند وصف نمودم ولی او گاهی زندگی را بر من تلخ می‌کند!
- (۴) علی‌رغم این‌که من هر بانمکی را وصف کردم چون که محبوب دوست می‌دارد و خشنود می‌شود، اما او بی‌شک زندگی را بر من تلخ می‌کند!

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتر است ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها را پیدا کنید و هم‌چنین از طولانی‌بودن گزینه‌ها نترسید!

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبست: درس ۲

«قد» بر سر مضارع چه تأثیری دارد؟

Hint

دربنی Box

حرف «قد» دو کاربرد دارد:

- (۱) بر سر ماضی: در این حالت معنای ماضی نقلی را می‌رساند: «قد اسْتَمَعَ: گوش داده است»
- (۲) بر سر مضارع: در این حالت معنای «گاهی یا شاید یا ممکن است» می‌دهد: «قد نقرأ: گاهی می‌خوانیم، شاید بخوانیم، ممکن است بخوانیم»

کلمات مهم: «وصفْتُ»: وصف کردم / «كلَّ مَليحٍ»: هر بانمکی / «يُحِبُّ»: دوست می‌دارد / «يرضى»: خشنود می‌شود / «قد يُمرَّر»: گاهی تلخ می‌کند / «العيشَ»: زندگی / «عليّ»: بر من

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): چیز (اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد). دشوار می‌کند (معادل درستی برای «يُمرَّر» نیست).
- گزینه (۳): راضی می‌کند («يرضى» فعل لازم است که به اشتباه متعدی ترجمه شده).

فعل «رضي - يرضي» به معنای راضی شدن (لازم) را با «أرضى - يرضي» به معنای راضی کردن (متعدی) اشتباه نگیرید.

نکته

گزینه (۴): چون که (معادل درستی برای «كما» نیست). بی‌شک (اضافی است و ساختار «قد + يمرَّر» به درستی ترجمه نشده).

«لِیَعْلَمَ كُلُّ مَرءٍ أَنَّ بَابَ الْمُسْتَقْبَلِ مَفْتُوحٌ دَائِمًا لِكَيْلَا یَحْزَنَ عَلٰی مَا فَاتَهُ!»: ۴۹

- (۱) هر آدمی باید بداند که در آینده دائماً باز می‌شود برای این که بر آن چه از دست او می‌رود، اندوهگین نگردد!
 (۲) برای این که هر انسانی بداند که در آینده به شکل دائمی باز است، باید اندوهگین نشود بر آن چه که از دست او رفته!
 (۳) هر انسان می‌بایست بداند که در آینده همیشه باز است و آن چه از دستش رفته او را غمگین نکند!
 (۴) باید هر انسانی بداند که در آینده همیشه باز است تا غمگین نشود بر آن چه که از دست او رفته است!

مشاوره در حل تست‌های ترجمه تک‌عبارتی بهتر است ابتدا تفاوت بین گزینه‌ها را پیدا کنید و هم‌چنین از طولانی‌بودن گزینه‌ها نترسید!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس‌های ۵ و ۶

«ل + مضارع» اول جمله چه فرقی با «ل + مضارع» وسط جمله دارد؟

Hint

دربین‌Box

بررسی لام جازمه و ناصبه:

معنا:

ل + مضارع } ناصبه: به معنای «تا، برای این‌که»
 ل + مضارع } جازمه (امر): به معنای «باید»

جایگاه:

لام } ناصبه: معمولاً در وسط عبارت‌ها می‌آید!
 لام } جازمه: معمولاً در آغاز عبارت‌ها می‌آید!

کاربرد:

لام } ناصبه: بیانگر علت و سبب جمله پیش از خود می‌باشد!
 لام } جازمه: بیانگر طلب و درخواست به انجام‌شدن فعل می‌باشد!

لام ← تفاوت‌ها: ناصبه: بر سر تمام صیغه‌های فعل مضارع می‌آید. (لُ ت)

جازمه: بر سر صیغه‌های «غایب/ متکلم» مضارع می‌آید. (لُ ت)

وجه اشتراک: هر دو نوع لام، «ن» آخر مضارع را حذف می‌کنند! (البته به‌جز «ن» جمع‌های مؤنث)

مثال

لِتَتَوَكَّلْ عَلٰی اللّٰهِ باید بر خدا توکل کنیم.

ذَهَبْتُ إِلَى الْمَتَّجِرِ لِأَشْتَرِيَ بَطَارِيَّةً لِحَوَالِي: به مغازه رفتم تا برای تلفن همراهم یک باتری بخرم.

بهترین راه تشخیص این دو نوع لام، توجه به ترجمه جمله است!

کلمات مهم: «لِیَعْلَمَ»: باید بداند / «كُلُّ مَرءٍ»: هر انسانی / «بَابَ الْمُسْتَقْبَلِ مَفْتُوحٌ»: در آینده باز است / «لِكَيْلَا یَحْزَنَ»: تا غمگین نشود / ما: آن چه / «فاته»: از دستش رفته

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینه (۱): باز می‌شود («مفتوح» اسم است که به اشتباه به صورت فعل مضارع ترجمه شده.) / از دست او می‌رود («فَاتَ» فعل ماضی است نه مضارع.)

گزینه (۲): برای این که بداند («لِیَعْلَمَ» از نوع امر یا جازمه است نه ناصبه.) / به شکل دائمی («دائماً» قید است و نباید به صورت ترکیب وصفی ترجمه شود.) / باید اندوهگین نشود («لِكَيْلَا یَحْزَنَ» به صورت مضارع التزامی و ناصبه ترجمه می‌شود نه به صورت امری.)

گزینه (۳): غمگین نکند (مانند گزینه (۲))

عربی، زبان قرآن

عین الخطأ: ۵۰

- ۱) هذا كتاب عجيب يضم الكلمات الفارسية المعربة! این یک کتاب عجیب است که واژگان فارسی عربی شده را در بر می‌گیرد!
- ۲) إذا تُرید أن یثبت الله أقدامك فانصره بكل أعمالك!؛ اگر می‌خواهی که خداوند گام‌هایت را استوار سازد، با تمام کارهایت او را یاری کن!
- ۳) کثیرت خیائے آن لا یندم الشّخص علی ذنوبه و یحاول أن یکررها!؛ خیانت بزرگی می‌شود که شخص از گناهانش پشیمان نباشد و تلاش کند که آن‌ها تکرار شوند!
- ۴) كانت تلك البنت قد وُلدت بدون یدین ولكن تغلبت علی مَشاکلها!؛ آن دختر بدون دو دست متولد شده بود، اما بر مشکلات خود چیره شد!

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبدا: درس‌های ۳ تا ۵ و ۷

«یُکرر» از باب «تفعیل» و متعدیه نه لازم!

Hint

«کبرت» فعل ماضی است نه مضارع. ضمن این‌که «یُکرر» فعل متعدی (مفعول‌پذیر) است که به اشتباه لازم ترجمه شده است. ترجمه درست: خیانت بزرگی است که شخص از گناهانش پشیمان نشود و تلاش کند که آن‌ها را تکرار کند.

پاسخ خیلی تشریحی

«مُشک عطری است که از نوعی از آهوها گرفته می‌شود»: الْمِسْک ...

(۱) عَطَّرَ يَتَخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغَزَالِ!

(۲) الْعَطْرُ الَّذِي يَتَّخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغَزَالِيْنَ!

(۳) عَطَّرَ يَتَّخَذُ مِنْ أَنْوَاعٍ مِنَ الْغَزَالِ!

(۴) الْعَطْرُ يَتَّخَذُ مِنَ النَّوْعِ مِنَ الْغَزَالِيْنَ!

پاسخ: گزینۀ ۱

زیرمبهد: درس ۴

کلمات مهم: «عَطَّرَ»: عطری / «مِنْ نَوْعٍ»: از نوعی / «الغزالیان»: آهوها / «يَتَّخَذُ»: گرفته می‌شود

بررسی سایر گزینه‌ها:

✓ پاسخ خیلی تشریحی

گزینه (۲): «العطر الذي» («عَطَّرَ» به صورت نکره درست است.) / «يَتَّخَذُ» (باید به صورت مجهول بیاید یعنی «يَتَّخَذُ».) / «الغزالیان»

(به صورت مثنی آمده در حالی که باید به صورت جمع مکسر، یعنی «غزالیان» بیاید.)

گزینه (۳): «أنواع» («نوع» مفرد است که به اشتباه جمع ترجمه شده.) / «الغزال» (به صورت مفرد آمده در حالی که باید به صورت

جمع مکسر، یعنی «غزالیان» بیاید.)

گزینه (۴): «العطر» (مانند گزینه (۲)) / «النوع» (باید به صورت نکره بیاید که به اشتباه معرفه آمده.) / «الغزالیان» (مانند گزینه (۲))

(عربی، زبان قرآن (۲) - صفحه ۵۶ کتاب درسی)

الْمِسْكَ عَطَّرَ يَتَّخَذُ مِنْ نَوْعٍ مِنَ الْغَزَالِ.

عین الصّحیح عن المفهوم: ۵۲

- (۱) و إنّ هجرتني سواء عشيتي و غداتي! : گر صبر کنی ز غوره حلوا سازی!
 (۲) ﴿و لا تمش في الأرض مرحاً﴾ : افتادگی آموز گر طالب فیضی!
 (۳) البعيد عن العين بعيد عن القلب! : دوری و دوستی!
 (۴) لا تُحدّثِ الناسَ بكلّ ما سمعتَ به! : حرف، حرف می آورد!

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبهد: درس‌های ۱، ۲، ۴ و ۵

در گزینه (۲) آیه مورد نظر می‌گوید: «در زمین با ناز و خودپسندی راه نرو» که اشاره به مفهوم «تواضع و فروتنی انسان» دارد و دقیقاً همین مفهوم در مصراع مقابل آن مشاهده می‌شود.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): و اگر مرا ترک کنی، روز و شبم یکی است. مفهوم فارسی: صبر و نتیجه آن (بی‌ارتباط هستند).

گزینه (۳): دور از چشم دور از قلب است. مفهوم فارسی: هر چه کم‌تر یکدیگر را ببینیم احترام بیشتری می‌ماند. (بی‌ارتباط هستند).

گزینه (۴): با مردم درباره هر آن‌چه که شنیدی، سخن نگو. مفهوم فارسی: هر چه بحث را طولانی کنیم دیگران هم نظر می‌دهند و صحبت ادامه‌دار می‌شود. (بی‌ارتباط هستند).

پاسخ خیلی تشریحی ✓

● إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٥٣ - ٥٥) بما يُنَاسِبُ النَّصَّ:

«في الطَّبيعَةِ موادٌّ و مائعاتٌ مُفيدةٌ لِلإنسانِ جِداً مثلُ الذَّهَبِ و الفِضَّةِ و الماءِ و النَّفْطِ. لا شكَّ أنَّ النَّفْطَ من أتمن الثرواتِ الطَّبيعِيَّةِ الَّتِي حصلَ عليها الإنسانُ حتَّى الآن، و لهذا سُمِّيتِ هذه المادَّةُ الثَّيَمَةُ في القرونِ الأَخيرةِ بالذَّهَبِ الأسودِ. توَصَّلَ الإنسانُ مُنذُ القرنِ التَّاسِعِ عَشَرَ المِئَلادِيَّ إلى كميَّاتٍ كَثيرةٍ من النَّفْطِ على أثرِ حَفْرِ الآبارِ في مناطقٍ مُختلفةٍ من العالمِ و استخراجِ هذا المائعِ منها. إنَّ أوَّلَ بئرِ النَّفْطِ أُحْدِثَ في أمريكا سنةَ ١٨٥٩ المِئَلادِيَّ، و في إيرانِ حُفِرَتِ بئرٌ في مَدِينَةِ مَسْجِدِ سَلِيمَانَ لأوَّلَ مَرَّةٍ في سنةِ ١٢٨٧ السَّمْسِيَّةِ. لِلنَّفْطِ أثرٌ كَبيرٌ في اقتصادِ العالمِ و يُستَعْمَلُ في أكثرِ الصَّناعاتِ و الفنونِ مثلِ توليدِ الطَّاقةِ و الأقمشةِ (جمعُ «قُماش») و الأدويةِ و حركةِ السَّيَّاراتِ و غيرها و لهذا نستطيعُ أن نقولَ: إن يرتفع أو ينزل ثمن النفط يُؤثِّرُ في جميعِ شؤونِ البلادِ الاقتصاديَّةِ.»

ترجمه متن:

در طبیعت مواد و مایعات بسیار مفیدی برای انسان وجود دارد، مانند طلا، نقره، آب و نفت. بدون شک، نفت یکی از ارزشمندترین ثروت‌های طبیعی است که انسان تا به حال به دست آورده است، و به همین دلیل، این ماده گرانبها در قرون اخیر به «طلا سیاه» نامیده شده است. انسان از قرن نوزدهم میلادی، در اثر حفر چاه‌ها در مناطق مختلفی از جهان و استخراج این مایع از آن‌ها، به مقادیر زیادی از نفت دست یافته است. اولین چاه نفت در آمریکا در سال ۱۸۵۹ میلادی احداث شد، و در ایران، برای اولین بار در سال ۱۲۸۷ شمسی در شهر مسجد سلیمان چاهی حفر گردید. نفت تأثیر بسزایی در اقتصاد جهان دارد و در بیشتر صنایع و فنون مانند تولید انرژی، پارچه‌ها، داروها، حرکت خودروها و غیره به کار گرفته می‌شود و به همین دلیل می‌توانیم بگوییم: چه قیمت نفت بالا رود یا پایین بیاید، در تمام امور اقتصادی کشورها تأثیر می‌گذارد.

متی حصل الإنسان على مقادير كثيرة من النَّفْطِ؟

٥٣

- (١) حينما سُمِّيتِ هذه المادَّةُ بالذَّهَبِ الأسودِ!
- (٢) بعد أن حُفِرَتِ في العالمِ آبار النَّفْطِ!
- (٣) عندما أُحْدِثَتِ بئرٌ في مَدِينَةِ مَسْجِدِ سَلِيمَانَ!
- (٤) مُنذُ القرنِ الَّذِي صَنَعَ الإنسانُ فيه السَّيَّاراتِ!

پاسخ: گزینة ٢

زیرمبہٹ: درس ٧

ترجمه صورت سؤال: چه زمانی انسان به مقادیر بسیاری از نفت دست پیدا کرد؟

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (١): هنگامی که این ماده به طلای سیاه نامیده شد. (نادرست؛ گرچه این ماده طلای سیاه نام دارد، ولی ارتباطی به دست پیدا کردن انسان ندارد.)

گزینه (٢): پس از این که در جهان چاه‌های نفت حفر شد. (کاملاً درست است.)

گزینه (٣): هنگامی که یک چاه در شهر مسجد سلیمان احداث شد. (نادرست؛ ارتباطی به این موضوع ندارد.)

گزینه (٤): از قرن‌هایی که انسان در آن ماشین‌ها را ساخت. (نادرست؛ ساخت ماشین بعد از شناسایی و استفاده نفت بود.)

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عین الصّحیح: ۵۴

- (۱) أوّل بئر التّفط الّذي نعرفها حُفِر في مسجد سليمان!
- (۲) سُمّي التّفط بالذّهب الأسود لمشابهة أسلوب استخراجِه بالذّهب!
- (۳) حصل الإنسان على التّفط في القرن العشرين!
- (۴) يمكن لسعر التّفط أن يُؤثّر على سعر الكهرباء!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۷

بررسی گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- گزینه (۱): اولین چاهی که آن را می‌شناسیم در مسجد سلیمان حفر شد. (نادرست؛ در آمریکا حفر شده بود).
- گزینه (۲): نفت به خاطر شباهت شیوه استخراجش به طلا به طلای سیاه نامیده شده. (نادرست؛ شیوه استخراج نفت اصلاً به طلا شباهتی ندارد و چنین چیزی در متن نیامده).
- گزینه (۳): انسان در قرن بیستم به نفت دست پیدا کرد. (نادرست؛ در قرن نوزدهم بود).
- گزینه (۴): ممکن است که قیمت نفت بر قیمت برق تأثیر بگذارد. (کاملاً درست است؛ قیمت نفت می‌تواند بر صنایع و انرژی تأثیر بگذارد).

۵۵

عین الخطأ عن الإعراب و التحليل الصرفي: «الأسود - السَّيَّارات - هذه - يُؤَثَّر»

- ۱) الأسود: اسم - مفرد مذكّر - اسم تفضيل (مؤنثه «سوداء») - معرفة - معرب/ صفة و مجرور
 ۲) السَّيَّارات: جمع سالم للمؤنث (مفردها: سَيَّارة) - اسم مبالغة - معرّف بأل - معرب/ مضاف إليه و مجرور
 ۳) هذه: اسم الإشارة - للمؤنث الغربية أو لجمع غير عاقل - معرفة - مبنی/ نائب الفاعل و في محلّ الرّفْع
 ۴) يُؤَثَّر: فعل مضارع - للمفرد المذكّر - مزيد ثلاثي (من مصدر «تأثير») - معرب/ فعل و مع فاعله جملة فعلية

مشاوره در این مدل تست‌ها
 حتماً حتماً دقت کنید که صحیح رو
 می‌خواد یا خطا رو!!!

پاسخ: گزینة ۱

زیرمبث: درس ۷

چه کلمه‌هایی بر وزن «أفعل» هستن ولی اسم تفضیل به حساب نمیان؟

Hint

درس‌Box

اسم تفضیل کلمه‌ای است که بر وزن «أفعل» و «فعلی» می‌آید و معنای صفت برتر و عالی در فارسی دارد: «أكبر»: بزرگ‌تر/
 «أحسن النَّاس»: بهترین مردم و ...

بنابراین کلمه‌هایی که بر وزن اسم «تفضیل» می‌آیند ولی به «رنگ یا عیب» دلالت می‌کنند اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند:
 «أحمر»: سرخ / «أخضر»: سبز / «أبکم»: لال

در این گزینه یک خطا وجود دارد:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

اسم تفضیل («أسود» به معنای «سیاه» بر وزن اسم «تفضیل» (أفعل) است و از آنجایی که معنای تفضیلی ندارد، ما آن را اسم
 تفضیل حساب نمی‌کنیم.)

• عین الجواب المناسب للأسئلة التالية: (٥٦ - ٦٠)

عین الصحیح فی ضبط حركات الحروف:

٥٦

- (١) إِيَّاكَ وَ مُصَادِقَةَ الْأَحْمَقِ فَإِنَّهُ يَضُرُّكَ ضَرَرًا كَبِيرًا!
- (٢) الطَّائِرُ الطَّنَانُ يُحَرِّكُ جَنَاحَيْهِ ثَمَانِينَ مَرَّةً فِي ثَانِيَةٍ!
- (٣) قَدْ ثَقَلَتْ أَلْفَاظُ فَارِسِيَّةٍ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ بِسَبَبِ التَّجَارَةِ!
- (٤) عَالَمٌ يُسْتَمَعُ بِعِلْمِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ عَابِدٍ!

مشاوره در این تست لازم نیست همه حرکتها بررسی بشن! باید یاد بگیری که فقط بعضی کلمهها رو بررسی کنی، اما تجربه نشون داده که بیشتر از وزن افعال ثلاثی مزید و مصادرشون، اعداد عقود، اسم فاعل، مفعول، خوانش برخی کلمات و ... سؤال مطرح می شه.

پاسخ: گزینه ٣

زیرمبحث: درس ٧

مصدرهای ثلاثی مزید رو حفظی؟ نشونههای اعداد عقود رو چی؟

در این گزینه، همه کلمات به درستی حرکت گذاری شده اند. دقت کنید که «ثَقَلَتْ: منتقل شده» فعل مجهول است و حرکت آن درست می باشد. تلفظ فارسی نیز در عربی «فَارِسِي» است.

بررسی سایر گزینهها:

- گزینه (١): مُصَادِقَةَ: مُصَادِقَةٌ (مصدر باب «مُفَاعَلَةٌ» است که باید عین الفعل آن فتحه بگیرد).
- گزینه (٢): ثَمَانِينَ: ثَمَانِينَ (اعداد عقود مانند جمع سالم مذکر همراه «بَيْنَ» و «وَنَ» می آید).
- گزینه (٤): عَالَمٌ: عَالِمٌ (اسم فاعل ثلاثی مجرد است که باید بر وزن «فَاعِلٌ» بیاید).

Hint

پاسخ خیلی تشریحی

عین ما فيه اسم تفضیل و اسم فاعل معاً:

- (۱) السَّنَجَابُ الطَّائِرُ يَطِيرُ أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ قَدَمٍ فِي قَفْزَةٍ!
- (۲) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْحَلْقِ الْحَسَنِ!
- (۳) كَانَ ذَلِكَ السَّرْوَالُ الْأَزْرَقَ غَالِباً فَمَا قَدَّرْتُ عَلَى شِرَائِهِ!
- (۴) تُعَدُّ حِكْمَ لِقْمَانٍ مِنْ أَعْظَمِ الْحِكْمِ وَالْمَوَاعِظِ الْأَخْلَاقِيَّةِ!

مشاوره کلماتی که بر وزن «أفعل» (أفل، أفعی) هستند، هم می‌توانند فعل باشند هم اسم! پس برای تشخیصشان باید به ترجمه جمله دقت کنیم!

پاسخ: گزینۀ ۱

زیرمبث: درس‌های ۱ و ۲

وزن‌های اسم تفضیل و اسم فاعل رو بلدی؟

درس‌Box

(۱) به اسم‌هایی که بر وزن فاعل هستند و یا ساختار «مُ... -...» دارند، اسم فاعل می‌گوییم. این اسم‌ها غالباً به شکل «انجام‌دهنده» ترجمه می‌شوند.

(۲) به اسم‌هایی که بر وزن مفعول هستند و یا ساختار «مُ... -...» دارند، اسم مفعول می‌گوییم. این اسم‌ها غالباً به شکل «انجام‌شده» ترجمه می‌شوند.

مثال «مُهَدَّد»: تهدیدکننده / «مُهَدَّد»: تهدیدشده

در این گزینۀ «اکثر» بر وزن «أفعل» اسم تفضیل و «الطائر» بر وزن «الفاعل» اسم فاعل ثلاثی مجرد است:

«سَنَجَابٍ پرنده بیشتر از صد قدم در یک پرش پرواز می‌کند.»

بررسی سایر گزینۀ‌ها:

گزینۀ (۲): «أثقل» بر وزن «أفعل» اسم تفضیل است، ولی اسم فاعل نیامده:

«چیزی در ترازوی اعمال سنگین‌تر از خوش‌اخلاقی نیست.»

گزینۀ (۳): «غالی» اسم فاعل است ولی اسم تفضیل نیامده:

«آن شلوار آبی گران بود پس نتوانستم آن را بخرم.»

کلمه‌هایی که بر وزن اسم تفضیل می‌آیند ولی به «رنگ/عیب» دلالت می‌کنند اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند: «أحمر»: سرخ / «أخضر»: سبز / «أبکم»: لال و ...

توجه کلمه‌هایی که بر وزن «فاعی» هستند نیز اسم فاعل به حساب می‌آیند: «قاضي»، «هادي» و ...

گزینۀ (۴): «أعظم» اسم تفضیل است ولی اسم فاعل نیامده:

«حکمت‌های لقمان از بزرگ‌ترین حکمت‌ها و پندهای اخلاقی به حساب می‌آید.»

عین ما فيه فعلٌ يوضح اسم نكرة:

۵۸

- ۱) هل تعلم أنّ أيّ طائرٍ يُساعد التمساح في تنظيف أسنانه؟
- ۲) يُحكى أنّ شاباً تدم من أعماله السيئة و حاول أن يُصلحها!
- ۳) كلّما أراد الشاب أن يرتكب ذنباً امتنع عنه لالتزامه بالصدق!
- ۴) في هذه المنطقة شلالات تجذب السياح من مناطق مختلفة!

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس ۵

بگرد دنبال جمله وصفیه!

Hint

درس Box

انواع صفت:

- ۱) صفت از نوع اسم ← «أحبّ إنساناً مُجتهداً» (یک انسان تلاشگر را دوست دارم).
- ۲) صفت از نوع جمله ← «أحبّ إنساناً يَجْتهدُ» (انسانی را که تلاش می کند دوست دارم).

تعریف صفت از نوع جمله:

جمله ای است که بعد از یک اسم نکره می آید و آن را توصیف می کند (يَصِفُ النكرة) و توضیح می دهد (يُوضِّحُ النكرة).

مثال

«رأيتُ أطفالاً يلعبون»: کودکانی را دیدم که بازی می کردند.

در این عبارت «أطفالاً» اسم نکره است و «يلعبون» در مورد آن توضیح می دهد.

صورت سؤال از ما گزینه ای را می خواهد که در آن یک جمله بعد از اسم نکره آمده باشد که از نظر معنایی آن را توصیف کند. در

این گزینه «شلالات» اسم نکره و «تجذب» جمله وصفیه آن است:

«در این منطقه آبشارهایی هست که گردشگران را از مناطق گوناگونی جذب می کند.»

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱): کلمه «طائر» اسم نکره است، ولی از نظر معنایی «يساعد» نمی تواند جمله وصفیه آن باشد:

«آیا می دانی که کدام پرنده تمساح را در تمیز کردن دندان هایش یاری می کند؟»

گزینه ۲): «شاباً» اسم نکره است، ولی «تدم» از نظر معنایی نمی تواند به عنوان جمله وصفیه آن باشد:

«حکایت می شود که جوانی از کارهای بد خود پشیمان شد و تلاش کرد که آن ها را اصلاح کند.»

گزینه ۳): «ذنباً» اسم نکره است، ولی «امتنع» نمی تواند از نظر معنایی جمله وصفیه آن باشد:

«هرگاه جوان می خواست که مرتکب گناهی شود به خاطر وفایش به راستگویی خودداری می کرد.»

پاسخ خیلی تشریحی ✓

عین «اللام» یختلف نوعه:

- (۱) المؤمنُ لیساعد جیراته فی مشاكل یواجهونها!
- (۲) لتتخلص من الكذب حتى تحصل على اعتماد الآخرين!
- (۳) تكلمت مع أصدقائي ليعلموا كيف يمكن أن ينجحوا في برامجهم!
- (۴) لنعلم أن الامتحانات تساعدنا على تعلم الدروس!

پاسخ: گزینة ۳

زیرمبشت: درس ۶

انواع لام رو بلدی!

درس Box

بررسی لام جازمه و ناصبه:

معنا:

ل + مضارع } ناصبه: به معنای «تا، برای این که»
 جازمه (امر): به معنای «باید»

جایگاه:

لام } ناصبه: معمولاً در وسط عبارت‌ها می‌آید!
 جازمه: معمولاً در آغاز عبارت‌ها می‌آید!

کاربرد:

لام } ناصبه: بیانگر علت و سبب جمله پیش از خود می‌باشد!
 جازمه: بیانگر طلب و درخواست به انجام شدن فعل می‌باشد!

لام ← تفاوت‌ها: ناصبه: بر سر تمام صیغه‌های فعل مضارع می‌آید. (لَ، لَ، لَ)

جازمه: بر سر صیغه‌های «غایب / متکلم» مضارع می‌آید. (لَ، لَ، لَ)

وجه اشتراک: هر دو نوع لام، «ن» آخر مضارع را حذف می‌کنند! (البته به جز «ن» جمع‌های مؤنث)

مثال

● لَتَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ: باید بر خدا توکل کنیم.

● ذَهَبْتُ إِلَى الْمَتْجَرِ لِأَشْتَرِيَ بَطَارِيَّةً لِجَوَالِي: به مغازه رفتم تا برای تلفن همراهم یک باتری بخرم.

بهترین راه تشخیص این دو نوع لام، توجه به ترجمه جمله است!

در این گزینة لام از نوع ناصبه است، ولی در سایر گزینة‌ها لام جازمه یا امر آمده.

ترجمه گزینة‌ها:

گزینة (۱): مؤمن باید همسایگانش را در مشکلاتی که با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند، یاری کند.

گزینة (۲): باید از دروغ رها شویم تا این که به اعتماد دیگران دست پیدا کنیم.

گزینة (۳): با دوستانم صحبت کردم تا بدانند چگونه امکان دارد که در برنامه‌هایشان موفق شوند.

گزینة (۴): باید بدانیم که امتحانات، ما را در یادگیری درس‌ها یاری می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۶۰ عین الصّحیح للفرّاعین: «..... الشَّبَابُ یَلْعَبُونَ بِالْكَرَةِ عَلَى شَاطِئِ الْبَحْرِ، فَصَارُوا..... بَعْدَ لَعِبِهِمْ!»:

- (۱) كانوا - نشیطون
(۲) كانَ - تَشِيطِينَ
(۳) كانوا - نشیطین
(۴) كانَ - تَشِيطُونَ

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۷

اسم افعال ناقصه مرفوع و خبرشون منصوبه!

Hint

درسی، Box

وقتی افعال ناقصه بر سر یک جمله اسمیه (مبتدا + خبر) می آیند، علاوه بر تغییرات معنایی که با هم یاد گرفتیم، دو تغییر قواعدی نیز به وجود می آورند:

- (۱) مبتدا را به اسم فعل ناقص (مثلاً اسم «كانَ» یا اسم «لَیسَ») و خبر را به خبر فعل ناقص (مثلاً خبر «كانَ» یا خبر «لَیسَ») تبدیل می کنند.
(۲) اعراب خبر را از مرفوع به منصوب تبدیل می کنند.

مثال البُستانُ جَمیلٌ. (باغ، زیبا است.) ← كانَ البُستانُ جَمیلاً. (باغ، زیبا بود.)

مبتدا	خبر	اسم کان	خبر کان
و مرفوع	و مرفوع	و مرفوع	و منصوب

مثال التلمیذانِ مُجتهدانِ. (دو دانش آموز، تلاشگر هستند.) ← صارَ التلمیذانِ مُجتهدینِ. (دو دانش آموز، تلاشگر شدند.)

مبتدا	خبر	اسم صارَ	خبر صارَ
و مرفوع	و مرفوع	و مرفوع	و منصوب

مثال الشَّایمونَ نادِمونَ. (دشنام گویان، پشیمان هستند.) ← صارَ الشَّایمونَ نادِمینَ. (دشنام گویان، پشیمان شدند.)

مبتدا	خبر	اسم صارَ	خبر صارَ
و مرفوع	و مرفوع	و مرفوع	و منصوب

ترجمه صورت سؤال: «جوانان با توپ در ساحل دریا بازی می کردند و پس از بازی خود، بانشاط شدند.»

فعل ناقصه پیش از اسم خود که مثنی یا جمع باشد به صورت مفرد می آید، دقیقاً مانند فعل های غیر ناقصه که پیش از فاعل مثنی و جمع، مفرد می آیند. (رد گزینه های (۱) و (۳))
از طرفی در جای خالی دوم نیاز به خبر فعل «صاروا» داریم که باید به صورت منصوب به «یاء» بیاید. (رد گزینه های (۱) و (۴))

پاسخ خیلی تشریحی

كانَ الشَّبَابُ یَلْعَبُونَ بِالْكَرَةِ عَلَى الشَّاطِئِ وَ بَعْدَ اللَّعِبِ صَارُوا تَشِيطِينَ.
الف) جوانان در کنار ساحل با توپ بازی می کردند و پس از بازی با نشاط شدند.
ب) مردان در کنار ساحل توپ بازی کردند و بعد از بازی پر نشاط خوش حال هستند.

(عربی، زبان قرآن (۲) - صفحه ۱۰۰ کتاب درسی)

کدام گزینه به ترتیب از مزایا و معایب کتاب «اخبار الطوال» محسوب می‌گردد؟

- ۱) ذکر همه روایت‌ها بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی - دورماندن برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ
- ۲) تهیه یک گزارش از همه روایت‌ها - فقدان هرگونه نقد و نظر در مورد روایت‌ها
- ۳) تهیه یک گزارش از همه روایت‌ها - دورماندن برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ
- ۴) ذکر همه روایت‌ها بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی - فقدان هرگونه نقد در مورد روایت‌ها

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۲

کرتی Box

از مشهورترین چهره‌های سبک تاریخ‌نگاری ترکیبی می‌توان به بلاذری صاحب کتاب «فتوح البلدان» و دینوری نویسنده کتاب «اخبار الطوال» اشاره کرد.

مورخ در تاریخ‌نگاری ترکیبی به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت‌دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند (مزایا).

مورخ در این روش ناچار به انتخاب و گزینش است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند (معایب). بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱): قسمت اول مزایای تاریخ‌نگاری روایی

گزینه ۲): قسمت دوم معایب تاریخ‌نگاری روایی

گزینه ۴): قسمت اول مزایای تاریخ‌نگاری روایی - قسمت دوم معایب تاریخ‌نگاری روایی

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام مورد تا سال هشتم قمری، یکی از شروط بیعت با پیامبر (ص) و پذیرش دعوت اسلام به شمار می‌رفت؟

۶۲

- ۱) هجرت به مدینه و ترک‌نکردن این شهر
- ۲) دوری کردن از یهودیان و مشرکان مدینه
- ۳) هجرت به مدینه و شرکت در جنگ با مشرکان
- ۴) دوری کردن از منافقان و مشرکان مدینه

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبث: درس ۴

پس از هجرت پیامبر (ص) به مدینه تا هنگام فتح مکه در سال ۸ ق، هجرت به مدینه و ترک نکردن آن شهر، یکی از شروط بیعت با پیامبر (ص) و پذیرش دعوت اسلام به شمار می‌رفت.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه در مورد قیام عباسیان و سقوط امویان به درستی آورده شده است؟

- ۱) ابومسلم خراسانی ابتدا ابوالعباس سفاح را به خلافت نشاند و بعد آخرین خلیفه اموی را از میان برداشت.
- ۲) دعوت عباسیان به دنبال پیوستن ابومسلم خراسانی به جنبش و استقرار او در خراسان، به طرز چشمگیری افزایش یافت.
- ۳) با اوج‌گیری مخالفت با حکومت اموی در اواخر قرن دوم هجری، خاندان عباسی شبکه منظمی از داعیان را به وجود آورد.
- ۴) پس از مرگ هشام‌بن عبدالملک و تشدید اختلاف و نزاع در خاندان بنی‌امیه، فعالیت داعیان وارد مرحله سرنوشت‌سازی شد.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبدا: درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✓

ابومسلم با شکست‌دادن فرمانروایان اموی و فتح شهرهای مختلف خراسان و برخی نواحی دیگر، وارد کوفه شد و ابوالعباس سفاح، از خاندان عباسی را به خلافت نشاند (۱۳۲ ق). ابومسلم سپس بقایای نیروهای طرفدار خلافت بنی‌امیه را در هم کوبید و آخرین خلیفه اموی، را به همراه بسیاری از اعضای خاندان او از میان برداشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): در این مرحله دعوت عباسیان وارد مرحله سرنوشت‌سازی شد.

گزینه (۳): این مورد در اوایل قرن دوم هجری صورت گرفت.

گزینه (۴): در این مرحله شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.

کدام مورد دربارهٔ استناد مؤلفین کتاب درسی به منابع برای توضیح یا اثبات موضوعات مطرح شدهٔ زیر به درستی آورده شده است؟

- الف) گرویدن عدهٔ کمی از ایرانیان به اسلام در خلال فتح ایران
 ب) تدریجی بودن روند اسلام‌پذیری ایرانیان
- ۱) الف) اشارات کوتاه منابع تاریخی - ب) برخی روایت‌ها
 ۲) الف) شواهد و مستندات تاریخی - ب) اشارات منابع تاریخی
 ۳) الف) اشارات کوتاه منابع تاریخی - ب) شواهد و مستندات تاریخی
 ۴) الف) برخی روایت‌ها - ب) شواهد و مستندات تاریخی

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبدا: درس ۸

از اشاره‌های کوتاه منابع تاریخی می‌توان فهمید که در خلال فتح ایران، عدهٔ کمی از ایرانیان به اسلام گرویدند «الف» و شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است «ب».

پاسخ خیلی تشریحی ✓

۶۵ کدام مورد دربارهٔ مهم‌ترین مراکز شیعه‌نشین در دورهٔ سلجوقیان، درست است؟

- ۱) نیشابور، ساری، بیهق و مرو
- ۲) اصفهان، گرگان، مرو و قم
- ۳) ری، اصفهان، مرو و نیشابور
- ۴) بیهق، ری، گرگان، ساری و قم

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبث: درس ۱۰

درس‌نویس Box

بافت مذهبی جمعیت شهری و روستایی در دورهٔ سلجوقی را عمدتاً اهل تسنن تشکیل می‌دادند. به‌جز اهل تسنن، شیعیان دوازده‌امامی (امامیه) نیز در شهرهای ایران پراکنده بودند و در برخی نقاط، اکثریت داشتند.

بیهق (سبزوار)، ری، گرگان، ساری و قم از جمله مهم‌ترین مراکز شیعه‌نشین ایران بودند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه مقایسه‌ی درستی از زبان و ادبیات فارسی در دوره‌ی ایلخانان (۱) و تیموریان (۲) ارائه داده است؟

(۱) در دوره‌ی (۱) بسیاری از شاعران از میان قشرهای مختلف مردم برخاسته بودند و در دوره‌ی (۲) شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی رواج یافت.

(۲) در دوره‌ی (۱) شعر و شاعری رواج بیشتری داشت و در دوره‌ی (۲) نظم و نثر رشد چشمگیری یافت.

(۳) در دوره‌ی (۱) شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی متداول بود و در دوره‌ی (۲) شعر و شاعری در میان مردم عادی گسترش فراوانی یافت.

(۴) در دوره‌ی (۱) نظم و نثر رو به رشد گذاشت و در دوره‌ی (۲) زبان فارسی موجب احیا و تقویت هویت ایرانی گردید.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبهمت: درس ۱۲

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در دوره‌ی فرمانروایی ایلخانان، زبان فارسی، در قلمرو نظم و نثر، رو به رشد گذاشت و به احیا و تقویت هویت ایرانی کمک کرد. در این دوره، شعر حماسی و شاهنامه‌سرایی متداول بود. در عصر تیموری، شعر و شاعری گسترش فراوانی در میان مردم عادی داشت و بسیاری از شاعران از میان قشرهای مختلف مردم برخاستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های (۱) و (۲): قسمت اول مربوط به تیموریان (۲) و قسمت دوم مربوط به ایلخانان (۱) است.

گزینه (۴): هر دو قسمت مربوط به ایلخانان (۱) است.

کدام گزینه عبارت داده شده را به درستی تکمیل می کند؟

«همزمان با قدرت گیری دولت صفوی در ایران،»

- الف) یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین بابر در هندوستان حکومت گورکانیان هند را پایه گذاری کرد
 ب) یکی از قبایل ترک مسلمان به رهبری شخصی به نام عثمان حکومتی معروف به عثمانی تأسیس کرد
 ج) ازبکان که طایفه ای از مغولان بودند بر منطقه ماوراءالنهر حکومت می کردند
 د) اروپاییان در تلاش بودند که با ایرانیان روابط دوستانه برقرار کنند و علیه عثمانی با ایران متحد شوند
- (۱) «الف» - «د»
 (۲) «ب» - «ج»
 (۳) «الف» - «ج»
 (۴) «ب» - «د»

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبث: درس ۱۳

همزمان با قدرت گیری دولت صفوی در ایران، یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین بابر در هندوستان حکومت گورکانیان هند را پایه گذاری کرد «الف» و ازبکان که طایفه ای از مغولان بودند بر منطقه ماوراءالنهر حکومت می کردند. «ج»

بررسی سایر موارد:

ب) حدوداً ۲۰۰ سال قبل از روی کار آمدن صفویه این رویداد رخ داد. (۶۷۸ ش / ۱۲۹۹ م)

د) این اقدام در دوران شاه عباس اول صورت گرفت.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه در مورد نتایج نهضت پروتستان در اروپا درست است؟

الف) بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان کلیسا و پادشاهان

ب) تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی

ج) از بین رفتن وحدت کلیسای پروتستان

د) کاهش نقش کلیسای کاتولیک در زندگی مردم و جوامع اروپایی

۱) «ب» - «د»

۲) «الف» - «ج»

۳) «ب» - «ج»

۴) «الف» - «د»

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبث: درس ۱۶

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نهضت پروتستان، وحدت کلیسای کاتولیک را از بین برد و باعث بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها شد که بخش‌های وسیعی از اروپا را فرا گرفت. این نهضت هم‌چنین به تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشه ملی‌گرایی در اروپا کمک فراوانی کرد. پیامد دیگر نهضت پروتستان، تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی بود.

(سوال ۱۹ - امتحان نوبتی فرورد ۱۴۰۳)

نتایج نهضت پروتستان در اروپا را بنویسید. (ذکر دو مورد کافی است).

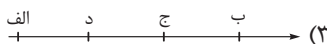
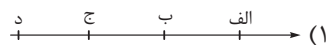
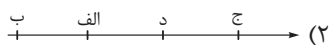
۶۹ در کدام مورد، تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

(الف) گسترش و تحکیم نظام فئودالیسم

(ب) انقراض امپراتوری شارلمانی

(ج) روی کار آمدن شاهان نیرومند در اروپا

(د) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبعض: درس ۱۵

پاسخ خیلی تشریحی ✓

(الف) گسترش و تحکیم نظام فئودالیسم ← در قرن نهم میلادی پس از انقراض امپراتوری شارلمانی

(ب) انقراض امپراتوری شارلمانی ← در اوایل قرن نهم میلادی

(ج) روی کار آمدن شاهان نیرومند در اروپا ← در قرون ۱۱ و ۱۲ میلادی

(د) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس ← در سال ۱۰۷۱ میلادی (قرن ۱۱ میلادی)

به چه دلیل پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها انگیزه و شوق بیشتری برای کشف راه‌ها و سرزمین‌های جدید از خود نشان می‌دادند؟

الف) سود سرشار از تجارت برده‌داری

ب) دشمنی و ستیز با حکومت عثمانی

ج) ناتوانی در رقابت با دولت‌شهرهای ایتالیایی در دریای مدیترانه

د) رقابت با سایر کشورهای اروپایی بر سر مستعمرات

۱) «الف» - «ج»

۲) «ب» - «د»

۳) «الف» - «د»

۴) «ب» - «ج»

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبهمت: درس ۱۶

درس‌نویس Box

در اواخر قرون وسطا با گسترش فعالیت‌های تجاری در اروپا، انگیزه و اشتیاق اروپاییان برای رسیدن به شرق و دسترسی به ادویه و دیگر کالاهای گرانبهای آن دیار دوچندان شد. از این‌رو، اروپاییان درصدد برآمدند خطرهای زیادی را به جان بخرند و مسیرهای دیگری را برای رسیدن به سرزمین‌هایی که قرن‌ها در آرزوی دسترسی به آن بودند، کشف کنند.

پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها که از تجارت پروتوق دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن سود زیادی نمی‌بردند، انگیزه و شوق بیشتری برای کشف راه‌ها و سرزمین‌های جدید از خود نشان دادند، زیرا از یک سو قادر به رقابت با دولت‌شهرهای ایتالیایی که تجارت این منطقه را در انحصار خود داشتند، نبودند و از سوی دیگر با حکومت عثمانی که بر مناطق شمال شرق و شرق مدیترانه مسلط بود، دشمنی و ستیز داشتند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

به چه دلیل پرتغالی‌ها و اسپانیایی‌ها انگیزه و شوق بیشتری برای کشف راه‌ها و سرزمین‌های جدید از خود نشان می‌دادند؟

(سؤال ۱۸ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۴)

با توجه به دسته‌بندی‌های زیر، کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
با توجه به زبان‌های ایرانی، مورد با آن منطبق است و همگی عضوی از خانوادهٔ زبانی هستند.

الف	ب	ج
فارسی طبری ترکی	پشتو بلوچی ترکی	فارسی لری کردی

۱) ب/ هند و اروپایی

۲) ج/ آفری - آسیایی

۳) الف/ آفری - آسیایی

۴) ج/ هند و اروپایی

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبمش: درس ۶

درس‌Box

بیش از ۵۰٪ مردم جهان به یکی از زیرشاخه‌های این زبان صحبت می‌کنند.

بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین گروه زبانی دنیا است.

هند و اروپایی

مهم‌ترین و پرگویش‌ترین زبان‌های ایرانی: فارسی، پشتو، تاجیکی، لری، کردی، بلوچی، طبری، گیلکی و تالشی.

زبان ایرانی، یکی از زیرشاخه‌های این زبان است.

این زبان‌ها در ایران و خارج از آن (به‌ویژه در کشورهای همسایه)، گسترده شده‌اند.

خانواده‌های زبانی

از نظر تعداد سخنانگو، دومین خانوادهٔ زبانی است. در بین مردم زردپوست آسیای شرقی رواج دارد.

چینی - تبتی

معروف‌ترین و پرانگه‌ترین زبان ماندارین چینی

زبان قوم حامی

زبان قوم سامی

آفری - آسیایی

زبان بعضی از مردم شمال آفریقا

زبان مردم عرب و یهود

تکلم به این زبان در: جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا

زبان رسمی بیش از ۲۰ کشور

یکی از زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد

زبان قرآن است و میلیون‌ها نفر آن را به زبان اصلی (عربی) می‌خوانند و می‌آموزند.

پراکندگی خانواده‌های زبانی در جهان

پراکندگی چینی ماندارین و سایر زبان‌های چینی

قلمرو زبان عربی

امروزه مهم‌ترین و پرگویش‌ترین زبان‌های ایرانی که ریشهٔ باستانی مشترک دارند عبارت‌اند از: فارسی، پشتو، تاجیکی، لری، کردی، بلوچی، طبری، گیلکی و تالشی. این زبان‌ها در کشور ایران و خارج از آن، به‌ویژه در کشورهای همسایه، گسترده شده‌اند.
زبان ایرانی زیرمجموعه‌ای از خانوادهٔ هند و اروپایی است.

درسته که در ایران مردم ترکی صحبت می‌کنن، اما زیرمجموعهٔ زبان ایرانی نیست، بلکه یکی از زیرمجموعه‌های زبان‌های آلتائیکه، حواست باشه!

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نکته

۷۲ با توجه به طبقه‌بندی کوپن و ویژگی این نواحی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) در نواحی A برخلاف B هوازدگی شیمیایی بیشتر رخ می‌دهد.
- ۲) در نواحی B برخلاف A هوازدگی فیزیکی بیشتر رخ می‌دهد.
- ۳) در نواحی A برخلاف B هوازدگی زیستی بیشتر رخ می‌دهد.
- ۴) در نواحی B برخلاف A هوازدگی زیستی بیشتر رخ می‌دهد.

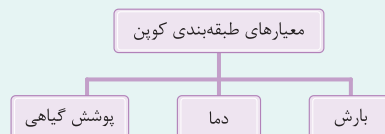
پاسخ: گزینه ۴

زیرمبحث: درس‌های ۳ و ۴

درس‌Box

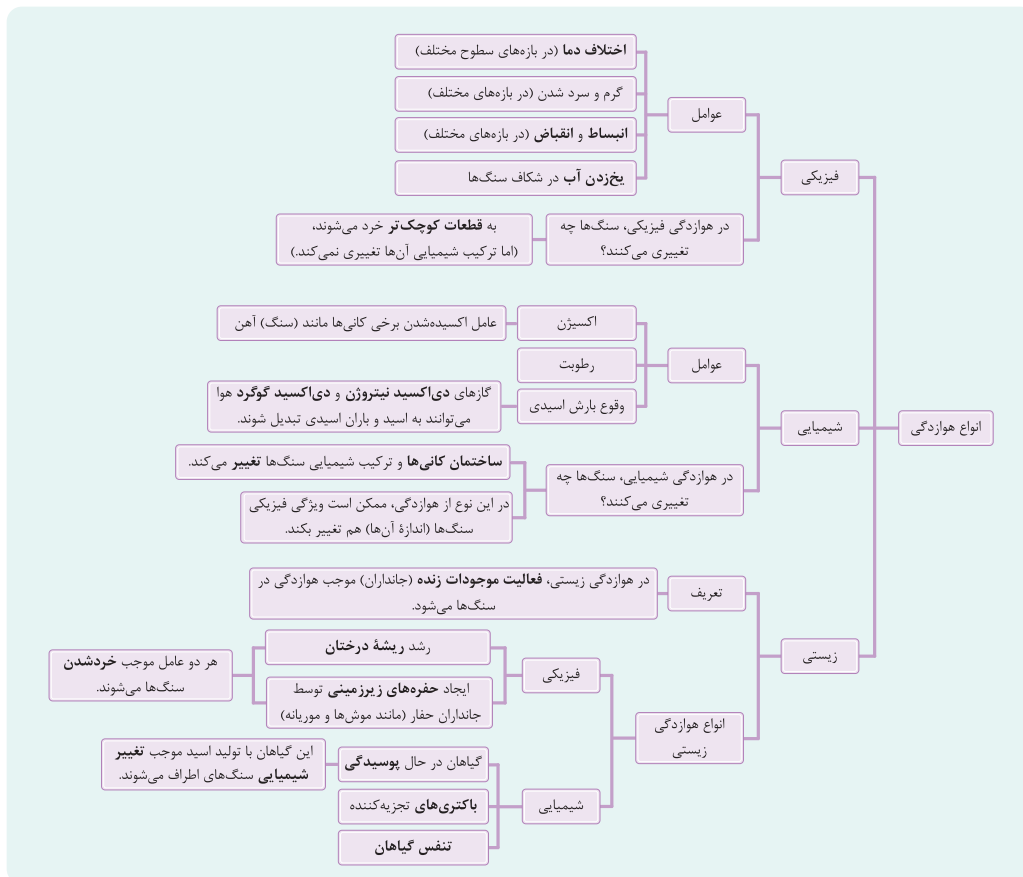
طبقه‌بندی نواحی آب‌وهوایی

- اقلیم‌شناسان با استفاده از معیارهای مختلف، نواحی اقلیمی جهان را بررسی و تقسیم‌بندی کرده‌اند.
 - امروزه تقسیم‌بندی‌های مختلفی برای نواحی آب‌وهوایی وجود دارد.
 - یکی از معروف‌ترین تقسیم‌بندی‌های آب‌وهوایی، طبقه‌بندی کوپن است.
- در این طبقه‌بندی، نواحی آب‌وهوایی به پنج گروه اصلی و هر گروه به چند گروه فرعی تقسیم می‌شود.

پوشش گیاهی	بارش	دما	نام آب‌وهوا	علامت آب‌وهوا
مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی	بارش در تمام طول سال	دمای تمامی ماه‌ها بالای $+18^{\circ}\text{C}$ است.	استوایی (گرم و مرطوب)	A
نامناسب برای رشد گیاه	کمبود بارش	اختلاف دما زیاد است.	خشک	B
مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار ^۱	بارش دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم است.	میانگین سردترین ماه بین $+18^{\circ}\text{C}$ تا -3°C است.	معتدل	C
مناسب برای جنگل‌های مخروطی ^۲ سردسیری	بارش تابستان (دوره گرم) بیشتر از زمستان (دوره سرد) است.	میانگین سردترین ماه کمتر از -3°C است.	سرد	D
نامناسب برای رشد گیاه	کمبود بارش	هیچ ماهی دمای بالاتر از $+10^{\circ}\text{C}$ نیست.	بسیار سرد (قطبی)	E

۱- درخت‌هایی که تو پاییز و زمستون برگ‌هاشون می‌ریزه.
۲- مثل درخت کاج

پاسخ خیلی تشریحی ✓

در هوازدگی فیزیکی، سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض و در هنگام روز و شب و فصل زمستان و تابستان یا یخ‌زدن آب در شکاف سنگ‌ها و مواردی از این قبیل، به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند، اما در ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییری به وجود نمی‌آید. در ناحیه B اختلاف دما زیاد است، پس هوازدگی فیزیکی اتفاق می‌افتد.

اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی هستند. برای مثال، اکسیژن هوا موجب اکسیدشدن برخی کانی‌ها نظیر آهن می‌شود یا گازهایی مانند دی‌اکسید نیتروژن و دی‌اکسید گوگرد هوا می‌توانند به اسید تبدیل شوند و باران اسیدی تولید کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌ها می‌شود. در ناحیه A اکسیژن و رطوبت زیاد است، پس هوازدگی شیمیایی اتفاق می‌افتد.

در هوازدگی زیستی، رشد ریشه درختان یا ایجاد حفره‌های زیرزمینی توسط جانداران حفار، مانند موش‌ها و موربانه‌ها، باعث خردشدن سنگ‌ها (تغییر فیزیکی) می‌شود.

هم‌چنین، گیاهان در حال پوسیدگی اسیدهایی تولید می‌کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌های مجاورشان می‌شود. در ناحیه A، درختان و گیاهان زیادی وجود دارد، پس هوازدگی زیستی در این ناحیه اتفاق می‌افتد. در اقلیم نواحی B، موجودات زنده، تعداد بسیار کمی دارند و در نتیجه هوازدگی زیستی در آن بسیار کم است.

عبارت زیر در مورد جغرافیای کشور چین است. کدام گزینه به عبارات نادرست در این متن اشاره کرده است؟
 «کشور چین از نظر جغرافیای طبیعی، فرهنگی و اقتصادی دارای ویژگی‌های متنوعی است؛ برای مثال بیابان تکله‌ماکان در این کشور قرار دارد (الف) و کلوت‌های بزرگی در مناطق بیابانی این کشور دیده می‌شود (ب). این کشور جزئی از ناحیه فرهنگی شمال و شمال شرق آسیا (ج) به شمار می‌آید. هم‌چنین از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان گندم جهان است و در دسته‌بندی نظام سرمایه‌داری، جزء کشورهای پیرامون محسوب می‌شود (د). علاوه بر این، دارای نواحی خودمختار نیز هست (ه).»

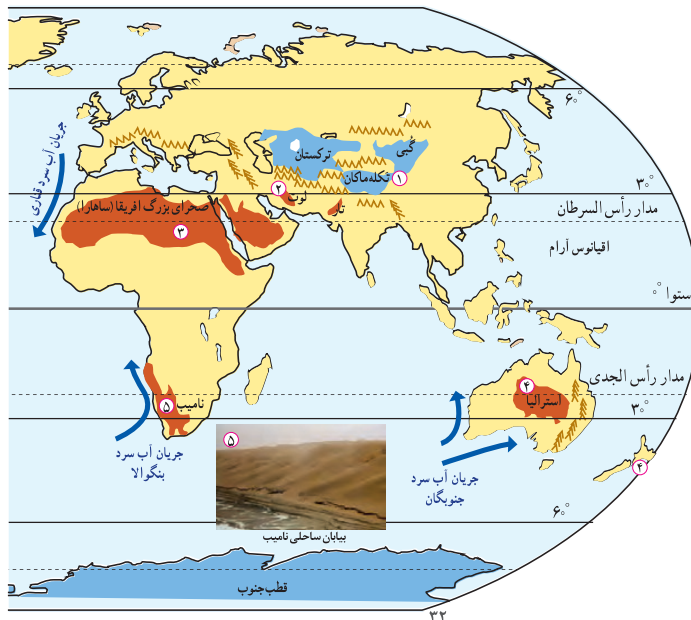
(۱) ج - د (۲) الف - ج (۳) د - ه (۴) الف - ه

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبهد: درس‌های ۳، ۴، ۶، ۷ و ۸

برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی یا تکله‌ماکان. بیابان تکله‌ماکان در چین قرار دارد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کلوت‌ها که حاصل فرسایش بادی - آبی هستند، در مناطق خشک ایالات متحده آمریکا، مصر، چین و ایران مشاهده می‌شوند. ناحیه مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا خاستگاه دو تمدن بزرگ چین و هند بوده است. از جمله کشورهای نیمه‌پیرامون می‌توان به چین، که در دو دهه اخیر خیز اقتصادی فوق‌العاده‌ای در جهان برداشته، اشاره کرد. چین بزرگ‌ترین تولیدکننده گندم جهان است. از نواحی خودمختار جهان می‌توان به نخجوان در جمهوری آذربایجان، بندر هنگ‌کنگ (چین) و کردستان در عراق اشاره کرد. به‌کشورهایی که در کتاب زیاد به آن‌ها اشاره شده دقت کنید، چون که پتانسیل تست‌های ترکیبی در این مثال‌ها زیاد است.

نکته

متن زیر دربردارنده دو مفهوم نادرست است. آن‌ها را پیدا کنید و در پاسخ‌برگ بنویسید.

(سؤال ۵ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست داخلی، کشاورزی، تجارت و محیط زیست از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند. هم‌چنین برای تسهیل رفت‌وآمد مردم به برخی کشورهای عضو، بر طبق پیمان نفتا اخذ روادید لغو شده است.

۷۴ با توجه به تصاویر زیر کدام گزینه درست است؟

- الف) تونل مانش میان فرانسه و انگلستان (ب) معماری سوسیالیستی در کشورهای کمونیستی عضو شوروی سابق
- ۱) «الف» برخلاف «ب» بیانگر این است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- ۲) «الف» همانند «ب» بیانگر این است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- ۳) «ب» برخلاف «الف» بیانگر این است که نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی حکومت‌ها هستند.
- ۴) «الف» همانند «ب» بیانگر این است که نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند و تأثیر می‌گذارند.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبعض: درس‌های ۲ و ۹

درس‌Box

جغرافیا

پاسخ خیلی تشریحی ✓

نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند، بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند. برای مثال، برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی، توسعه کشاورزی در یک ناحیه، انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر، وقوع جنگ بین حکومت‌ها و نظایر آن، می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود.

توافقی‌ها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.

ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.

نکته

هر مصداق و مثالی که مربوط به ایجاد تغییرات در نواحی طبیعی و جغرافیایی باشد **مربوط به تصمیم و واسطه حکومت و دولت** است و این یک **تصمیم سیاسی** به شمار می‌رود که در حال ایجاد تغییر در محیط طبیعی است.

مصداق‌های درس‌های ۲ و ۹ با هم هم‌پوشانی دارند و باید به خوبی مطالعه شوند!

کدام گزینه تفسیر درستی از نقشه نواحی فرهنگی جهان ارائه می‌دهد؟

- ۱) ناحیه‌بندی قلمروهای فرهنگی کاری است که جغرافی‌دان‌ها با همکاری جامعه‌شناسان انجام می‌دهند.
- ۲) هر ناحیه فرهنگی خود از تعداد زیادی ناحیه کوچک تشکیل شده است.
- ۳) ناحیه‌بندی قلمروهای فرهنگی راحت‌تر از ناحیه‌بندی زیست‌بوم‌ها است.
- ۴) این نقشه، قلمروهای فرهنگی را در مقیاس جزئی نشان می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبهد: درس‌های ۱، ۲ و ۶

درس‌Box

ناحیه فرهنگی ← بخشی از سطح زمین که در آن فرهنگ ویژه‌ای غالب است و به سبب همان فرهنگ ویژه، از سایر نواحی جدا می‌شود.

جغرافی‌دان‌ها برای مطالعه و شناخت تنوع‌های فرهنگی زمین را به نواحی فرهنگی تقسیم کرده‌اند.

نواحی فرهنگی ← نواحی فرهنگی در یک یا چند شاخص فرهنگی و نوع فعالیت اقتصادی شباهت‌هایی دارند.
عمده جهان ← یکی از تقسیم‌بندی‌های قلمروهای فرهنگی ← اسلاو - ارتدوکس / جنوب و شرق آسیا / اسلامی / آمریکای لاتین / غربی - اروپایی / ترکیبی و یا خارج از طبقه‌بندی

جغرافیا

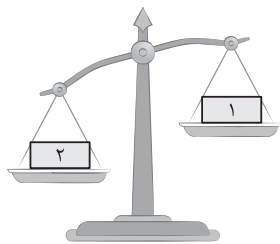
پاسخ خیلی تشریحی ✓

ناحیه‌بندی (هر نوعی از ناحیه‌بندی) کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. البته در نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی، تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی طبیعی مثل نواحی خاک یا زیست‌بوم‌هاست.

نقشه ذکرشده در سؤال، قلمروهای فرهنگی در مقیاس کلی را نشان می‌دهد. در نقشه‌های کلی و عمومی، اطلاعات تعمیم‌یافته‌اند و جزئیات به نمایش گذاشته نمی‌شوند و مرز نواحی دقیق نیست.

هر ناحیه فرهنگی خود از تعداد زیادی ناحیه کوچک، تشکیل شده است.

برای دستیابی به هدف تأسیس اتحادیه‌های اقتصادی و تجاری، «صادرات» و «واردات» به ترتیب باید در کدامیک از کفه‌های ترازو قرار گیرند و ایران عضو کدامیک از این اتحادیه‌ها است؟

- ۱) واردات - صادرات / آکو
- ۲) صادرات - واردات / آسه‌آن
- ۳) واردات - صادرات / نفتا
- ۴) صادرات - واردات / اوپک

مشاوره در کتاب جغرافیا برخلاف تاریخ، هم در امتحان نهایی و هم در کنکور فعالیت‌ها، نقشه‌ها، اطلاعات زیر نقشه و تصاویر، مهارت‌های جغرافیایی حائز اهمیت است. پس حسابی حواس جمع باش!

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۸

درس‌نویس Box

جغرافیا

پاسخ خیلی تشریحی ✓

هدف کشورها از تأسیس اتحادیه‌های تجاری، (۱) افزایش تجارت بین کشورهای منطقه (عضو) (۲) کمک به رونق و توسعه اقتصادی کشورها است.

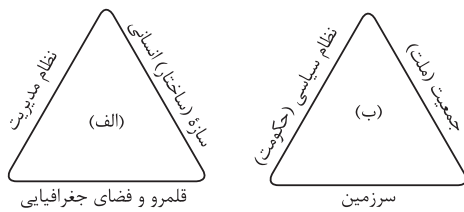
در نتیجه اگر میزان صادرات کشورها از واردات آنها بیشتر باشد، هم هدف افزایش تجارت خارجی محقق خواهد شد و هم افزایش صادرات باعث افزایش سطح رفاه شهروندان می‌شود.

از جمله اتحادیه‌های اقتصادی منطقه‌ای می‌توان به اِکو، آسه‌آن و نَفتا اشاره کرد.

ایران عضوی از اِکو است.

با توجه به نمودارهای زیر، کدام گزینه درست است؟

قلمرو و فضای جغرافیایی

سرزمین

۱) «الف» زیرمجموعه‌ای از «ب» می‌تواند باشد و کشور مصر به عنوان یک ناحیه ملی مصداقی برای «ب» است.

۲) «الف» زیرمجموعه‌ای از «ب» می‌تواند باشد و اتحادیه اروپا به عنوان یک ناحیه ویژه مصداقی برای «ب» است.

۳) «ب» زیرمجموعه‌ای از «الف» می‌تواند باشد و ناحیه نخجوان به عنوان یک ناحیه فروملی مصداقی برای «ب» است.

۴) «ب» زیرمجموعه‌ای از «الف» می‌تواند باشد و شهر طبس در ایران به عنوان یک ناحیه ملی مصداقی برای «الف» است.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس‌های ۹ و ۱۰

درس‌Box

نواحی سیاسی:

تعریف ← بخشی از سطح زمین که تحت مدیریت سیاسی با فرمانروایی یک قدرت سیاسی است.

مثال: (۱) روستا (۲) شهر (۳) استان (۴) کشور و (۵) ناحیه‌ای فراتر از یک کشور

اداره فضای سیاسی ← یک فرد و یا یک نهاد (سازمان، شورا، حکومت) اداره فضای جغرافیایی را بر عهده دارند.

ارکان نواحی سیاسی (و نهادهای سیاسی) ← (۱) فضا و قلمرو جغرافیایی ← هر نهاد و سازمانی، فضای جغرافیایی را اشغال کرده است.

(۲) سازه (ساختار) انسانی ← شامل جمعیت و روابط اجتماعی بین افراد است.

(۳) نظام مدیریت (ساختار سازمانی) ← شامل جمعیت و روابط متقابل آن‌ها با یکدیگر است.

هر کشور بخشی از سطح زمین را اشغال کرده و زیستگاه مشترک افرادی است که به آن کشور تعلق دارند.

سرزمین یک کشور، فضا و قلمرو جغرافیایی آن است.

فضا یا سرزمین یک کشور دارای منابع است.

سرزمین ← سرزمین، عرصه‌ای برای فعالیت‌های اقتصادی و کار و زندگی مردم است.

سرزمین چه مکان تولد افراد باشد و چه محل سکونت آن‌ها، یکی از بنیادهای هویتی آنان است.

هویت مکانی، احساس تعلق که به واسطه ارتباط با یک مکان در یک فرد یا گروهی از افراد برانگیخته می‌شود.

تعلق‌ها یا وابستگی‌های زادگاهی و وطنی بسیار پایدار و عمیق‌اند.

جمعیت (ملت) ← هر کشور دارای جمعیتی است که در محدوده سرزمین مستقر و مقیم‌اند. جمعیت، برای

اداره امور خود نظام سیاسی و حکومتی تأسیس می‌کنند.

نظام سیاسی (حکومت) ← همان حکومت که وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت را بر عهده دارد.

تصویر «الف» ارکان یک ناحیه سیاسی است.

ناحیه سیاسی به بخشی از سطح زمین گفته می‌شود که تحت مدیریت سیاسی یا فرمانروایی یک قدرت سیاسی باشد. این قدرت یا مدیریت سیاسی ممکن است متعلق به یک فرد، یک نهاد، یک سازمان، شورا یا حکومت باشد که اداره آن فضای جغرافیایی را بر عهده گرفته است. ناحیه سیاسی نیز می‌تواند یک روستا، یک شهر، یک استان، یک کشور و حتی ناحیه وسیعی فراتر از یک کشور باشد.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تصویر «ب» ارکان یک کشور است.

کشور عبارت است از یک ناحیه سیاسی مستقل که دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است و بر امور داخلی و خارجی خود حاکمیت دارد.

پس «الف» می‌تواند زیرمجموعه یا جزئی از «ب» باشد؛ یعنی یک کشور «ب» می‌تواند زیرمجموعه‌هایی به شکل نواحی سیاسی مختلف داشته باشد «الف».

کشور، یکی از انواع نواحی سیاسی است.

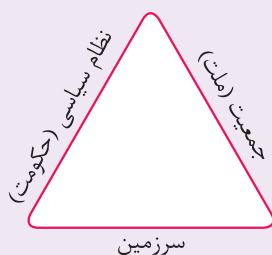

امروزه ۱۹۳ کشور مستقل در جهان وجود دارد که عضو سازمان ملل هستند.

با توجه به آنچه در درس قبل خوانده‌اید، رابطه تصویر الف و ب را توضیح دهید. (فعالیت صفحه ۱۲۷ کتاب درسی)

ب) ارکان کشور

الف) ارکان ناحیه سیاسی

با توجه به اطلاعات جغرافیایی خود درباره منابع قدرت ملی کشورها، به ترتیب (از راست به چپ) کدام کشورها، قدرت ملی بیشتری دارند؟

شکل دنباله‌دار جمعیت زیاد وسعت زیاد A	شکل فشرده دسترسی به آب‌های آزاد وسعت زیاد B	شکل طویل جمعیت کم وسعت زیاد C
---	---	---

A - C - B (۲)

C - B - A (۱)

A - B - C (۴)

C - A - B (۳)

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۱۱

درس Box

جغرافیا

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کشورها از نظر وسعت با یکدیگر تفاوت دارند. وسعت زیاد به خودی خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است. البته وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت همراه باشد، در امر دفاع مشکلاتی به وجود می‌آورد. پس اگر کشوری وسعت کم‌تر و جمعیت بیشتری داشته باشد، نسبت به کشوری که وسعت زیاد و جمعیت کم دارد از قدرت ملی بیشتری برخوردار است. بهترین شکل برای یک کشور، شکل جمع‌وجور (فشرده) است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است. در چنین وضعیتی، در کم‌ترین زمان می‌توان از مرکز یک سرزمین به تمام نقاط آن دسترسی پیدا کرد. قابلیت دفاعی کشور در این شکل زیاد است.

با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه تصویر درستی را ارائه می‌دهد؟

الف) برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته

ب) تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه

ج) نقش واسطه در نظام سرمایه‌داری

د) وقوع تغییرات و تحولات صنعتی در ساختار اقتصادی و اجتماعی در چند دهه اخیر

پاسخ: گزینه ۴

زیرمبمش: درس ۸

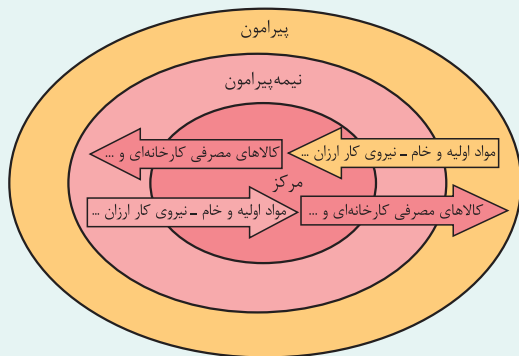
درس‌نویس Box

نیمه پیرامون

منظور از کشورهای نیمه پیرامون چیست؟ کشورهایی که بین کشورهای پیرامون و مرکز قرار گرفته‌اند.

این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند، اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند.

ویژگی کشورهای نیمه پیرامون:

- (۱) بین کشورهای مرکز و پیرامون، نقش واسطه بازی می‌کنند.
 (۲) ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها، دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است.
- مثال چین، کره جنوبی و سنگاپور

چین در دو دهه اخیر خیز اقتصادی فوق العاده‌ای در جهان برداشته است.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کره جنوبی و چین هر دو کشورهای نیمه پیرامونی هستند و نقش واسطه را در نظام سرمایه‌داری ایفا می‌کنند «ج» و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها در دهه‌های اخیر دچار تغییرات و تحولات صنعتی شده است. «د»

کشورهای مرکز: منظور از مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است. کشورهای توسعه یافته صنعتی که از نظر درآمد و ثروت بالاترین موقعیت را دارند، مرکز نامیده می‌شوند.

کشورهای آمریکای شمالی، اروپای غربی، ژاپن و استرالیا جزء کشورهای مرکز هستند.

پیرامون: کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند. این کشورها از نظر توسعه صنعتی و فناوری‌های نوین در سطح پایین‌تری قرار دارند.

از جمله کشورهای پیرامون در قاره‌های آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین می‌توان به کشورهای افغانستان، بنگلادش، مراکش، نامیبیا، پرو و نیکاراگوئه اشاره کرد.

نیمه پیرامون: منظور از کشورهای نیمه پیرامون کشورهایی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند، اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. این کشورها بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آن‌ها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است. چین، سنگاپور و کره جنوبی مثال‌هایی برای این نواحی هستند.

با توجه به موارد زیر و مفهوم ارتباط انسان‌ها با نواحی جغرافیایی، کدام گزینه تحلیل درستی ارائه داده است؟

الف) تغییر محیط طبیعی توسط انسان‌ها

ب) تأثیر نواحی طبیعی بر فعالیت‌های انسان‌ها

ج) عوامل اثرگذار بر مرزهای نواحی

۱) بازارهای شناور بانکوک مصداقی از «الف» است، استفاده از روش‌های متفاوت برای کنترل محیط در نواحی

گرم و خشک از نتایج مورد «ب» است و تخریب اکوسیستم بر اثر تغییرات آب‌وهوایی با مورد «ج» در ارتباط است.

۲) انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر با مورد «ج» در ارتباط است، شکل‌گیری نواحی صنعتی اطراف

تهران مصداقی برای مورد «ب» و کاهش قیمت جهانی غله در ارتباط با «الف» است.

۳) احداث راه‌آهن در نواحی مرتفع نتیجه مورد «الف» است، ساخت جزایر مصنوعی در خلیج فارس مصداقی برای

«ب» و رشد جمعیت بدون برنامه‌ریزی یکی از مصادیق مورد «ج» است.

۴) افزایش قیمت زمین‌های کشاورزی با مورد «ج» در ارتباط است، کاهش قیمت زمین‌های کشاورزی آمریکا

مصداقی برای مورد «ب» است و تخریب ناحیه مسلمان‌نشین میانمار در نتیجه مورد «الف» است.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبهمت: درس ۲

کرتی Box

جغرافیا

پاسخ خیلی تشریحی ✓

تشریح عبارت‌ها:

الف) بازارهای شناور بانکوک مصداقی از «تغییر محیط طبیعی توسط انسان‌ها» «الف» است.

ب) یکی از موارد «تأثیر نواحی طبیعی بر فعالیت‌های انسان‌ها» «ب» ← استفاده از روش‌های متفاوت برای کنترل محیط در نواحی گرم و خشک است.

ج) تخریب اکوسیستم بر اثر تغییرات آب‌وهوایی یکی از عواملی است که بر «مرزهای نواحی» «ج» تأثیر گذار است.

کدام گزینه نشان می‌دهد «نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند»؟

(سؤال ۳ قسمت (ب)) - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳

۱) بازارهای شناور بانکوک	۲) استفاده از صفحات خورشیدی در سمنان
۳) صید ماهی در فیلیپین	۴) جزایر مصنوعی امارات متحده عربی در خلیج فارس

کدام گزینه دربارهٔ نسبت «هستی‌شناسی» و «معرفت‌شناسی» در فلسفه صحیح است؟

- ۱) هستی‌شناسی مقدم بر معرفت‌شناسی است؛ زیرا بدون شناخت ابزارهای معرفت، اساساً بحث از وجود و قوانین حاکم بر آن امکان‌پذیر نیست.
- ۲) معرفت‌شناسی مقدم بر هستی‌شناسی است؛ زیرا هر گونه سخن‌گفتن از هستی و قواعد حاکم بر آن، متوقف بر بررسی امکان و ابزار شناخت انسان است.
- ۳) هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی دو بخش کاملاً مستقل‌اند؛ اولی از وجود بحث می‌کند و دومی از ذهن انسان و هیچ‌یک پیش‌فرض دیگری نیست.
- ۴) هرچند بحث اصلی فلسفه بررسی وجود و قوانین کلی حاکم بر آن است، اما چون معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است، فلسفه ناگزیر است توانایی انسان در شناخت هستی را نیز پس از آن بررسی کند.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبهمت: درس ۲

عبارت «معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است» به این معنا است که معرفت‌شناسی مقدم بر هستی‌شناسی است.

هرچند هدف بخش اصلی فلسفه بررسی حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن است، اما چون «معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است»، فیلسوفان باید پیش از ورود به مباحث هستی‌شناسی، مباحث معرفت‌شناسی را مورد توجه قرار دهند و توانایی انسان در شناخت هستی را بررسی کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): معرفت‌شناسی مقدم بر هستی‌شناسی است.

گزینهٔ (۳): این گزینه بیان می‌کند که این دو بخش «کاملاً مستقل‌اند» و هیچ وابستگی ندارند، در حالی که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است؛ یعنی رابطه و وابستگی دارند.

گزینهٔ (۴): بررسی توانایی شناخت در انسان، پیش از شناخت هستی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

درس‌Box

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام یک از گزینه‌های زیر نقش متفکران در مواجهه با عقاید رایج جامعه را به درستی بیان می‌کند؟

- ۱) متفکران، چون عقاید مردم را برخاسته از عادت می‌دانند، در ابتدا با آن‌ها مخالفت می‌کنند ولی برخی از آن‌ها را برای دلسوزی و پافشاری مردم می‌پذیرند.
- ۲) متفکران، پس از آن‌که اکثریت مردم یک جامعه عقایدی را پذیرفتند، آن‌ها را با عقل و استدلال توجیه می‌کنند و می‌پذیرند.
- ۳) از آن‌جا که اکثر باورهای جوامع از طریق عادات و رسوم و بدون استدلال بین آن‌ها رواج یافته، اندیشمندان عقاید بدون استدلال را انکار می‌کنند، ولی متأسفانه با استقبال عمومی مواجه نمی‌شوند.
- ۴) وظیفه اصلی اندیشمندان و متفکران درباره باورهای رایج در جامعه آن است که چون همه باورهای جامعه از طریق عادت به آن‌ها رسیده، آن‌ها را با عقل و منطق سازگار کنند.

پاسخ: گزینه ۳

زیرمبهد: درس ۳

درسی Box

مرحل کلیدی مواجهه دانشمندان با باورهای رایج در جامعه:

سنجش عقاید رایج با عقل و استدلال

نپذیرفتن عقاید غیرعقلانی

اطلاع‌رسانی و تلاش برای آگاه‌سازی مردم

مخالفت و اتهام انحراف از سوی مردم در آغاز

استقامت اندیشمندان و اثر تدریجی در تغییر باورها در بیشتر مردم

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): متفکران با معیار عقل و استدلال عقاید را می‌سنجند، اگر منطبق با عقل و استدلال نبود آن‌ها را نمی‌پذیرند و به خاطر دلسوزی با عقاید نادرست همراه نخواهند شد.
- گزینه (۲): اندیشمندان همه باورها را با عقل و استدلال بررسی می‌کنند، ولی تلاش نمی‌کنند همه باورها را با عقل توجیه کنند.
- گزینه (۴): همه باورهای جوامع از طریق عادات و رسوم منتقل نشده و لزوماً همه باورها نادرست نیستند. اندیشمندان فقط باورهای غیرمنطقی را انکار می‌کنند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کدام گزینه درباره نظر تالس درباره مبدأ اولیه جهان درست است؟

- (۱) با تکیه بر شهود عرفانی و بدون توجه به تجربه‌های حسی، آب را به عنوان مبدأ همه‌چیز معرفی کرد.
- (۲) با مشاهده تجربی دگرگونی‌های آب به این نتیجه رسید که آب پذیرنده صورت‌های گوناگون می‌باشد.
- (۳) چون به پیش‌بینی‌های نجومی آگاه بود، با روش عقلی، اعداد را به عنوان مبدأ عناصر معرفی کرد.
- (۴) با تلفیق تجربه و ریاضیات، مبدأ مواد جهان را ترکیب آب با عناصر مختلفی مثل خاک، عنوان نمود.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۴

درسی Box

تالس به دنبال یافتن مبدأ تغییرات و دگرگونی‌های جهان بود و عقیده داشت آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست و همه‌چیز، در نهایت، از آب ساخته شده است، زیرا او می‌دید که آب در درجات بالا بخار می‌شود و در درجات بسیار پایین منجمد و سخت می‌گردد و وقتی به صورت باران می‌آید، گیاهان از زمین می‌رویند؛ پس نتیجه گرفت که این‌ها هم حتماً شکل دیگری از آب هستند.

اساس تفکر تالس در معرفی مبدأ اولیه عناصر جهان، مشاهدات تجربی و حسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): تالس دقیقاً بر دیدن و مشاهده حسی تأکید داشت. او می‌دید که آب بخار می‌شود، یخ می‌زند، باران می‌آید، گیاهان می‌رویند، این عبارات نشان می‌دهد او به تجربه‌های حسی توجه می‌کرد و هیچ اشاره‌ای به «شهود عرفانی» ندارد.
- گزینه (۳): «فیثاغورس» اعداد را مبدأ عناصر جهان می‌دانست.
- گزینه (۴): او به تلفیق آب با عناصر مختلف معتقد نبود و می‌گفت همه عناصر، شکل‌های مختلف آب هستند.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

سقراط احضار خویش به دادگاه را در چه صورت درست می‌دانست؟

- (۱) ادعای دانشمندبودن
 (۲) سرپیچی از فرمان خداوند
 (۳) مبارزه‌نکردن با سوفیست‌ها
 (۴) انکار خدایان

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۵

پاسخ خیلی تشریحی ✓

سقراط در دادگاه گفت: «کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتایم؟ آری! اگر چنین گناهی از من سر بزند شایسته است که دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد، زیرا در این صورت مدعی داشتن دانشی شده‌ام که در حقیقت فاقد آن هستم.»

عبارت کدام گزینه در مورد «معرفت» و «معرفت‌شناسی» صحیح است؟

- (۱) معرفت‌شناسی از وقتی که فیلسوفانی مانند کانت به صورت جدی به آن پرداختند، به صورت بخشی از دانش فلسفه درآمد.
- (۲) ممکن نیست فیلسوفی نظری در مورد هستی ارائه دهد بدون این‌که پیش از آن، نظری در مورد معرفت داشته باشد.
- (۳) همهٔ مسائل معرفت‌شناسی امروزی در گذشته در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شد، اما اکنون به علت طرح پرسش‌های جدی و جدید، این بخش به صورت شاخه‌ای مستقل درآمده است.
- (۴) این‌که ما می‌توانیم یک مسئلهٔ ریاضی را حل کنیم، نشانه‌ای از امکان شناخت است، ولی این مطلب که گاه به اشتباه بودن راه‌حل خود در مسائل پی می‌بریم، چیزی را در این مورد اثبات نمی‌کند.

پاسخ: گزینهٔ ۲

زیرمبحث: درس ۶

پاسخ خیلی تشریحی ✓

هنگامی که فیلسوفی دربارهٔ موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر دربارهٔ خود اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد؛ یعنی ابتدا باید در مورد امکان و محدودهٔ شناخت انسان به نتیجه‌ای رسیده باشیم تا بتوانیم با استفاده از این شناخت، جهان را بررسی کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): معرفت‌شناسی همیشه جزئی از فلسفه بوده است و توجه ویژهٔ کانت باعث رشد بیشتر آن شده است.

گزینهٔ (۳): در گذشته فقط برخی از مباحث معرفت‌شناسی در ضمن مباحث فلسفی طرح می‌شده است. امروزه مباحث معرفت‌شناسی گسترش زیادی یافته است.

گزینهٔ (۴): وقتی به خطای خود پی می‌بریم به این معنا است که می‌توانیم به شناخت درست و حقیقی پی ببریم، یعنی فهم خطا یکی از نشانه‌های امکان شناخت است.

کدام گزینه به درستی به مقایسهٔ وحی الهی و شهود عرفانی می‌پردازد؟

- (۱) معرفت شهودی یک امر تدریجی است که با تمرین و ممارست عارف در خودسازی و تقرب به خدا به دست می‌آید، در حالی که شهود و حیانی امری دفعی است که خدا در آن خودش شخص پیامبر را برمی‌گزیند.
- (۲) همان‌طور که وحی الهی که از جانب خداوند نازل می‌شود، بدون هرگونه اشتباه است، شهود قلبی عارف نیز چون به جهان والاتر متصل است، خالی از هر اشکال و اشتباهی است.
- (۳) شهود عارفانه بدون واسطه بر قلب عارف و سالک الی الله نازل می‌شود، اما شهود و حیانی به وسیلهٔ ملک وحی به پیامبر می‌رسد و از این جهت با واسطه محسوب می‌شود.
- (۴) از آن‌جا که هر دو معرفت شهودی و و حیانی از جانب خداوند نازل می‌شود، عمل کردن مردم به محتوای دستورات آن‌ها لازم است.

پاسخ: گزینهٔ ۱

زیرمبست: درس ۷

پاسخ خیلی تشریحی ✓

معرفت شهودی از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال‌طلبی همراه با عبادت خالصانه، به تدریج و گام‌به‌گام حاصل می‌شود، اما معرفت و حیانی از جانب خدا و یکباره بر قلب پیامبر نازل می‌شود و خداوند از ابتدای زندگی پیامبر و حتی قبل از آن، او را برای این رسالت انتخاب و آماده کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۲): وحی الهی به دلیل نازل شدن مستقیم از جانب ملک وحی بر قلب پیامبر و هم‌چنین معصوم بودن پیامبر در حفظ و انتقال کلمات خداوند به مردم خالی از اشکال است، اما عارف از آن‌جا که معصوم نیست، ممکن است در دریافت شهود عرفانی دچار خطا شود؛ پس شهود قلبی همواره خالی از اشکال نیست.

گزینهٔ (۳): درست است که معرفت و حیانی به وسیلهٔ ملک وحی نازل می‌شود، اما دلیل نمی‌شود که این معرفت با واسطه تلقی شود؛ زیرا منظور از بی‌واسطه بودن شهود آن است که اعضا و حواس مادی انسان در رسیدن به معرفت نقشی ندارند که این ویژگی هم در معرفت شهودی عارفانه و هم در وحی وجود دارد.

گزینهٔ (۴): معرفت و حیانی از جانب خدا نازل شده است، اما شهود عارفانه مشاهدهٔ قلبی خود عارف است، بنابراین چون احتمال بروز خطا در آن هست، اطاعت از آن برای مردم واجب و لازم نیست.

کدام گزینه با دیدگاه کانت در باب شناخت سازگار است؟

- (۱) با پذیرش همکاری حس و عقل در فرایند شناخت، می‌توان دریافت که ذهن انسان به طور پیشینی دارای مقولاتی چون زمان و مکان است.
- (۲) اگر مفاهیم پیشینی و غیرتجربی که در ذهن انسان وجود دارند از بین بروند، دیگر امکان شناخت و ادراک واقعیات فراهم نخواهد بود.
- (۳) انسان با ادراک مفهوم زمان و مکان می‌تواند در مشاهده طلوع خورشید، دریابد که هم‌زمان با بالا آمدن خورشید، زمین نیز روشن می‌گردد.
- (۴) از آن‌جا که مفهوم علیت در ذهن انسان وجود دارد، می‌توان تنها به کمک حواس، علت پدیده‌های طبیعی را جست‌وجو کرد و علیت را به طور مستقیم مشاهده نمود.

پاسخ: گزینه ۲

زیرمبحث: درس ۸

پاسخ خیلی تشریحی ✓

کانت دیدگاه ویژه‌ای درباره شناخت دارد. او معتقد است که قوه ادراکی انسان از پیش دارای مفاهیمی مانند زمان، مکان و علیت است و این مفاهیم پیشینی هستند؛ یعنی از طریق حس و تجربه به دست نیامده‌اند. انسان هر آن‌چه را با حواس دریافت می‌کند، در قالب این مفاهیم پیشینی درک می‌کند؛ بنابراین اگر انسان این مفاهیم غیرتجربی مانند زمان، مکان و علیت را از دست بدهد، امکان شناخت برای او وجود نخواهد داشت، زیرا از نظر کانت، شناخت نتیجه همکاری حس و عقل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه (۱): پذیرش همکاری حس و عقل کمکی به این دریافت نمی‌کند و کانت وجود مقولات پیشینی را از طریق دیگری اثبات می‌کند.
- گزینه (۳): از نظر کانت، انسان مفاهیمی مانند زمان و مکان را ادراک نمی‌کند، بلکه آن‌ها را از پیش در ذهن خود دارد.
- گزینه (۴): طبق نظر کانت، شناخت تنها از طریق همکاری حس و عقل رخ می‌دهد؛ بنابراین نمی‌توان صرفاً با حس، علیت یا علت پدیده‌ها را مشاهده کرد.

کدام یک از عبارتهای زیر به طور مستقیم جزء نظریهٔ انسان‌شناسی فیلسوفان ماتریالیست نیست؟

- (۱) ذهن و روان انسان چیزی جز مغز و سلسلهٔ اعصاب نیست.
- (۲) نیازهای اصلی انسان همان نیازهای مادی و طبیعی او است.
- (۳) ذهن انسان یک ماشین پیچیده است که به طور خودکار فعالیت می‌کند.
- (۴) تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد و نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد.

پاسخ: گزینهٔ ۴

زیرمبحث: درس ۹

درسی Box

از نظر داروینیست‌ها یعنی فیلسوفانی که از نظریهٔ تحول تدریجی انواع نتایج فلسفی گرفتند، انسان هیچ تفاوت واقعی با سایر حیوانات ندارد؛ در واقع از نظر آن‌ها انسان یک حیوان مانند سایر حیوانات است فقط کمی پیچیده‌تر.

نظریهٔ داروینیست‌ها دربارهٔ انسان هر چند شبیه نظرات فیلسوفان ماتریالیست است، ولی دقیقاً همان نظرات نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ (۱): از نظر ماتریالیست‌ها ذهن و روان چیزی جز مغز و سلسلهٔ اعصاب نیست.

گزینهٔ (۲): این عبارت نظر مارکس، فیلسوف ماتریالیست آلمانی است.

گزینهٔ (۳): این عبارت، توضیح توماس هابز دربارهٔ ذهن انسان است، که فیلسوفی ماتریالیست بود.

پاسخ خیلی تشریحی ✓

- چرا در حکمت متعالیه روح انسان بالاترین درجه کمالی است که موجود زنده می‌تواند به آن برسد؟
- (۱) چون روح انسانی توانایی رسیدن به کمالات بی‌نهایت را دارد.
 - (۲) چون روح انسانی در ابتدای تولد هویت معینی ندارد و حق انتخاب دارد.
 - (۳) چون روح انسانی مستقیماً توسط خداوند و از طرف بالا در وجود او دمیده شده است.
 - (۴) چون روح و جسم انسان در یکدیگر تأثیر متقابل دارند و ظاهر و باطن یکدیگرند.

پاسخ: گزینه ۱

زیرمبحث: درس ۱۰

پاسخ خیلی تشریحی ✓

از نظر حکمت متعالیه روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند. ظرفیت روح انسان پایان ندارد و به هیچ مرتبه کمالی در جهان مخلوقات قانع نمی‌شود. مراحل تکاملی طبیعت وقتی از گیاه و حیوان می‌گذرد و به انسان می‌رسد، ظرفیتی بی‌نهایت پیدا می‌کند و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

همه گزینه‌ها به جز گزینه (۳) جزء اعتقادات مکتب حکمت متعالیه هستند، ولی این‌که چرا روح انسان بالاترین درجه تکامل موجودات است به این دلیل است که روح انسان ظرفیت پذیرش بی‌نهایت را دارد و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود. گزینه (۳): اعطای روح از جانب بالا، نظریه ابن سینا است.

چرا از نظر حکمت متعالیه، روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند؟

(سؤال ۱۶ - امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳)

۹۰ کدام عبارت می‌تواند بیانگر تفاوت دیدگاه کانت و افلاطون دربارهٔ فضیلت باشد؟

- (۱) درونی بودن اخلاق از نظر افلاطون و مخالفت کانت
- (۲) وجدانی بودن اخلاق از نظر کانت و مخالفت افلاطون
- (۳) تبعیت فضیلت از وجدان یا از سعادت حقیقی
- (۴) قابلیت تشخیص خوب و بد اخلاقی توسط همهٔ انسان‌ها

پاسخ: گزینهٔ ۳

زیرمبحث: درس ۱۱

درسی Box

از نظر افلاطون اگر فعل اخلاقی در جهت رسیدن به سعادت حقیقی باشد، فضیلت نامیده می‌شود و از نظر کانت فضیلت آن فعلی است که صرفاً برای اطاعت از وجدان اخلاقی انجام شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

پاسخ خیلی تشریحی ✓

گزینهٔ (۱): هم افلاطون و هم کانت به درونی بودن اخلاق اعتقاد داشتند.

گزینهٔ (۲): هر چند افلاطون به طور مستقیم از وجدان اخلاقی سخنی نگفته، ولی معتقد بود که باید و نیاید های اخلاقی انسان از درون وجودش و از طریق عقل قابل شناسایی هستند، پس افلاطون مخالفتی با وجدان اخلاقی ندارد.

گزینهٔ (۴): این عبارت مورد توافق افلاطون و کانت است.

(سوال ۲۳ - امتحان نهایی، فروردین ۱۴۰۳)

تفاوت دیدگاه افلاطون و کانت در مورد «فضیلت» چیست؟